aylık kültür-fizik dergisi

KASIM 97 • SAYI:42 • FİYATI: 200.000.TL. (kdv dahil)

ÖKÜZ

Aman tanrım göremiyorum, kör oldum galiba

İrade Beyanımdır

İSTANBUL 2 NOLU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ'NCE 3713 SAYILI YASANIN 8.MADDESİNE AYKIRI DAVRANMAKTAN 10 AY HAPİS CEZASIN
ÇARPTIRILMIŞ BULUNUYORUM. MAHKEMENİN MAHKUMİYET HÜKMÜ YARGITAY İNCELENMESİNDEN GEÇEREK KESİNLEŞMİŞTİR.
SÖZ KONUSU CEZANIN KESİNLEŞMESİ İLE BİRLİKTE, DAHA ÖNCEDEN SAMSUN 2. AĞIR CEZA MAHKEMESİ TARAFINDAN, 12 EYLÜL YA
KOŞULLARI ALTINDA VERİLEN MÜEBBET AĞIR HAPİS CEZASININ 14 YILINI HAPİSTE GEÇİRDİĞİM KISMINDAN ARTA KALAN VE ŞARTLI S
KKINDAN YARARLANDIĞIM 22 YILLIK GERİ KALAN KISMI DA TCK'NUN 17. MADDESİNİN UYGULANMASINI GÜNDEME GETİRMİŞ B
UÇ OLARAK ŞİMDİ BU İKİ CEZANIN TOPLAMI OLAN YAKLAŞIK 23 YILLIK HÜRRİYETİ BAĞLAYICI CEZA SÜRESİNİ GEÇİRMEK ÜZ
ONUSUDUR.
KOŞULLAR ALTINDA CEZAEVİNE GİRDİĞİMDE, CEZAEVİ ŞARTLARI GÖZÖNÜNE ALINDIĞINDA MUHTEMEL GELİŞMELER KA
MÜMKÜN OLMAYABİLİR ENDİŞESİYLE AŞAĞIDAKİ HUSUSLARI ÖZGÜR İRADEMLE VE AÇIKÇA BEYAN ETMEK ZORUN
YUKARIDA BELİRTİLEN MAHKUMİYET NEDENİYLE CEZAEVİNE GİRMEM HALİNDE YETKİLİ DEVLET ORGANLARINCA, İ
ORTADAN KALDIRILMASI KONUSUNDA GÖZLERİMİN GÖRMEMESİNİ GEREKÇE GÖSTEREREK YAPACAKLARI GİRİŞİM
MUVAFAKATIM YOKTUR. AYRICA BU KONUDA GEREK YASAL TEMSİLCİLERİMİN VE GEREKSE AVUKATLARIMIN TA
MADIĞINI AÇIKÇA BEYAN EDERİM.
E SAKATLIĞIM GEREKÇE GÖSTERİLEREK RE'SEN YAPILACAK BU TARZ BİR İŞLEMİN DE RIZAM OLMAD
ÖNELTİLMİŞ CİDDİ BİR TECAVÜZ OLDUĞUNU AÇIKÇA BEYAN EDERİM. ZİRA; 5.3.1978 - 1.8.19
DA BELİRTİLEN MAHKUMİYETLERE ESAS TEŞKİL EDEN FİİLLERİN İŞLENİLDİĞİ İDDİA EDİLEN T
KİYE'NİN DEĞİŞEN KOŞULLARI KARŞISINDA DEVLET ORGANLARINCA YAPILACAK BU TÜRDEN İ
EK İSTERİM. ANAYASANIN 104. MADDESİNİN UYGULANMASINDA SAKATLIĞIMIN ANAYASA'
RATTIĞINA İLİŞKİN ÖRNEKLER BULUNMAKTADIR. (KÖRLÜĞÜN BİR SAKATLIK OLMASINA
İLE CEZASININ KALDIRILMASI TEKLİFİ DEVLET BAŞKANINCA KABUL OLUNMAMIS
BAŞKANINCA REDDİ.)
ENİM 23 YILLIK MAHKUMİYETİME YOL AÇAN DURUM BİR AYDIN OLARAK ÜLKE
MAMDIR. BÖYLE BİR NEDENLE CEZAEVİNE KONULUYOR OLMAM EVRENSEL A
DUĞU ULUSLARARASI ANDLAŞMALAR UYARINCA DA BU DURUM MÜMKÜN
BİR SALDIRI İLE YÜZYÜZE OLDUĞUMU DÜŞÜNÜYORUM.
ZALANDIRILDIKTAN SONRA GÖZLERİMİN GÖRMEYİŞİNİ GEREKÇE
ONURUMA YÖNELTİLMİŞ CİDDİ BİR SALDIRI OLARAK DEĞ
M VİCDANINDA YARATTIĞI TAHRİBATI TELAFİ EDE
DA KABULLENİLMESİ MÜMKÜN OLMAYAN
SAKATLIKLARINI İSTİSMAR KONUS
KÇA BU TÜRDEN MUHTEMEL BİR UY
KONUDA UYGULAMA GERÇEKLEŞTİRİLDİ
DAHİL BÜTÜN İÇ VE DIŞ HUKUK YOLL
RADE BEYANIMIN KAYIT altına alınm
HUKUKİ DEĞERİ HAİZ OLDUĞUNU KAYIT ALTI

M. Eşber YAĞM ERELİ

İş bu Eşber Yağmurdereli'nin irade beyanının
ığına tanıklık ederiz.

Kemal Ceng

ASLININ AYNIDIR
Av. İlkin TEKİN

Küçük İskender

Cezmi Ersöz

Kanat larımı Kırma yın...

Orhan Veli Anma

Ogün Özenilen Hayat

Leonard Cohen Çıldırdı

Akşamsefası

İçİnDeKiLeR

2- **İçerik - Künye -Mutfak**
3- **Ayhan Erdoğan** - Öküz Unutmaz
Oha Kıvanç - Oha Kıvanç Yazıyor
4- **Musa Kart - Ece Ayhan** - Yeni Dinar Bandosu IV -
Cüneyt Özdemir - Taş Bir Köprü
5- **Ertuğrul Kürkçü** - Celladına aşık...
6- **Cezmi Ersöz** - Kanatlarımı Kırmayın Uçmak İstiyorum
7- **Küçük İskender** - Hatırlarsın Hatırlarsın...
8- **Şebnem İşigüzel** - Türk Basınında Saça Yapışan Çikletler Sorunu - **Şavkar Altınel** - Düş - **Sina Akyol** - Beni Birgün
9- **Gani Müjde** - İsim, Şehir, Hayvan, Bitki
10- **Kemal Urgenç** - Çizgi
11- **Mehmet Kartal** - Bir Başkan Doğuyor
12- **Tezer Özlü** - İşte Beğendiğim İnsanlar - **Tuncer Erdem** - Çizgi
13- **Can Yücel** - Gariplik - **Metin Üstündağ** - Orhan Veli'lemeler
14-15-16- **Anma** - Orhan Veli
17- **Lasse Söderborg** - Orhan Veli'yi Düşünüyorum - **Cemal Süreya** - Nahit Hanım
18- **Ender Özkahraman** - Çizgi
19- **Ece Ayhan** - İstanbul Günceleri
20- **Zafer Aknar** - Ve Kadın Yalanı Keşfetti
21- **Ayla Önder** - Bebelere Mafya
22- **Mehtap Kandemir** - Yeter Artık Susmayacağım
23- 24- **Sencer** - Çizgi
25- **Ferhan Şensoy** - Gecedeste - **Metin Üstündağ** - Met-Üstten... **Sunay Akın** - Bu Kadar Gürültü
26- 27- **Emine Algan** - Geçmiş Zaman Olur Ki
28- **Gönül Kıvılcım** - Güneydoğu'ya Üç K'lı...
29- **Metin Üstündağ** - Buraya Nasıl Düştün?
30- **Feyza Hepçilingirler** - Arkadaşım Kapı... - **Abdülkadir Budak** - Elsa, Ağrı, Aragon - **Alp Tamer Ulukılıç** - Kuzey Balığı
31-32- **Gülay Batur** - Çizgi
33- **Ekrem Galip Yalıner** - Reşat Tahir Bey'in..
34- **Yeşim Çobankent** - En Sevdiğim Televizyon Dizisi
35- **Kanat Güner** - Para Puşt'a Kafa Mezara
36- **Ragıp Duran:** Leonard Cohen Hem Kafayı Yemiş Hem De Gidici
37- **Oray Eğin** - Bir Futbolcunun Kendi Ağzından Özenilen Hayatı
38- **K.Serhat** - Çizgi - **Nihat Ziyalan** - Danyal Topatan
39- **Agâh Özgüç** - Cüneyt Arkın'la Karate Mi Yaparsınız, Giyom Tell'cilik Mi Oynarsınız?
40- **Ezgi** - Sadece Numaralarıyla Hatırlayabildiğim İlkokuldaki Sınıf Listem
41- **Mıgırdiç Margosyan** - Bir Masal Ki - **Suat Derviş** - Nasıl Yazıyorlar?
42-43- **Metin Celâl** - Okuduğum Kitaplar
44- **Kutlukhan Perker** - Çizgi
45- **Fatih Solmaz** - Geniş Zaman Senaryoları - **Oktay Taftalı** - Şarkılarında Rüzgargülü- **Mehmet Yaşın** - Şezlong
46-47- **Mektuplar**
48- **Eşber Yağmurdereli**

"EŞBER AABİ" anlatıyor:

"İlk kez 1978'de hapse girdim... Bursa Cezaevi'nde yattım, hem de 12. Koğuş'ta, Nâzım Hikmet'in yattığı ve de Şeyh Bedrettin'i yazdığı yatakta"

"Hapishanede insan, günlük hayatın ayrıntılarında boğulmadığı için bir muhasebe imkanına sahip oluyor... Yani kendi geçmişini, geleceğini, ülkesini, herşeyi gözden geçiriyor, düşünüyor, yoğunlaşıyor, bir durum değerlendirmesi yapıyor... Tabii bir de insan beyni içinde bulunduğu mekâna, duruma, şartlara, koşullara göre bir uyum biçimi yaratıyor... Gerçekten bir siyasi ve tarih bilinciniz varsa, bu bir üretim biçimine dönüşüyor... Eğer bu yoksa, Dr. Hikmet'in bir lafı var: "İnsan beyni değirmen taşı gibidir. Arasına öğütecek birşey koymazsan kendi kendini öğütür" diye... Bu durum cezaevinde daha geçerli... Yani hergün kendini yeniden üretmekle, hergün varolanı tüketmek arasında bir tercih sözkonusu... Birinciden yana tercih kullanırsanız hapishane hayatı belki daha rahat oluyor"

"Türkiye'deki ortalama insanın kapasitesi çok düşük olduğu için melodrama daha yakınlar... Bir takım insanüstü şeyleri bana vehmediyorlar ki ancak o zaman ikna olabilsinler... Görememek, düşünmeye engel değil ki... Kimileri bunu öne çıkararak düşünmeyi, eylemi daha ağlak ve hafif hâle getirmeye çalışıyorlar işte"

ÖKÜZ
AYLIK
KÜLTÜR - FİZİK
DERGİSİ

SAYI: 42 - KASIM 1997 **SAHİBİ:** ŞİMERA YAYINCILIK LTD. ŞTİ. **Yayın Yönetmeni:** Metin ÜSTÜNDAĞ **Sorumlu Yazıişleri Müdürü:** Zafer AKNAR **Yayın Koordinatörü:** Ayhan ERDOĞAN
Öküz'e Bu Ay Saman ve Su Verenler: Abdulkadir BUDAK, Agâh ÖZGÜÇ, Alp Tamer ULUKILIÇ, Ayla ÖNDER, Ayhan ERDOĞAN, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Cezmi ERSÖZ, Cüneyt ÖZDEMİR, Ece AYHAN, Ekrem Galip YALINER, Emine ALGAN, Ender ÖZKAHRAMAN, Ertuğrul KÜRKÇÜ, Eşber YAĞMURDERELİ, Eflatun NURİ, Ezgi, Fatih SOLMAZ, Ferhan ŞENSOY, Feyza HEPÇİLİNGİRLER, Gani MÜJDE, Gönül KIVILCIM, Gülay BATUR, Kanat GÜNER, K. Serhat, Kemal URGENÇ, Kutlukhan PERKER, Küçük İSKENDER, Mehmet KARTAL, Mehmet YAŞIN, Mehtap KANDEMİR, Metin CELÂL, Metin ÜSTÜNDAĞ, Mıgırdiç MARGOSYAN, Musa KART, Nihat ZİYALAN, Oha KIVANÇ, Oray EĞİN, Orhan PAMUK, Oktay TAFTALI, Ragıp DURAN, Sencer, Sina AKYOL, Suat DERVİŞ, Sunay AKIN, Şavkar ALTINEL, Şebnem İŞİGÜZEL, Tezer ÖZLÜ, Yeşim ÇOBANKENT, Zafer AKNAR **Sayfa Sekreteri:** Aydın ŞAHİN, Bayram USLU **Bilgisayar Tasarım:** Cebrail OKÇU, Mustafa Devrim ÖZDİNÇ
Dizgi: Cebrail OKÇU **Montaj:** Kadri ÇAVUŞOĞLU **Satış:** Cüneyt AYDIN **İşletme:** Orhan AÇAR **Halkla İlişkiler:** Suzan ÇARK **Muhasebe:** Yaşar AKŞAHİN **Bina Görevlisi:** Yasin ADIYEKE **Ofis Elemanı:** Cemal VANLI **İnternet Uygulama:** Planet, Mrt Yçşn, **İnternet Adresi:** http://okuz.planet.com.tr/ **Tel:** 251 42 44 - 251 57 54 **Fax:** 251 52 67, **Baskı:** Basmat **Dağıtım:** Bir-Yay, **Adres:** İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu / İSTANBUL **Öküz Dergisi Abonelik Koşulları:** Yurtiçi 1 yıllık .....2.300.000 – 6 aylık .....1.150.000/ Amerika 1 yıllık .....55 $ – 6 aylık .....25 $ / Uzakdoğu 1 yıllık .....70 $ – 6 aylık .....35 $ / Avrupa 1 yılık .....50 DM (Posta) 6 aylık .....25 DM / Avrupa 1 yıllık .....60 DM (Uçak) 6 aylık .....30 DM

Akşamsefası

Öküz Unutmaz!

AYHAN ERDOĞAN

* Nevada'nın Black Rock Çölü'nde saate 1222 kilometre hız yapılarak, dünyada ilk kez karada ses duvarı aşıldı.. **Elin adamı karada ses duvarını aşarken biz hâlâ 'seks duvarı'nı geçemedik.. Ünlülerin yatak hikâyelerinden, karı-kız durumlarından, tecavüzlerden, göt-göbekten fırsat bulursak neden olmasın!.**

* Monaco Akvaryumu'ndan yanlışlıkla Akdeniz'e bırakılan 'katil yosun' Türkiye kıyılarına yaklaşıyormuş.. **Tabi arkadaş, adamlar intikam alıyor.. Bir zamanlar biz de oralara 'katil tosun'ları göndermiştik!.**

* Dünya Çocuk Günü kutlandı.. 2.5 milyar çocuğun 60 milyonu beslenemiyor.. Savaşlarda 10 yılda 3 milyon çocuk ölmüş.. **Çocuklara büyük acılar çektiren büyük (!) adamlar; silahlarınızı bırakın ve teslim olun.. Aksi halde çocuklar tarafından sevileceksiniz!.**

* Eşber Yağmurdereli tutuklandı.. **Bu işin böyle olacağı belliydi.. Öküz olarak kendisini defalarca ikaz etmiştik.. Abi, gir şurdan bir çete'ye, hadi olmadı bir mafya'ya.. Eroin, silah, kumar, haraç artık allah ne verdiyse.. Yapardın kendine güzel bir ortam.. sen de nasiplenirdin biz de.. Hapise girsen en fazla bir, bilemedin iki ay yatardın.. Çıkınca da arkadaşları toplar "Türkiye seninle gurur duyuyor" derdik.. Ama sen ne yaptın.. Düşündün.. Ohhoo.. Bu zamanda düşünmüyeceksin abicim.. Yapıcaksın!.**

* İstanbul'un kurtuluşunun 74. yıldönümü törenlerle kutlandı.. **Yağmur altında yapılan kutlamalarda 4 kişi öldü.. Yollar çöktü.. Evleri sel suları bastı.. Okullar tatil edildi.. Hayat felce uğradı..İstanbullular gelecek yıl şehri yönetenlerden kurtulmaya çalışacaklar.. Sulu mu olacak kuru mu.. Görecez!.**

* Nihat Subaşı, Ahsen Çetiner, Nihat Tunalı, Turan Gül, Nurcan Çakıroğlu gazeteciydiler.. Asuman Arsan tiyatro ve sinema oyuncusu.. Harold Robbins ve James Michener romancıydı.. Sergeyi Kaldey ise eski bir haber fotoğrafçısı.. Roy Lichtenstein de ünlü pop-art ustası.. **Ürettiler, konuştular, yazdılar, oynadılar ve öldüler. Eğer onları görmek isterseniz hayat yolumuzun kıyısındaki ışıklara bakın.. Gözleriniz kamaşıyorsa onlar orada demektir!.**

* Yaşar Kemal, Almanya'nın en önemli ödüllerinden sayılan "Barış Ödülü" nü aldı.. İtalyan yazar Dario Fo, Nobel Edebiyat Ödülü'nü, Hintli yazar Arundhati Roy, "Küçük Şeylerin Tanrısı" romanıyla "Booker"ı, atomu soğutan ve lazer ışınlarında toplayan çalışmalarıyla Amerikalı üç bilim adamı da Nobel Fizik Ödülü'nü aldılar.. **Dünya bilimi, sanatı, düşünceyi ödüllendirirken biz yine dünyanın arka bahçesinde aydınımızı, sanatçımızı, düşünen ve konuşan adamlarımızı gömüyor ve unutuyoruz.. Elbet bir gün sıra unutanlara da gelecek.**

Oha Kıvanç yazıyor

● HERKES SON GÜNLERDE "BASIN ÇETESİ"NDEN BAHSEDİYOR. PEK SAYGIDEĞER BİR ABİMİN DE ARALARINDA BULUNDUĞU BU ÇETE MENSUPLARI DA SON OLARAK "NETEVE" TELEVİZYONUNDA GEYİK MUHABBETİNE BAŞLADILAR. BİLİNMEYENİ AÇIKLAYACAKLARMIŞ. DOĞRUSU BU ANKARA GAZETECİLERİ PEK TUHAF. BÜTÜN GÜN ZATEN BİRLİKTE BİR GEYİK ÇEVİRİYORLAR, BUNU EKRANA TAŞIMANIN MANASI NE? AMA ASIL YAPMALARI GEREKENİ YAPAMAYACAKLAR. BUNUN İÇİN BİRAZ ÇOK TAŞIN DEVRİLMESİ GEREKECEK. KOLAY MI O KADAR GAYRİ MENKULE NASIL SAHİP OLDUKLARINI AÇIKLAMALARI.. PATRON BASKISI YÜZÜNDEN ÖZLEDİĞİMİZ POLEMİKLERE GİREMEYİŞLERİNİ... KULİSLERDE DÖNEN DOLAPLARI, GAZETE KORİDORLARINDAKİ HESAPLARI... MADEM PRAYM TAYM'DA EKRANDA YER KAPTINIZ ÖNCE KENDİNDEN EMİN (!) OLAN ABİMİN LİSE TEFRİKASINDA YAZDIĞI İMZASIZ YAZILARI ANLATSIN...

● ÇIKTI ÇIKACAK DENEN AMA BİR TÜRLÜ ÇIKAMAYAN, BU ARADA DA GRUP İÇİ DARGINLIKLARA SEBEP OLAN "STARLI" GAZETELER İKİ AYA KADAR KESİN ÇIKIYORMUŞ. İŞLERİ UZATTIKÇA UZATAN BU AİLE, ŞİMDİ GAZETENİN BAŞINA GETİRMEK İSTEDİKLERİ UFKU OPEN-GÜL'FE'NİN TELEVİZYONDA KALMASI GEREKTİĞİN DÜŞÜNÜYORLARMIŞ. KULİSLERDE DOLAŞAN İSİM, PEK İHTİMAL VERİLMESE DE TOWER'IN BIYIKSIZ GENEL YAYIN YÖNETMENİYMİŞ. GAZETELERİN BAŞINA GEÇECEĞ KONUŞULUYOR. UFKUMUZUN DA DARALDIĞI..

● 3 DAKİKALIK MAÇ GÖRÜNTÜLERİNİ BİLE ÇEVİRİP, UZATIP, KESİP, EKLEYİP, YORUMLAYIP RATİNG ALAN "ŞANS"LI BİR SPOR YORUMCUSU ÇALIŞTIĞI KATA TERÖRÜ VE HUZURU AYNI ANDA GETİRİYORMUŞ. BEĞENDİĞİ BANTLARI YAPANLARA 50-60 MİLYON LİRA PRİM VEREN BU BÜYÜK A'BİMİZ, BEĞENMEDİĞİ BANTLARI YAPANLARA İSE TABİRİ CAİZSE ECEL TERLERİ DÖKTÜRÜYORMUŞ. EN KOMİĞİ İSE, İZLEYİP BEĞENDİĞİ BİR BANDIN ARDINDAN MUHABİRLER BAŞKA KASETLER GÖTÜRÜYORLARMIŞ. İKİNCİ VE DAHA SONRAKİ BANTLAR İSE TELEVİZYON KANALININ KORİDORLARINDA UÇUŞUYORMUŞ.

● ŞU GÜNLERDE KIDEMLİ YAZARLARIN KATI OLAN MEDYA PLAZA 3.KATTA BİR HAREKETLİLİK GÖZE ÇARPIYOR. DİKKATLİ OKUYUCULAR, "KÜÇÜK MÜ BÜYÜK MÜ" TARTIŞMASININ DA BU KATTAKİ TUVALETİN ÖNÜNDE YAPILDIĞINI HATIRLAR. ŞİMDİ O TARTIŞMANIN SADECE BİR TARAFI O TUVALETİ KULLANIYOR. UZUN BİR SÜRE "KÜÇÜK, BÜYÜK" BİR ŞEY TARTIŞILMAYACAĞA BENZİYOR.

● AYNI BİNA İÇİNDEKİ "YENİ ZİHNİYETİN GAZETESİNDE" DEVAM EDEN İŞTEN ÇIKARMALAR DA BİRAZ ABARTILIYORMUŞ GALİBA. SON OLARAK BİRİNCİ SAYFAYA KENDİ RESMİNİ KOYDURAN BEYAZ SAÇLI YÖNETMEN, MUHABİR, FOTOĞRAFÇI, EDİTÖR DEMEDEN HERKESİN İŞİNE SON VERİYORMUŞ.

● ŞAMPİYONLAR LİGİ MAÇLARINI TRİNK PARA İLE ALAN BİR TELEVİZYON KANALI ŞİMDİ DE ÇALIŞANLARININ MAAŞLARINI ÖDEMİYORMUŞ. ÖNCE %20'Sİ ÖDENMİŞ, ARDINDAN %40'A YÜKSELMİŞ. DURUMLAR KÖTÜ GALİBA.

● TÜRK BASINI YİNE BİR KRİZİN EŞİĞİNDE. YUKARIDAKİ TUVALET OLAYININ KAHRAMANI MEHMET BARLAS'IN GAZETEDEN "PAŞA" BİR RİCA İLE KOVULMASI, KİM NE DERSE DESİN VEYA BARLAS KİM OLURSA OLSUN BİR UTANÇ TABLOSUDUR. ADININ "YAĞDANLIK" KONMASINA, KAMUOYUNDA LİBOŞ OLARAK TANINMASINA RAĞMEN BİR YAZARIN, SADECE YAZDIĞI YAZILAR YÜZÜNDEN YUKARIDAN GELEN BİR BASKI SONUCU KOVULMASINI KİMSE KABUL ETMEMELİ SIRADA İSE ÇANLI CENGİZ'İN, HASAN PAŞA'NIN, DOĞRUCU NECATİ'NİN, ALTTAN MEHMET'İN OLDUĞU SÖYLENİYOR. ABİM GİBİ, ARKADAŞI HAZIR OL EMİN GİBİ "ÇETE" MENSUBU GAZETECİLERİN HER KÖŞE BAŞINDA DURUP, BİRİLERİNE YA HAKARET ETTİKLERİ YA DA ÖNLERİNİ TIKADIKLARI BİR MEDYANIN OLMAMASI İÇİN BU İNSANLARIN DA YAZI YAZMALARI ŞART. LİSE TEFRİKASI PATRON KALEMŞÖRLÜĞÜYLE İŞLER GİTMEMELİ.

● İKİTELLİ'DEKİ SON "KOMPLO TEORİSİ" İSE ALIŞILMIŞ BİR ÖYKÜYÜ ANDIRIYOR. BARLASLAR'IN "YILDIZLI GRUBUN" GAZETELERİNİN BİRİNDE ORTAYA ÇIKACAĞI SÖYLENİYOR. UFAK BİR İHTİMALLE CENTER GAZETESİNDE DE OLABİLİRLERMİŞ. HERKESİN KONUŞTUĞU İSE, EN YAKIN İKTİDAR DEĞİŞİKLİĞİNDE, YANİ ÖNÜMÜZDEKİ 2-3 YIL İÇİNDE BU ÇİFTİN YENİDEN PLAZA'YA DÖNÜŞ YAPACAKLARI KONUŞULUYOR. BİR DE, AKŞAM ÇIKAN GAZETELERDE GÖRÜNME OLASILIKLARI İSE EKSİKLERLE ANLATILIYORMUŞ.

Akşamsefası

...MUSA KART

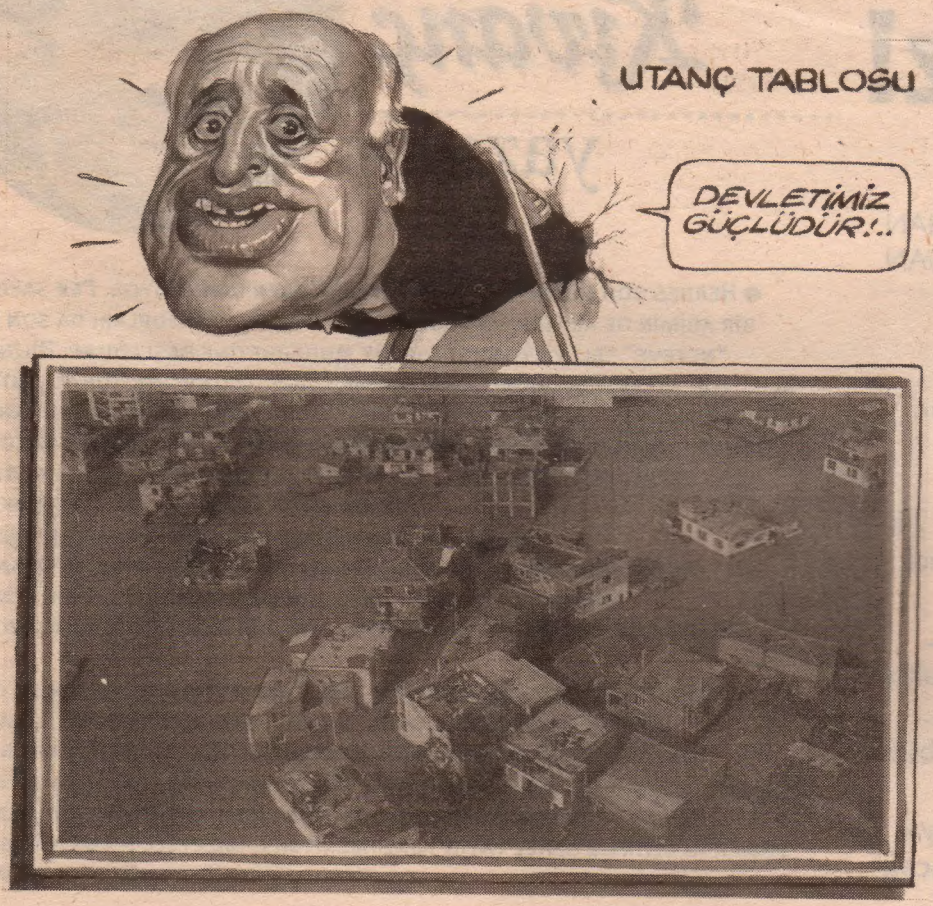

Yeni Dinar Bandosu IV

ECE
AYHAN

EŞBER YAĞMURDERELİ - Kanun
HUKUK DR. SAMİ SELÇUK - Terazili Kanun
FERHAN ŞENSOY - Trampet
HALİL TURHANLI - Trompet
FERRUH DOĞAN - Başkeman
MET-ÜST - Korna
MIGIRDİÇ MARGOSYAN - Ağız Mızıkası
NİHAT GENÇ - Kemençe
FİKRET BAŞKAYA - Triangl
CEZMİ ERSÖZ - Buzuki
RAGIP DURAN - Kontrbas
NİHAT ZİYALAN - Borozan
MEHMET RIFAT - Fagot
İNCİ ARAL - Alto
P.TOMRİS - Srynx
İSHAK REYNA - Timbal
OKTAY AKBAL - Klarnet

Taş Bir Köprü

CÜNEYT
ÖZDEMİR

Koca bir şehir değil, uzun bir taş köprüydü. Düşlerin, hayallerin üst üste yığılmasından oluşmuş, bilinmez ülkelerden gelen insanları buluşturmuş, harcını isyanlardan ve aşktan karmış taş bir köprüydü. Meydan isimleri unutulan, sokak adları olmayan ya da sıkıcı müzeleri ile bir hurda yığını durmuyordu karşınızda. Kaba saba insanları bir tarafı, ara sokaklarında ayaklarına dolanan duyguları kitaplarına taşımış edebiyatçıların ruhu geziniyordu o taş köprünün etrafında... Yılların unutturamadığı yazarların şehri ve o şehrin eski çağlardan kalmış bir büyü ile yıkanmış taş sokakları... Gece Kafka sokaklarda şarabını yudumluyor, gün doğumlarında Milan Kundera yazdığı kitaplara doğru sokakları adımlıyor.

Adı lüzumlu olmayan bir nehir bölüyordu şehri. Nehrin iki yakasındaki köprüler kaba saba yaşayan vatandaşlarını birbirine bağlıyordu. İstanbul'da yaşayan İstanbul'lular yaşadıkları şehrin taş sokaklarına ne kadar duyarlıysa, onlar da işte o kadar farkındaydılar yaşadıkları şehrin taş köprülerinin. Onlar şehrin modern binalarında geçim derdinde koşturuyordu, aşkı arayan yabancılar şehrin kaldırımlarında bir taş köprünün yolunu soruyordu. Ve gerçek sahiplerinin kullanmaktan vazgeçtikleri tek köprüyü şehre gelen yabancılar kullanıyordu. Bronz heykelleriyle bu köprü insanlık tarihinin yaşanmış en özel anlarını üzerinden geçenlere fısıldıyordu. En umulmadık anlarda açık ela gözler yerden yaklaşık on beş metre yüksekliğindeki bu köprünün üzerinde engin mavilikler-le buluşabiliyordu. Ve hemen ileride katedralin gölgesinde kalan bir parlamento binasının, sarı beyaz ışıklarla aydınlatılmış silueti dolunay eşliğinde bu tarihi anla tanıklık ediyordu.

Bu anlarda, köprünün üzerindeki bütün şarapçılar yalnızca bir sokak büfesinden alınan kırmızı şarap dolu şişelerini taş köprünün şerefine kaldırıyorlardı. Mavi derinlikler saygı ile gözkapaklarını indiriyor ve kırmızı şarap yerini beyaz şişelere terk ediyordu.

Serin bir akşamüstünde birleşen iki el adı konulmamış limanlara yelken açıyordu.

O bulunmaz anlarda aşk tanrısal bir eda ile taş köprüden taş kaldırımlara süzülüyor, karanlık gecede sokak aralarında kol geziyordu. Ve tenha apartmanların gölgeli avluları, yüzyıllardır, sahipsiz âşıklara şefkatli kollarını açıyordu...

Taş köprünün şehrinde yer gök ve kirli akan nehir "aşık olmanın dayanılmaz hafifliğini" üzerinde taşıyordu. Komünizm döneminden kalma yerden aydınlatmalı eski diskolor ya da yeni düzene ayak uydurmaya çabalayan amatör pub'larda yalnızca âşıklar için çalıyordu.

O taş köprünün beklediği nehrin kenarında gözlerini derin maviliklere yaslamış kahverengiler kendini eski bir sevgilinin unutulmak istenen kollarına bırakıyordu. İnsanın o en karışık duygulara kapıldığı anlarda gökyüzünü bekleyen yarım ayın söylediği şarkı duyuluyordu.

Turistik tişört satan dükkânların kapanmasından çok sonra, vakitler sabaha yaklaşırken 24 saat açık cafe'ler yorgun bedenlerin kıvılcım saçan gözlerini ağırlıyor. Koyu bir kahvenin ayıltığı iki yorgun beden birbirine yaslanıp taş köprüye yıllardır dostluk eden bir parkın tenha yerindeki bir bankında omuz omuza uykuya dalmayı sıcak otel odalarının sahte huzuruna tercih ediyordu.

Oysa taş köprünün şehri gece gündüz ayakta...

Ne yoruluyor, ne de uyuyor..

Uykusuz taş sokaklar çoğu zaman güne klasik bir müzik eşliğinde merhaba diyor. Sabahın erken vakti, meydanlarında mini oda orkestraları, yeni doğan günü tek nota şaşırmadan yüzyıllardır aynı parçalarla müjdeliyordu. Dünyanın hiçbir ülkesinde bir şehir bu kadar duygulu şarkılar çalan müzisyenleri sokaklarında barındırmıyordu.

Aşk yorgunu uykusuz bedenleri meydanlar, gece eskisi parklar kadar içten karşılıyor. Binbir marifeti bulunan saatlerin vuracağı anı bekleyen aptal turistlerin yanı başındaki bir cafe'de, şişe sularından dudaklarını ıslatan, birbirine ait gözlerden içilen suların paraları (ne olur ne olmaz denilerek saygısızca) peşin alınıyor. Ve güneş tepeye doğru ağır aksak ritmi ile yükselirken, yeryüzünü kucaklayan sarı ışınlar henüz bir gün önce birbirlerini bulmuş gözlere, asırlardır berabermişler duygusunu yaşatmayı çok görmüyor.

Ve aşkın resmini en iyi, tuvallerini bir yokuşun yamacına uzanan merdivenlere kuran sokak ressamları yapıyordu. Üstelik yaşanan aşkların paha biçilmezliği ile karşılaştırıldığında resimleri oldukça da ucuza satıyorlar. Satılan aşk resimlerini genelde aşkı anlamayanlar alıyor. Derin maviliklerde kaybolan ela gözler ne resim almayı düşünüyor ne de tek kare fotoğraf çektiriyor. Yaşadıklarını kalplerinin en güvenli, en özel köşelerine kilitliyorlar. Kilitlerin anahtarını ilk kez karşılaştıkları taş köprüden aşşağı atıyorlar.

Ve ilk buluştuğu yerde taş bir köprünün üzerinde yaşanan aşkı noktalıyorlar.

Taş bir şehrin duygusuz sokakları ve taş sokaklarda tek tük rastladığınız duyarsız insanları... Planet Hollywood, Mozart'ın bestelerini çaldığı tiyatronun biraz ilerisinde bulunuyor. McDonald's hamburgerleri, Kafka'nın uğradığı pub'ın hemen yanında satılıyor.

Taş bir köprüdeki rastlantılardan, nehirdeki barajdan, sarı gün ışığından, uzakta bir katedralin siluetinden, parkta bir gece ötesi birbirine yaslanmış omuzlardan, kalabalık sokaklarında elinde kıpkırmızı bir gülle koşarak köprüde bıraktığı derin mavilikleri arayan bir adamdan geriye...

Herşeyi özetleyen İngilizce bir şiirin son iki satırı kalıyordu.

"We didn't make love
but we are in love, with Prag"

Hiç aşk yapmadık fakat Prag'a âşıktık..

"Celladına Aşık Yurttaşlar..."

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ

Müzmin muhalifler kaygılı, herkes birbirine soruyor: "Abi, neden bu memlekette 'sol' muhalefeti yok?" aslını isterseniz bu soru şöyle de sorulabilirdi. "Abi, bu muhalefet nereye gitti? Şunun şurasında daha altı ay önce bu memleketin dağı taşı inlemiyor muydu: **'Susma sustukça sıra sana gelecek,'** diye?"

Yoksa hep birlikte sıramızı savdık mı tanrım? Yoksa hep birlikte **"yargısız infaz"** mı olduk. Zamları dayıyorlar çıt yok. Ücretler donduruluyor, çıt yok. İnsanlar boğazlanıyor çıt yok. Ordu seferde, "şu kadar yüz 'terörist' öldürdük, bizim de şu kadar kaybımız var," diye açıklamalar birbirini izliyor çıt yok. **"Barış için bir milyon imza"** girişimi sözcüsü **Eşber Yağmurdereli** karga tulumba götürülüyor, **22,5 yıl** hapis yatması için. Almanya ayağa kalkıyor ama burada tık yok! Herhalde sıramız geldi geçti de, ondandır diye avunmak istiyoruz: "Gözaltında kayıp'lardan bu kadar çok şey istenemez," değil mi?

Ama kendimizi yokluyoruz. Çimdikliyoruz ötemizi berimizi. O da ne? Canımız yanıyor. Aynanın karşısına geçip "hoh" yapıyoruz, ağzımızın çevresinde bir buharlaşma var, evet! Çok şükür, yaşıyoruz. **"Gözaltında"** kaybolmamışız. Ama niye susuyoruz hala? Belki de muhalefet değilizdir. Belki de iktidar olduk. Ondan olamaz mı? Neden olmasın? Evet, tabii, iktidarız!

"İnsan hafızası unutmakla sakatlanmıştır," diye boşuna dememişler. Ne kadar çabuk unutuyoruz. Herşey daha dün gibi hatırımızda olmalıydı oysa. Nasıl, milletçe yeni "iç düşman"ımızı karşı BCG önderliğinde ayaklanmış ve yaka paça aşağı indirmiştik "hacı"yla "bacı"yı. "Hacı", "Havada ikmal" yapayım derken nasıl tepe üstü çakılmıştı. Nasıl, "milliyetçi solcu" Ecevit'le, "solcu milliyetçi" Mesut Yılmaz"a koalisyon kurdurup, "yeni solcu" Baykal'a dışarıdan destekletmiştik. Nasıl "silahsız kuvvetler" cuntası ESK'yi TSK'nin yerine geçirip DİSK, Türk-İş, TESK' koalisyona eklemiştik. Nasıl **"1 Dakika Karanlık"** kampanyasını **"Susurluk'a karşı"** diye başlatıp **"laiklik için"** diye bitirmiştik.

Elbette iktidardayız! Bütün bunları biz yaptıysak başka nerede olabiliriz ki, değil mi? Ama **"alışmadık bedende don durmazmış".** Muhaliflik içimize işlemiş. Bir türlü inanamıyoruz "iktidar"da olduğumuza. Bakınıyoruz çevremize, "nerede muhalefet tanrım, memleketi kan götürüyor, ses çıkaran yok," diye hayıflanıyoruz. Oysa biz iktidar olduğumuza göre, artık kan dökülse bile bunun bizim kanımız olmadığını anlamamız ve sesimizi kesip keyfimize bakmamız gerekmez mi?

Ama, bu "özeleştiri"nin içimizi kemiren kuşkulara bir faydası dokunmuyor. Şüphelerle kurcalanan kafamızın içinde sorular kıvrım kıvrım: "Peki, iktidar bizim. Kabul. Ama madem iktidarız, neden hâlâ, **"Eşber abimiz"**i yaka paça götürüyorlar? Herifler iktidar oldu mu, eli kanlı katillerini memleketin asayişinin başına dikiyorlar da, biz iktidardaysak neden, "abilerimiz"in peşini bırakmıyorlar? Neden, **"Susurluk"** katilleri bir bir bırakılıyor; neden **Metin Göktepe'**nin cellatları salıveriliyor; neden "Çeçenler" yarı açık cezaevlerine taşınıp kaçırılıyor; neden, gazeteler OHAL bölgesine sokulmuyor, neden Özel Timler Karadeniz'de çoluk çocuğu kurşuna diziyor; neden Abdi İpekçi'nin katilleri serbest bırakılıyor?

Türk-İş ve DİSK iktidardaysa neden kılları kıpırdamıyor, IMF zamları fakir fukaranın kapısına dayanırken; TESK iktidardaysa, neden sokaktaki işportacıya bile vergi dayanmasına çıtı çıkmıyor; **"sivil toplum kuruluşları"** iktidarla elele vermişse neden **"nüfus sayımı"** diye hepimizi fişlemelerine tık diyen yok?

Soruların sonu gelmiyor. Acaba bir **"empotans"** durumu mu "söz konusu" tanrım? Hani kendini bir şey yapmaya muktedir sanıp da sıra icraata geldiğinde boyunuzun ölçüsünü almanız gibi bir durum mu var? Yoksa aslında bunların hepsi bir sanrı mı? Bir tür gündüz rüyası gibi bir şey mi, gördüğünüz?

Yoksa aslında iktidar falan olmadınız da, iktidarın cezbesine mi kapıldınız? Yoksa Freud haklı mı çıkacak sonunda? Hani, eziyet gören kişi çaresizlik had safhaya çıktığında, kendine eziyet edenin gücüne tapınmaya başlar, kendini onunla özdeşleştirirmiş. Zamanında Roma'nın zulmü altında inleyen Hıristiyanların kendilerini İsa'yı çarmıha geren Romalı generalin aslında kendilerinden biri olduğuna inandırdıkları gibi, biz de **"celladımıza aşık"** mı olduk yoksa?

Aşk gözü kör edermiş. Ama bu körlüğün sonsuza kadar sürmediğini hiçbir yerden değilse de mümtaz medyamızın "üçüncü sayfa" haberlerinden biliyor olmalıyız: "Kendisini aldatan kocasını, başına kaynar zeytinyağı döreker öldüren kadın" hep bir zamanlar körkütük aşık olduğu adamın dayaklarına **"erkeğim benim"** diyerek katlanan kadın değil midir?

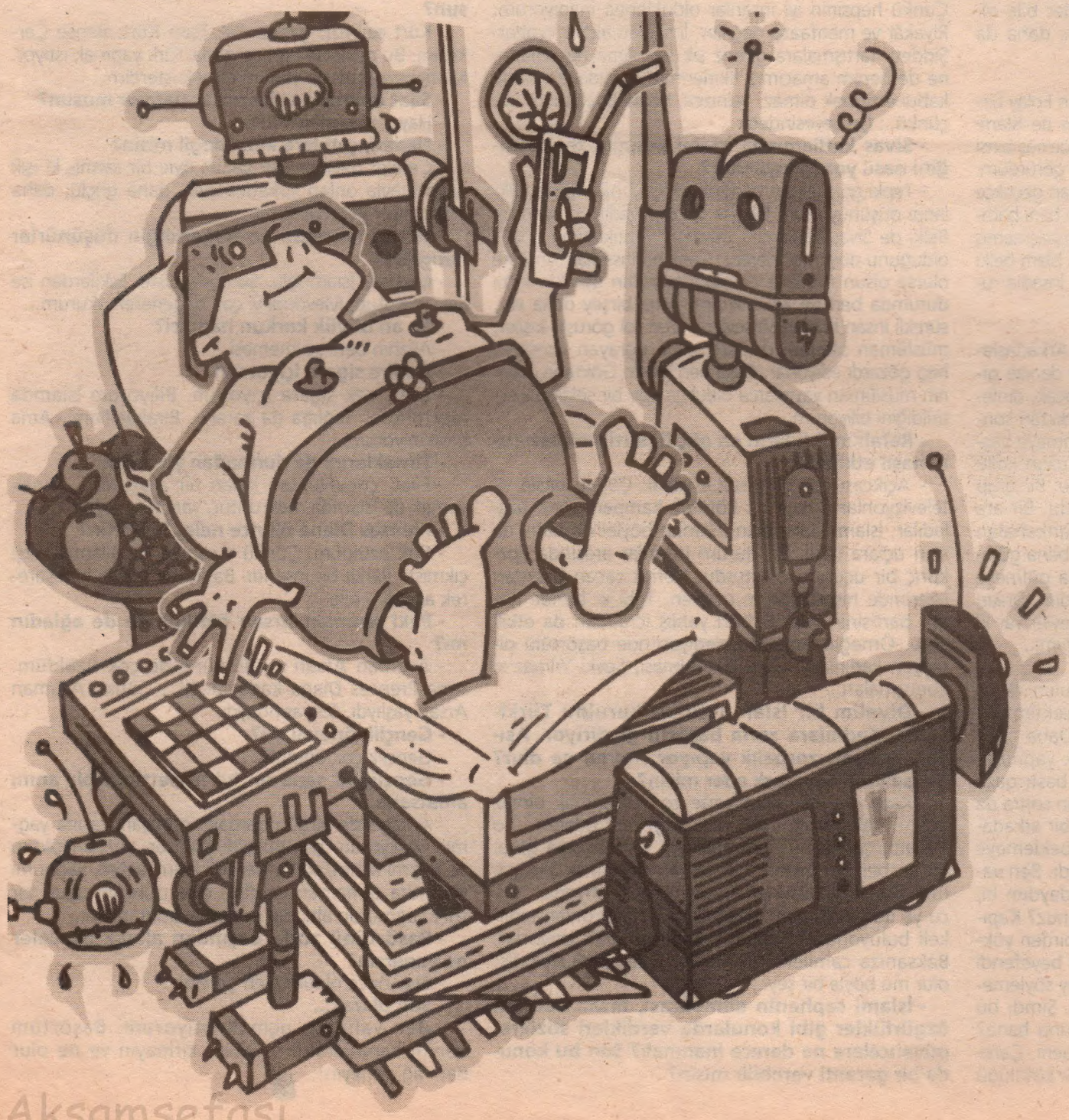

Akşamsefası

Kanatlarımı Kırmayın, Uçmak İstiyorum...

CEZMİ ERSÖZ

- Başını ne zaman örtmeye başladın?

- 17 yaşında. Şu an 24 yaşımdayım.

- Neden, ne oldu ki?

- Birikimler sonucu. Duygular, düşünceler hepsi birikti ve ben de saçımı örtmeye karar verdim.

- Ailenin tepkisi nasıl oldu?

- Ailem dindar değil. Çok tepki gördüm onlardan. Benimle dalga geçtiler. Nine diyenler, en fazla bir ay sonra seni görürüz diye süre tayin edenler bile oldu... Ama onların olumsuz tepkileri beni daha da kamçıladı.. Dört elle sarıldım inançlarıma...

- Başını örtünce neler hissettin?

- İlk zamanlarda çok garipsemiştim. Bunun kolay birşey olmadığını siz de kabul edersiniz. Hem de İslami eğitim, İslama tamamen yabancı bir hayat sürmüş birisi için. O zamanlar rüyalarımda hep aynı şeyi görürdüm: Örtümü unutup sokağa çıktığımı. Ama zaman geçtikçe örtüm benim bir parçam haline geldi... İslam beni bambaşka bir dünyayla tanıştırdı. Denizle hiç karşılaşmamış birisinin suya dalar dalmaz yüzebilmesi gibi. İslam belki bedeni kısıtlıyor, ama ruhu özgür bırakıyor. İnsanın ruhu hep iyi şeyleri yapmayı ister.

- Denize gider misin?

- Geçenlerde komik bir olay yaşadık. Arkadaşlarımla toplanıp denize gitmiştik. Ben onlar denize girerken canım sıkılmasın diye yanıma okuyacak, dinleyecek birşeyler almıştım. Denizde biraz kaldıktan sonra hepsi havluların üzerine uzanıp güneşlenmeye başladılar. Düşünsenize benim başım kapalı, uzun kollu elbiseler giymişim, onlar ise bikinili, mayolu. Bir grup genç erkek o sırada yanımızdan geçiyordu. Bir ara gülme sesleri duydum. Döndüğümde kahkahaları koyvermişlerdi. Kızlara işaret ettim, bakın, bana gülüyorlar. Durumumuza bakıp biz de onlarla gülmeye başladık. Böyle şeylere hiçbir zaman kızmadım. Onları anlayabildiğimi düşünüyorum. Ama bazı şeyler var ki hiçbir zaman anlamadım ve anlayamayacağım...

- Ne mesela?

- Antalya'dayım. Okuduğum yüksekokulun ilk yılıydı. Yanımda valizim vardı, yurda gidecektim. Bir otobüs geldi. Şoförü hâlâ hatırlıyorum. Daha önce aynı adam hiç sebep yokken bana pislik yapmıştı. Ben valizimi alıp yetişene kadar bizimki bastı gaza gitti. Aptal aptal baktım arkasından. Ondan sonra da yurt otobüsü geçmedi bir daha... O gece bir arkadaşımda kaldım. Ertesi sabah aynı yerde beklemeye başladım. Ne şanstır ki yine aynı şoför geldi. Ben valizimi kapıp otobüse daldım. Daha kapıdaydım ki, şoför kapıları kapattı. Düşünebiliyor musunuz? Kapının arasında sıkışıp kalmıştım. Birkaç ses birden yükseldi: Kaptan kapı! diye. Nihayet kaptan beyefendi kapıyı lütfedip açtı. O zaman adama birşey söylemedim. Çok kırılmıştım. Anlayamıyordum. Şimdi bu adam örtülü olduğum için mi yapmıştı bunu bana? Hissettiklerim tek bir sonuca çıkarıyordu beni. Çaresiz kaldım ve ona yapabileceğim en büyük kötülüğü yaptım ve onu sevmedim.

Ben her zaman beni gerici, yobaz olarak görenlerle diyaloğa girmeye çalışmışımdır. Ama üzülerek söylüyorum ki şimdiye kadar bunu başaramadım.

- Arkadaşların nasıl insanlar?

- Arkadaşlarımın çoğu benim hayat görüşüme sahip değil. Ateist, Alevi, komünisttir çoğu... Ama bunların hiçbirisi onlarla arkadaşlığımı engellemedi. Çünkü hepsinin iyi insanlar olduklarına inanıyorum. Riyakâr ve menfaatçi değiller. İnsanları aldatmıyorlar. Şiddetli tartışmalara gireriz sık sık. Ama ne onların, ne de benim amacımız fikirlerimizi karşıdakine zorla kabul ettirmek olmaz, yalnızca, böyle düşünüyorum, çünkü... Çerçevesindedir.

- Sivas katliamında İslami kesimin tepkisizliğini nasıl yorumluyorsun?

- Tepki görmekten korktukları için böyle davrandıklarını düşünüyorum. Elbette bu tepkisizliği kınıyorum. Belki de Sivas katliamını yapanlar yaptıklarının doğru olduğunu düşünüyorlardı... Cahil bu insanlar. Ama ne olursa olsun mutlaka cezalandırılmaları gerekir. Aynı durumda ben de kalabilirdim. Ama birşey daha var, sürekli insan hakları söylevleri veren sol görüşlü kişiler, müslüman olduğu için haksızlığa uğrayan kimseleri hep gözardı ediyorlar. Oysa ben Metin Göktepe olayının müslüman yayınlarca oldukça ağır bir şekilde eleştirildiğini biliyorum.

- Refah'ın iktidarın en güçlü partisi olması seni nasıl etkiledi?

- Açıkcası çok olumsuz etkiledi. Çünkü basın ve televizyonlar açıkça bir kötülük kampanyasına başladılar. İslama karşı olan insanlar böylelikle daha da aşırı uçlara itildi. Bu durum insanlar arasında korkunç bir uçurum oluşturdu. Nefret saçan bakışları üzerimde hissediyorum resmen. Tabi ki bunda Refah partisinin yaptığı bazı yanlış icraatları da etkili oldu. Örneğin Ankara Belediyesi'nde başörtülü olmayan kadınların işten çıkartılması, Şevki Yılmaz'ın konuşmaları...

- Diyelim bir İslam iktidarı kuruldu Türkiye'de. Kadınlara zorla başörtü giydiriyor. Asıyor, kesiyor, zorbalık yapıyor. Tavrın ne olur? Yoksa bu ülkeyi terk eder misin?

- Karşı çıkarım. İslamiyette zor kullanmak olmaz derim. Baktım olmuyor, bu ülkeyi terk ederim.. Yo etmem, çünkü bu durumda terk etmediğime göre. Şu an ben bu ülkeyi korkunç bir durumda görüyorum. Bütün iyi düşünen insanları hapse atıyorlar. Solcu ya da müslüman farketmiyor. Çünkü onları tehlikeli buluyorlar. İnsanları koyunlaştırmak istiyorlar. Baksanıza camilere tek yerden vaaz verilecekmiş, olur mu böyle bir şey...

- İslami cephenin demokrasi, insan hakları, özgürlükler gibi konularda verdikleri sözlere, güvencelere ne derece inanmalı? Sen bu konuda bir garanti verebilir misin?

- İslami kesimde çok farklı düşünen insanlar var. İslam içerisinde kafa, ruhça az gelişmiş insanlar var ve bunlar herşeyi kendi menfaatlerine çevirmeye çalışıyorlar... Ama İslami kesimde çok güzel, çok olumlu düşünen insanlar da var. Özellikle gençler. Gençler adına garanti verebilirim. Ama genel olarak garanti veremem.

- Kürt meselesi hakkında neler düşünüyorsun?

- Kürt eziliyor, garibanlar. Eşim Kürt. Bense Çerkezim. Bu devletse herkesi zorla Türk yapmak istiyor. Kürtlere gerçekten yardım etmek isterdim.

- Saat dokuzda ışıklarını kapatıyor musun?

- Hayır. Kapatmıyorum.

- Neden, çetelere karşı değil misin?

- Çeteler devletin her yanını öyle bir sarmış ki ışık kapatmayla onları yokedemeyiz, daha güçlü, daha etkili şeyler yapmak lazım...

- İslami kesimde en beğendiğin düşünürler hangileri?

- Mustafa İslamoğlu. Şu an hapiste. Eskilerden ise Seyyid Kutup, Mevdudi'yi çok beğenerek okurum...

- Şu an büyük korkun hangisi?

- Allahın beni sevmemesi.

- Habire sigara içiyorsun.

- Evet, çok sigara içiyorum. Biliyorum İslamda mekruhtur.. Sağlığa da zararlı.. Bırakabilirim.. Ama bırakmıyorum...

- Tırnaklarını da durmadan yiyorsun.

- Evet, çocukluktan kalan bir alışkanlık.. Tırnak yemek de İslamda mekruhtur, yani hoş şeydir.

- Prenses Diana ölünce neler hissettin?

- Çok üzüldüm. Çünkü o sarayın kurallarına karşı çıkmıştı. Farklı bir insandı. Başka bir olayla birleştirerek ağladım bile..

- Peki Asuman Arsan öldüğünde de ağladın mı?

- Asuman Arsan'ın ölümüne de çok üzüldüm. Ama Prenses Diana kadar değil... Çünkü Asuman Arsan yaşlıydı. 63 yaşındaydı.

- Gençlik önemli mi?

- Gençlik çok önemli...

- Gençliğini sana en iyi hissettiren bir anını anlatsana...

- Antalya'da birgün bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu, çok güzeldi yağmur, yurttan çıktım ve başımı açtım, sonra da örüklerimi açtım, saçlarımı yağmura tamamen verdim, öyle durdum uzun bir süre yağmurun altında, bunu hiç unutamam..

- Başörtünü zorla başından almak isteseler ne yaparsın?

- Beni önce öldürmeleri gerekir...

- Son olarak...

- Ben yalnızca uçmak istiyorum. Başörtüm benim kanatlarımdır. Onları kırmayın ve ne olur beni ağlatmayın!..

Akşamsefası

hatırlarsın hatırlarsın diye döküyorum kendimi...

küçük
İSKENDER

Jiletlenmiş bir yüzle geliyorum sana
arkamda belirsiz yüzyıllar ayakta

önemli değil şimdi bulunulan cephede elinde bir şişe suratla
sırtını verip elektriğin gidip gelip eski sevgilisini sorduğu dudaklarda
yarısı yanmış bir fotoğrafı taşırken kanı dişlemek!

çoktan beridir bu gölgede boğulmak isteyen bir çocuk tanırdık
derdi alkol, suyun en yakın arkadaşı böcek ve böceğin
ikiz kardeşi tapınaklar ve yağmur damlalarına matmazel diye
hitap eden balgam kırmızısı adalar! ordaydım. görevliydim.

duydum işte! o kadar!

sahte bir belgeyle aldığım içkimi yudumlarken sıratın ortasında
ellerimi size bırakıyorum bir süre
diye bağırdım uzunlamasına!
ellerimi koruyunuz
ellerimdir belki de vasiyetim
elimde bir şişe suratla
ve jiletlenmiş bir yüzle
geliyorum sana
arkamda belirsiz yüzyıllar alkışlarla ayakta
hatırlarsın
hatırlarsın diye döküyorum kendimi kalıplara
inançlarla ölçüştük, düellolarda vuruştuk,
tezahüratlarla geldik operana
makamını bize bırakacaksın
ellerimi alacaksın bakışlarının satır aralarına
tuhaflığım, yalnızca ciğerimdeki taş tarlasından
o masum orospuluğumdan, senin o..
senin o herkese belinde
bir çift silah taşırken duyduğu rahatlığı hissettiren
bakışlarında
ellerimde
suratımda ve yüzünde

duydum işte! o kadar!

seksek oynarken yerde sürüp fırlattığın taşım ben!
sokaklar silkeleniyor, sen soğuk gençliğimi yudumlarken..
dönüşümsüz bir yükseliş görüyorum metal suda,
aşkla sardım son esrarlı sigaramı diyor yatağımdaki
*dişi giyotinden kurtardığım **iki** çüklü delikanlı*
karşı apartmanda birileri, birilerini doğruyor pusuda!

İskemledeki pis gömleğimin cebinde bir resmin var..
duvarlara çarpa çarpa söndürebildiğim gözlerimin
annesi kim, babası kim, bu gece nereye uçak düşer
ben nereye kadar yüzüp de yüzme bilmediğimi hatırlarım
hangi sevdanın kapatması olurum
*hangi sevdaya **iki** çocuk veririm!*
yere düşen kurabiye gibi şehrin gardırobunda dağılırım
kalk çocuk! kalk!
*kalk gidip bir yerlerde **iki** kadeh bi'şi' içelim!.*

toprak olsam üstüme basmayacaksın!
hava olsam içine çekmeyeceksin!
öyle düşmansın!

öyle aydınlık bir sonbahar ki
senin yaklaştığın anda kalbimdeki kör yangın!
bu yangından herkes kahkahalarla çıkacak
bir sen kurtulamayacaksın!.

Akşamsefası

Okuyucu aptal değildir. Okuyucu köşe yazarının ruhunu okur. Dolaylı olarak kendinden sözedeni, öveni, güzelliğine dokunduranı okuyucu anlar.

Türk Basınında Saça Yapışan Çikletler Sorunu

ŞEBNEM İŞİGÜZEL

Geçen hafta hatırladıkça çok çok güldüğüm bir rüya gördüm. Rüyamda Kaptan Cousteau ve karısı bize yemeğe gelmişlerdi. Rüyanın uzunca bir kısmında yemekleri hazırlamakla daha doğrusu ahtapot pişirmekle meşguldüm. Ahtapotun sert bir yüzeye vurularak yumuşatılması gerektiğini biliyor ancak bunu yapmaya üşeniyordum. Sonunda ahtapotu minik minik kesiyor, suşi usulü sofraya getiriyordum. Kaptan Cousteau yemekte "Seneye boğazdan denize girebileceksiniz" müjdesini veriyordu. Kaptan Cousteau'ya verdiğim cevabı yazmadan önce parantez açıp son günlerde edindiğim illet bir dil alışkanlığını size aktarmam gerek: Bir süredir radyo tiyatrosundaki karakterler gibi konuşuyorum. Sözgelimi temizlikçi kadın, 'Balkonu yıkayayım mı?' diye sorduğunda 'sevinirim' diye cevap veriyorum. Ya da 'Bu akşam gelecek misin?' sorusuna, 'korkarım hayır' diyorum. Sevindiğim ve korktuğum şeylere bakar mısınız? İşte rüyamda da Kaptan Cousteau'ya, "Sahi mi Kaptan Cousteau, gelecek yaz Kabataş'dan denize girebilecek miyiz?" diyorum. O da gözlerini boşluğa dikip başını evet anlamında sallıyor. Sonra karısı Chanel marka pudrasını çıkarıp yüzünü pudralıyor ve bana hangi kozmetik markasını kullandığımı soruyor. Ben rüya icabı doğal ürünler kullandığımı söyleyip, 'Mesela ahtapot yağı, cilde çok yararlı' diyorum.

Burada uyandım.

Sizi eşimin dostumun yerine koyup bir rüyamı anlattım. "Aman ne iyi ettin de anlattın Şebnem İşigüzel" de diyebilirsiniz, "Çok lazımdı sanki" de.. Ben zaten bu rüyayı bazı köşe yazarlarıyla, bazı köşe yazarları ve yine bazı köşe yazarlarıyla bazı okuyucular arasındaki bir meseleye parmak basmak için anlattım. Yazıya kendisinden sözeden köşe yazarlarıyla, kendisinden az sözeden ve hiç sözetmeyenler arasındaki polemik diye başlayamazdım. Hepimizin kompozisyon derslerinde öğrendiğimiz üzere yazıların giriş, gelişme ve sonuç bölümleri vardır.

Yazımın gelişme bölümünde yediği muzların kabuklarını yere atanlar yüzünden kayarak uzaklaştığım gazeteciliğin kısa zamanda bana öğrettiği bir şeyi aktaracağım: Okuyucu aptal değildir. Okuyucu köşe yazarının ruhunu okur. Dolaylı olarak kendinden sözedeni, öveni, güzelliğine dokunduranı okuyucu anlar. Bir berber, bir berbere misali, bir köşe yazarı bir köşe yazarına "ben senin herşeyini bilmek zorunda mıyım?" demesi için kendisinin örtülü kapalı hiçbir şeyini yazmaması gerekir. Kendinden hiç sözetmemiş olması gerekir ki diğerine memleketin bütün kaleleri zaptedilmişken sen bana sevgilini, ananı, babanı, cinsel organının uzunluğunu nasıl anlatırsın demeye hakkı olsun. Çaktırmadan yenilen yemeklerden, dostlardan, davetlerden, baş ağrısından, mide bulantısından sözedip sonra da kendini fazlaca anlatanlara dönüp "çok oluyorsunuz artık" demek olmaz. Müjde Ar'ın şimdi adını unuttuğum, FUAR kolonyası zamanında çevrilmiş bir filmindeki sözü gibi: Ya hep, ya hiç.

Üçgenin diğer ucunda da yıllardır kendisinden hiç sözetmemiş, sağa sapmış, sola sapmış gideceği adresi bulamamış, acıkmış, üşümüş, ağlamış köşe yazarları var. Onlar da 'yeni nesil, yeni seçime' laf ediyorlar. Onların cola şişesinden çıkmış dedikleri yeni nesil de, "Siz Bob Marley dinleyerek yazı yazabilir misiniz?" diyor.

Yazımın sonuç bölümüne geldiğim şu satırlarda kabul etmek gerekir ki polemikler saça yapışan çiklet gibi saçma, anlamsız ve sinir şeylerdir. Yine kabul etmek gerekir ki birbirlerinin saçlarına çiklet yapıştıran köşe yazarlarının hiç birisi rüyalarında Kaptan Cousteau'yu, ona ahtapot pişirdiklerini görmüyorlar. Bu yazı aracılığıyla tanık olduğunuz üzere polemik yaratmak bir kürdan aracılığıyla dişler arasında kalan yemek artıklarını temizlemek kadar kolay. Ayrıca "okuyucu aptal değildir" dediğim için bana teşekkür etmenize hiç gerek yok. İnanın ben sizin için üzülüyorum. Onlarca polemikli köşe arasında elinizde çamaşır makinası kuponlarınız su şişesi misali duruyorsunuz.

Düş

ŞAVKAR ALTINEL

Sabahın on biri saat,
en durgun an kampüsün:
Uzun kuyruklu Chevroletler
park edilmiş 59.Sokak'ta.
Yukarıda gök yassı ve boş,
hafif bir rüzgâr esiyor gölden.
Can sıkıntıma gömülmüş,
iki katlı trenlerin kalktığı
istasyona doğru yürürken,
bir Zenci kız önüme çıkıp
"O kadar surat asma, genç adam,"
diyor yarı alaycı bir gülümsemeyle.
"Bir portakal veriyorum sana, bak"
ve bir top çıkarıvermesi gibi
bir yerlerden bir sihirbazın
küçük turuncu bir küre
beliriyor açık avucunda.

Yıllar sonra tam bu noktada
vakitsiz açınca gözlerimi,
tümüyle kendime gelmeden bir an
uzatıyorum ben de elimi karanlıkta,
hatırlayana dek almadığımı o zaman
ve şimdi de bulamayacağım
o portakalı bir daha.

Beni Bir Gün

SİNA AKYOL

Sol memene
elim değer;

elimde
elma kokusu

Sağ memende
ağzım var

ağzımda
süt kokusu

Ben senin
evladınım;

beni bazen
hırpala

Ama beni
esirge;

kasığında
cömert yatır!

Beni birgün
tertemiz giydir
gezmeye götür.

Akşamsefası

İsim, Şehir, Hayvan, Bitki...

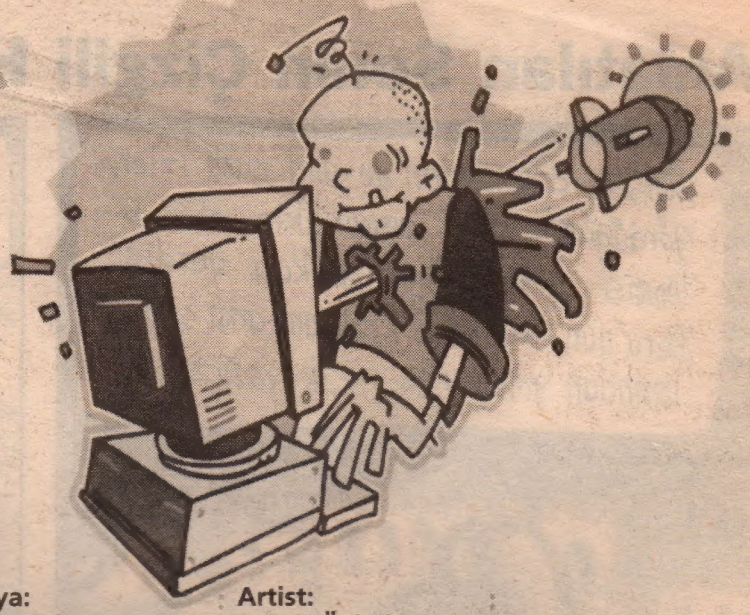

GANİ MÜJDE

İsim : Manukyan

Nasıl vergi rekortmeni oluyor anlamıyorum? Teorik olarak hiç şansı yok. Yani kapıda fiş kesen yok.. "İki karı şeyettim, bizim şirket için bir fatura rica edeyim" diyen hiç yok. "Biz maliyeden geliyoruz sayım yapıcaz, açın şeylerinizi" diyen hiç ama hiç yok. Peki hangi kayıtla vergi rekortmeni ablam? Acaba bizi mi işletiyor, sistemi mi? Vergi sıralamasında en baba sanayicinin üstüne çıkıp, "erkeklerin aklı işte sadece buna çalışıyor" demek mi istiyor? Oysa bilirim para demirdir acıtır. Hele iki tenin arasına girerse daha çok acıtır.

Şehir: Moskova

Ben gittiğimde iki çoraba beş kadın dönemi bitmişti. Liberalizmin rüzgârları esiyordu Kremlin'in burçlarında. Kaldığım otel en büyük caddesine bakıyordu şehrin. Versace mağazalarının önünde otostop yapıyordu kadınlar. Ve sabaha kadar fren sesleri uyutmuyordu insanı. Okullarında Tolstoy, Gorki, Dostoyevski, Mayakovski okunan ülkenin insanları, ya etlerini satıyorlardı köşe başlarında; ya da sigara böreklerini. Düşündüm: Süper devlet bir masal mıydı yoksa? Sevdim: Çünkü Mehmet'in babası orda yatıyor.

Hayvan: Maymun

Pazar günlerinin gelişini iple çekerdim. Babam Aksu fabrikasının 7-15 mesaisinden çıkar Yenimahalle'den trene biner, annemi ve ablalarımı Sirkeci tren istasyonunun köşesinden alıp Gülhane parkına götürürdü bizi. Orda en çok maymunları severdim, bi de Karagöz'le Hacivat'ı... (Bilmem hâlâ oynatıyorlar mı?) Keklik, dağ keçisi bütün gün yalnızlıktan sıkılırken en büyük ratingi hep maymunlar yapardı. O zamanlar maymunlar arkası horoz resimli ayna verirdi insanlar. Maymun da aynada kendi suretini seyrederdi bizim gibi. Seyirciler de yanlarındakini dürtüp "Bak lan aynı sen" derdi maymunlar. Eminim maymunlar da aynısını onlar için söylüyordu.

Bitki: Maydanoz

Aslında bir garip ot... Daha doğrusu sebze desen sebze değil, ot desen ota benzemiyor. Kızartsan olmaz, çiğ yesen olmaz. Her şeyle birlikte o da gelir nedense. Salatada o... Balıkta o... Limonlu tel şehriye çorbasının üstünde gene o... Yani her boka maydanoz lafı boşuna değil. Kim demiş Coca Cola herşeyle daha iyi gider diye? Maydanozun hakkını yemeyelim.

Eşya: Mangal

Üstünde ağır kokusuyla kahve pişer, bazen de kahve yerini kestaneye bırakırdı... Gece olur, közlerinin üstünü küllerle örterdi annem. Yatardık... Sabah uyandığımızda külleri aralardık uzun demir maşayla. Kömür gözlü kızıl ateşler uyku mahmuru seyrederdi bizi. Çocuktuk o zaman, "mangal gibi yürek" benzetmesini duymamıştık... Zaten ben mangalı çocukluğumda gördüm, sonra kaybettim izini... Ne mangalım oldu sarı bakır işlemeli. Ne mangal gibi yüreğim...

Artist: Münir Özkul

Âşıktım. Dışarıda kurşun sesleri vardı aşka izin vermeyen, ama ben âşıktım yine de. Moroğlu sinemasının terörden ürken koltuklarına oturduk birkaç militan adayı ve "Bizim Aile" filmini seyrettik Münir babanın. Kızı patronunun oğlu ile evlenmek istiyordu. Oğlunu Pamuk Prenses'e saklayan patron ise oturdukları evi satın alıyor ve bunları sokağa atıyordu. Bir diklenişi vardı "burjuvaziye" karşı Münir babanın hiç unutmam. "Belki sizin bilmediğiniz bir duygu ama biz bir aileyiz" diyordu Münir baba. Gözlerinden eksik olmuyordu ağlaması. Moroğlu sinemasının koltukları hiç unutmadı. Neydi militan adaylarının ağlamama çabası?..

Not:

Me harfi nedir? Bir kuzu sesi bulmacalarda, en kolayından bulunan. Mutluluğun başlangıcı aynı zamanda M harfi.. Bu yüzden aileler Mesut koyuyorlar çocukların adını. Ama 15'inde bunaltıyor hayat, Mesut Bahtiyarları. İspanyollar Movida diyorlar, hayatı yönlendiren hareketlere.

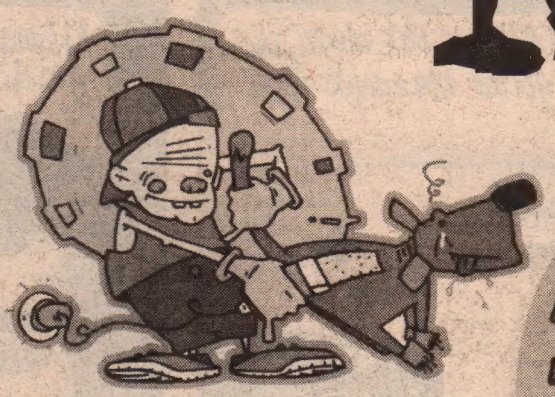

Akşamsefası

Anlatılan Senin Çizgili Hikâyendir

KEMAL URGENÇ

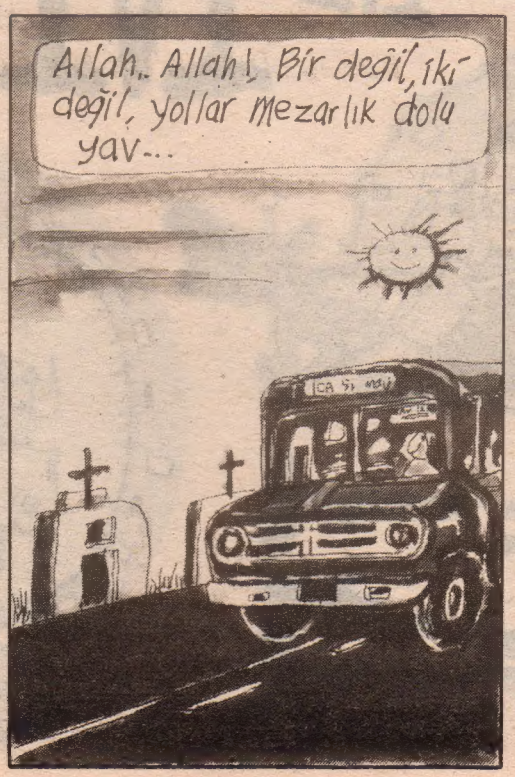

SON

Akşamsefası

Bir Başkan Doğuyor

MEHMET KARTAL

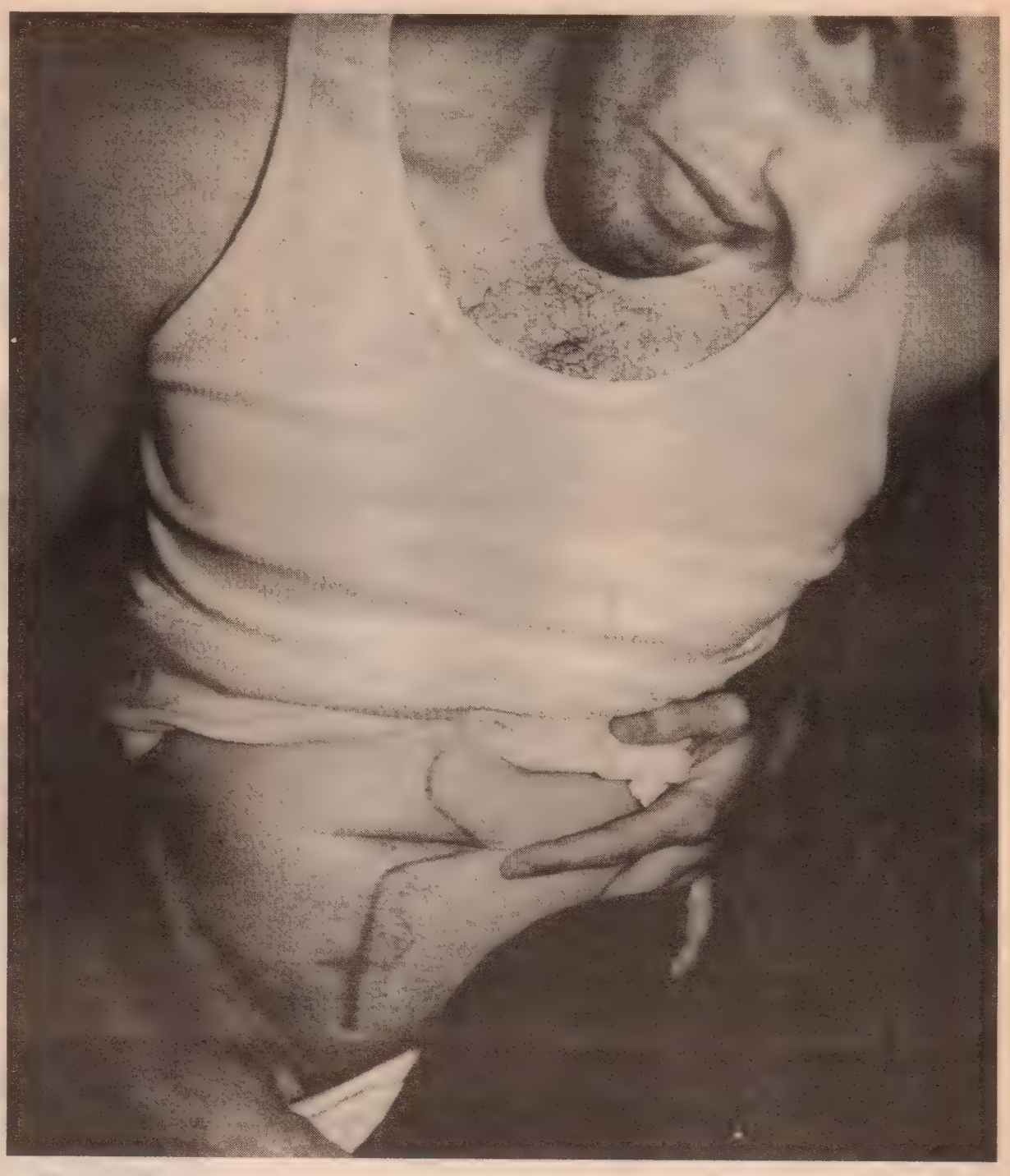

Dördüncü kitabım olarak piyasaya çıkan Suçun Piçi 'nde, Türk sinemasının sultanı Türkan Şoray'ın evini soyma girişimlerime de yer verdim. Yıl 1977, Levent Sümbül sokaktaki bir evi incelemelerdeyim. Evin sakinleri Türkan Şoray ve Rüçhan Adlı... Evi soymaya niyetliyken Rüçhan bey ile dost olmaz mıyız? Ama kalite bir semtin karakolunda da bir dosyam açılır.

Simdi anlatacağım hikâyenin sizlere çok ilginç geleceğinden eminim. Çok yıllar önceydi: Yine bir iftira sonucu girmiş olduğum Kafesliköy çıkışımdı. Tersolara bağlamış bir vatandaş olarak sokaklar berbat.. Bembeyaz ışıklar karanlık.. Ama ucuz şarap kalite gibi geliyordu. (Harmanlık var ya.) Ne yapsam.. Kimi ayıklasam hesapları yaparken bir parkın bankına otururum. Çünkü gündüzleri bana yaramaz. Daha doğrusu gündüzleri benim kafam çalışmaz ya.. Karanlığı beklemelerdeyim. Gündüzün kokusu bile bana iğrenç gibi gelmelerde. Sonunda karanlık çöküverir.. Ve benim kafa çarkım süratle çalışır. Gecenin onikisi olmadan para gani.

Ertesi gün façayı düzer Kasımpaşa meyhanelerine zıplarım. Saatlerce "geçmiş olsun kardeş" nakaratından sonra masamda düşünürüm. Parayı bulmuşum ya.. Artık gündüzleri de kafam çalışır olmuş. O akşam geçmiş oldu hesabından meyhane beleşe gelir. Gün olur ben de aynen iade ederim. Muamele böyledir.

Ertesi sabah bahçeli kahvenin dökük bir masasında gazete incelemelerdeyim. Hani kafese uçurulmuş tanıdık bir Bülbül veya Karga kardeşin haberi var mı hesabı işte. Gazeteye para vermişim ya.. İlanlara da bakayım ve gazeteciler parayı haketsin hesabı. Saçım kısa ya.. Ekipler fazla gezdirmez beni. Hiç olmazsa saçımı uzatana kadar bir işe takılıp oyalanayım hesaplarındayım. Yaz ayında tişört veya kısa kollu gömlek giyilir. Ama bu tür giysiler bana yaramaz. Çünkü jilet, falçata, bıçak, satır türü aletlerden kalma hatıram çok. (Bizim alacak verecek işlerimiz hiç yarım kalmaz. Borcuma sadık bir vatandaş olarak her ödemeyi hep zamanında yapmışımdır. Yalan dünya hali, alacaklı gitmeyeyim hesabı)

Gırgırına bir ilana telefon çakarım. Ben gırgır derken hemen davet alırım. Ve kendimi Şişli İlyas Steak Haus adlı mekânda bulaşık yıkarken bulurum. Bir saç uzatmak için nelere kalmıştım yaa.. Film icabı Namus Abi ve Namuse Abla'nın yakınlarındanım. Yemek bol.. Ama mutfak ve salon eşrafı kafa bulma yöntemlerinden bihaber kardeşler olmaz mı. Ulan kalite Meyhane'de bedavadan kafa buluruz hesabı geldik. Lakin yerli personele mazot yasakmış. Daha ilk günden beni mekândan soğuturlar. Saçımızın hatırı dedik ya...

Kafam ha çalışır ha çalışmaz, bir gece gündüz karabasanlarındayım işte. Mekânın sahibi İlyas bey çok disiplinli bir amcadır. (Bir sene önce Almanya'dan gelmişim ya.. İyi adam mışım) Izgaracı Süleyman'ın söylediğine göre eşi Naciye hanım eski Kasımpaşalı imiş. Kızları kasanın başındadır. Çok zarif yapılı, konuşması düzgün ve güzel giyinir. Üç kez işe geç kalana anında pasaport vermek gibi bir adetleri vardır. Ben yirmi defa geç kaldığım halde telefon açar ve acele Gülay hanımı isterdim. "Araba çarptı'dan tutun, "bir kazaya şahit oldum, olmaz olaydım"a kadar her saz eserini mevcut eder ve işi bağlardım. (Zaten Rancerler de benim şahitliğime çok meraklıydılar ya..) Gün geldi Gülay hanım nişanlandı. Söylendiğine göre İzmirli genç bir işadamı ile nişanlanmıştı. Nişanlısı Sadrettin bey, Porsche marka arabasını restoranın önüne çeker ve çiçeklerle, gülücüklerle gelir, Gülay hanımı alır giderdi. Birbirlerine bakarken gözleri gülerdi. Sabahın erken saatinde kapıya parkeden Porsche arada bir gider ama çabucak geri gelirdi. O zamanlar Nişantaşı İlyas Şubesi de vardı. Gülay hanım bir orası, bir burası derken evlendi. Evlendikten sonra mekâna pek uğramaz oldu. Sonra arada bir geldi ve gitti. Bazı akşamları eşi Sadrettin bey ile gelip yemek yerlerdi.

Artık saçlarım uzamıştı ve dahası ben ömür boyu bulaşıkçı kalacak bir adam değildim. Bir öğlen vakti canım sıkıldığı için Diazem'e yazılırım. Bulaşığı daha neşeli yıkamalardayım. Tabakların lavabodaki suyun içinde nefes alıp almadıklarını düşünürken iki fasülye daha sallarım.. Ve son olarak gözümü Şişli Etfal Abi'nin mekânında açarım. Onlara midemi yıkayın diyen olmuş ya.. Midemi yıkayıp beni kurtarmışlar. Ulan çakır olmayı bile çok gördüler bana. Tabi benim kırdığım şişeler epeyi yer tutmuştu.. Beni hastaneye götürenler Şişli Etfal abiciğin parasını hesabımdan kesmeyi unutmamışlar. "Onlar sağ, ben Selami" hesabı mekânı terkeylerim.

Kaç aydır şöyle kıyak bir meyhane alemini unutmuşumdur. Düşerim Kasımpaşa'ya. "Neredeydin kardeş" sorusuna cevabım da değildi harbiden. Şişli İlyas'ın bodrumunda çuval çuval patates soğan soymuştum.

Aradan çok yıllar geçti. Ne sular, ne seller gördü bu emektar şehir. Yine gazete okurken Gülay hanımın Sadrettin beyden boşanması haberini gördüm. Aklıma o yıllar geldi. Parıltılar saçan gözler. Gülen dudaklar... Buket buket çiçekler ve kapının önünden ayrılmayan beyaz Porsche araba.. Artık hepsi anılar oluvermişti. Yukarıda anlatmış olduğu bayan, şimdiki belediye başkanı Gülay Atığ idi. Veya yeni adıyla Gülay Aslıtürk. Ben yağlama işlerine bakmam. Ama şunu söylemem gerekir: Başka biri olsaydı beni yirmi kez işten postalardı. Ama o yapmamıştı. Kendisine mutluluklar dilerim.

Bu yazıyı okursanız belki anılarınızı tazeleyip üzülmüş olursunuz. Ama anlattıklarımı iyi düşünürseniz, herşeyin güzel yanları vardır. Yıllar önce yanınızda çalışmış olan bir bulaşıkçıdan size selamlar. Nereden.. nereyee...

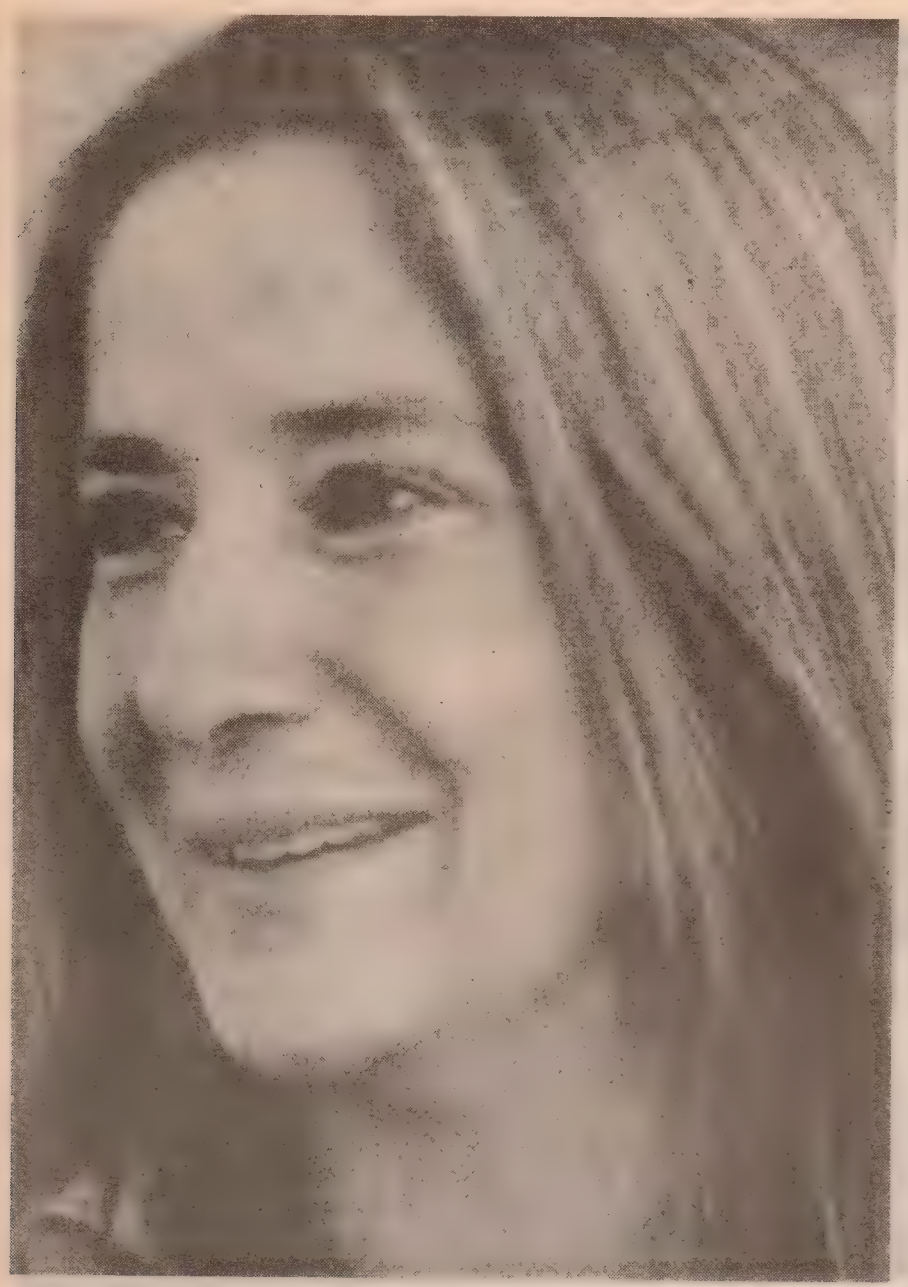

İşte "Beğendiğim" İnsanlar

TEZER ÖZLÜ

- **lodosta başı ağrımayanlar,**
- insan dramının bilincinde olmayanlar,
- **her sanat yapıtını aynı biçim ve aynı ölçü ile algılayanlar,**
- uçakta iştahla yemek yiyenler,
- **karı veya kocasına hayranlık duyanlar,**
- kendilerine hâkim olmaları gerektiğini sananlar,
- **görgüden söz edenler,**
- herhangi bir gemide, herhangi bir yabancının ayakkabılarını modaya uygun bulup bu konuda konuşanlar,
- **biriyle yatıp, ona iyilik ettiklerini sananlar,**
- sabahları genel konular üzerine konuşabilenler,
- **özel yaşamlarını gizli tutmaları gerektiğini sanıp, bu konuda hiç söz etmeyenler,**
- yemekler ve mutfak üzerine konuşurken, sanki bir askeri darbeden söz eder gibi heycanlananlar,
- **âşık olunca, ömür boyu sürecek eşlerini bulduklarını sananlar.**

T U N C E R E R D E M

sis vardı

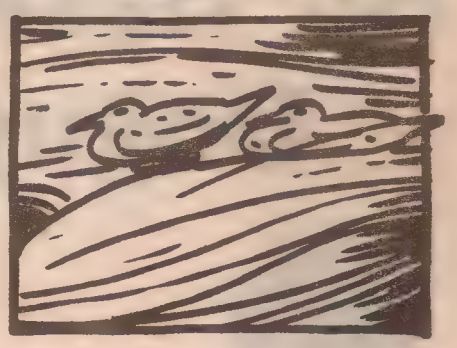

aylar önce çökmüştü, ağır ağır

kıyıya bağlanmıştı tekneler

demir almamışlardı ne zamandır

kayalara çökmüştü martılar

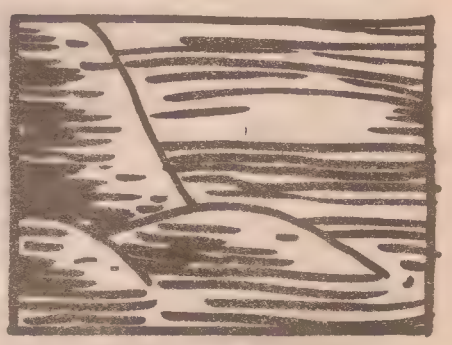

öylece kalakalmışlardı

bir tekne geçmişti uzaktan ağır ağır

sisin ortasından...

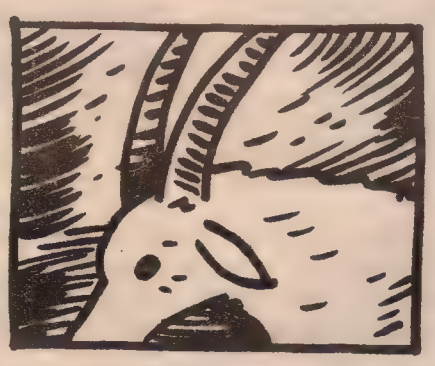

bir boynuzu üfledi

küpeştedeki adam

ve bozkıra dek erişti

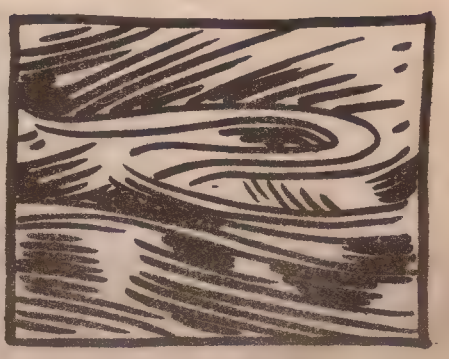

sisin donuk sesi..

Gariplik

CAN
YÜCEL

Bir hüzün söylencesi
bir rüzgârla
bir dalgayla
gelip
Yanıbaşıma dineldi
sessiz sedâsız

Bir capon
küpeşteye dayanmış
gözünü denize dikmiş
mırıldanıyordu balâdan

İnce - mime - maocoo -
Unu - une - anu -oh -
Sayo - coko - mosiv -
Ih - maa - amano
gocu - gana - gona

Bir ukde tepreşti içimde
kirpiklerim sepelendi
Kımıldayamadım yerimden
bir saat
Bodrum'dan Datça'ya işleyen
feribot iskeleye yanaştığında
Güler'i gördüm
beni karşılamağa gelmiş
yeniden kıvandım
Garip şiiri yazmıyorum gayrı

ORHAN VELİ'*lemeler*

metin
üstündağ

"o güsel ıscak anısına,
sevgi, saygı ve her şey.."

● "sarhoş oldum da / seni hatırladım yine /
sol elim / acemi elim / zavallı elim"
- "ilk yarim / ilk otuz bir'im"

● "kim söylemiş beni / süheylâ'ya
vurulmuşum diye?"
- "ben kendim "intihar" **ettim abiler."**

● "canân ki Degütasyon'a gelmez /
balık pazarı'na hiç gelmez."
- "canân ki "Hayal Kahvesi" **ne düşmüş."**

● "öteki dünyada akşam vakitleri"
**- "televizyona cumhurbaşkanı veya
başbakan çıkıp yalan söylemiyorlarsa /**
ölüm hiç de fena birşey değil."

● "şu kavga bir bitse dersin / acıkmasam dersin /
çişim gelmese, uykum gelmese dersin"
- "aslan sosyal demokrat'ın tekiyim desene"

● "şiir yazdım bunca senedir / ne buldum?"
**- eleştirmen olacağım ameliyatla /
ya da pop yıldızı."**

● "Hitler amca! / bir gün de bize buyur."
- "g.tüne koyimm../ minder yâni."

● "çıkar mısın bahar günü sokağa / işte
böyle olursun"
**- "gizli kamera ile tespit ederler / mestanla
seviştiğinizi / elâleme madara olursun."**

● "gerin bedenim gerin / doğan güne karşı"
- "**yellen kıçım yellen / medya vaadlerine."**

● "gün doğmadan / deniz daha bembeyazken
çıkacaksın yola"
- "başında kavak yelleri kılavuz kaptan."

● "ağlasam sesimi duyar mısınız / mısralarımda /
dokunabilir misiniz / gözyaşlarıma, ellerinizle?"
**- "elleriniz de kalpleriniz, beyinleriniz,
memeleriniz gibi / silikon mu yoksa."**

● "dikilir köprü üzerine / keyifle seyrederim sizi."
- "**mına koduumun / plastip insanları /
istanbul en son / eski Galata Köprü'süyle /
yanıp bitti."**

● "dağ başındasın / derdin günün hasretlik /
akşam olmuş / güneş batmış / içmeyip de
ne halt edeceksin"
- "televizyonda talk show mu seyredeceksin."

● "şoförün karısı kıyma bana;"
- "**taksimetre'm / pişmanlıklar yazıyor."**

● "kargalar sakın anneme söylemeyin!"
- "taksitle faks aldım."

● "gemliğe doğru / denizi göreceksin /
sakın şaşırma."
- "**denizde zehirli variller / ve pet şişeler."**

● "ben orhan veli / "yazık oldu süleyman efendiye
diye" mısra-ı meşhurunun mübdii"
- "**jean's markası da değil / kim merak edecek
ki şimdi bu son dizeyi."**

● "yol düzdür / üzerinden tramvay geçer / adam-
lar geçer / kadınlar geçer."
- "**adamlar kadınlara / pandik atar / vatman
iner Batman olar / adamları pataklar."**

● "alkole benzer bir şey var bu havalarda./ kötü
ediyor insanı, kötü.."
- "**içinde rakı da yok tabii../ basıyorlar
anasonu bekletmeden, dinlettirmeden
hop piyasaya.."**

● "annemi ölmüş gördüm rüyâmda"
- "**ve hemmen** "zapping" **yaptım /
diğer rüyalara"**

● "içinde kötülüğü yok, biliyorum; /
yok, benim de yok ama.."
- "ülke puanı'mı yatırıyorum yine de ona.."

● "gün olur alır başımı giderim,/ denizden yeni
çıkmış ağların kokusunda.."
- "**şu ada senin, bu koli basili benim /
zehirli varillerin / peşi sıra."**

(okuldaydım.. bittabii tahsilim bırrt.. müdür bana dedi ki: **"yarın velini çağır.."** ben de şirinim ya, senin kitabını götürdüm. gevşek, gevşek gülümserken **"işte veli'm"** dedim. **"orhan veli'm"**
cetvel marifetiyle 3 gün okuldan uzaklaştırıldım. ohh miss.. benim de canıma minnet.. bindim taksim'den yeni gelmiş bir macar körüglü otobüsüne, vınnn elini sarıyer'e.. börek yiyip, arap g.tü seyretmeye.)

"kasım 1992"

Orhan Veli

ANLATAMIYORUM

(MORO ROMANTİCO)

AĞLASAM SESİMİ DUYAR MISINIZ,
MISRALARIMDA;
DOKUNABİLİR MİSİNİZ,
GÖZYAŞLARIMA, ELLERİNİZLE?

BİLMEZDİM ŞARKILARIN BU KADAR GÜZEL,
KELİMELERİNSE KİFAYETSİZ OLDUĞUNU
BU DERDE DÜŞMEDEN ÖNCE.

BİR YER VAR, BİLİYORUM;
HER ŞEYİ SÖYLEMEK MÜMKÜN;
EPİYCE YAKLAŞMIŞIM, DUYUYORUM;
ANLATAMIYORUM.

Orhan Veli

Orhan Veli, Oktay Rıfat, Melih Cevdet (Şinasi Bey'in objektifinden)

MELİH CEVDET

Çocukluğunu bilmiyorum. Ben kendisini Ankara lisesinde tanıdım. Uzun boylu, ip ince, yüzü sivilceli bir çocuktu. Ders dışı faaliyetlerden onu en çok çeken okul dergisi ile müsamere kolu idi. Zaten tanışmamız da bir müsamere sırasında halkevinde oldu. Sonra mektepte dergi toplantısında gördüm. Yazısını okudu. Sesi bir az çatlakca. Okuduğu bir nesir parçası idi. Konusu: Susuzluktan yanar bir halde eline bir bardak su almış, içmiyor, dudakları kuruyor, içi yanıyor, su da bambaşka şeyler görmiye başlıyor. Sonunda da galiba su ile karışıyor, bir oluveriyorlar.

Şiir, edebiyat yüzünden arkadaş olduk. Dersten kaçıp bahçede bir köşeye gizlenerek, tenha parklarda ağır ağır dolaşarak, yahut ev de , elimizde kitaplar, kağıtlarla geçirdiğimiz o sakin saatleri, hep şiir, edebiyat konuşmaları ile geçen o iyi saatleri andıkça Orhan'ın oyunu, eğlencesi, saadeti hep şiirdi, edebiyattı, diye düşünürüm. Yazları İstanbul'a, Beykoz'a giderdi. Dönüşünde, arkadaşları ile oynadıkları piyeslerden bahsederdi. Başka bir hevesi merakı yoktur.

Liseyi bitirdikten sonra İstanbul'a gitti. İki yıl edebiyat fakültesinde okuyup Ankara'ya döndü. Çok zayıftı. Dinlenmesi lazımdı. O yıl Samanpazarı'nda oturuyorlardı. Evlerine uzun bir yokuştan çıkılarak varılırdı. Ben ne vakit gitsem, anlaşılan daha yokuşun alt başında iken görür, tam elimi zile basarken kapıyı açıverirdi.. Boynunda çokluk bir havlu bulunurdu. Saatlerce sakin, tatlı otururduk. İşte o yıl birden şiirler yazmıya başladı. Hece vezni ile yazdığı ilk şiirleri... Sonra Yaşar Nabi bizi bir arada Varlık'ta tanıtmak istedi. Önce benim Ukde adlı şiirim basıldı. Ertesi sayı, bir önsözle. Orhan'ın dört şiiri çıktı. Bu önsözde Yaşar Nabi "edebiyatımıza yeni bir hava getiren üç şair'den bahsediyordu. O günler bu yüzden, "Ne getirdiler? Hava.." gibi nükteler savruldu.

O yıl çok mesuttu. Lisedeki durgun, kendi aleminde yaşıyan Orhan, artık şiire uzaktan bakmakla kalmıyor, onu hayatına sokmuş tadını çıkarıyordu. Giyinip kuşanıyor, aşık oluyor, efendice gezip eğleniyordu. Saadetini bağladığı şiir sanatını bir kızı sever gibi seviyordu. Güzel bir şiir yazmak onda aşk başarısına benzer bir saadet duygusu yaratırdı. Yazdıklarının gerçekten güzel olduğuna inanıyor, şiir yazmakla yaşamak gözünde birbirine karışıyor, bir oluyordu. Bardaktaki suyu içiyordu.

Ama bu çok sürmedi. İçin için "Şiirden gelen bu mu? Hepsi bu kadar mı?" der gibi bir hali vardı. Bir gün bana "musikiye başlamak istiyorum." demişti. Bunu söylerken, benim anladığım, şiirde yapılacak şeyi yaptım, gelelim musikiye, demek istiyordu. Yani musikide, şiirin ona veremediği daha dolgun bir saadet bulacağını umuyordu. Sanattan içkinin verdiğine benzer bir zevk, bir keyif beklemek... Orhan şiirde kendi saadetini ararken, tersine, yaşadığı hayatın sıkıcılığını anlayıverdi. Bu yüzden araştırması, kendine başka bir yön bularak, halka, insanlığa, halkın, insanlığın sözcüsü olmak saadetine doğru çevrildi. Daha doğrusu o artık şairliği kendine meslek edinmeye, bu alanı bir görev alanı olarak seçmeye karar vermişti. Bu mesleği, görevi, yüzünden az çekmedi. Yaşasaydı daha da çekecekti.

Önce şiir dilindeki sahtelikten nefret etti. Bu nefret onu halk diline, halk konuşmasına götürdü. Bunu sadece bir araç değişikliği, bir deyiş değişikliği sananlar yanılırlar. Çünkü halkça konuşmasının altından halk insanları çıkıyordu. **Süleyman efendiyi** yazmakla **asil şiir konularına** şamarı yapıştırıyordu. Ama ortaya bir de adam çıkıyordu: Basit bir adam. Bu adamın, şaire, kendini merak ettireceği, onu kendi dertlerine çekeceği daha o zamandan belliydi:

Öteki dünyada akşam vakitleri
Fabrikamızın paydos saatinde
Bizi evlerimize götürecek
olan yol
Böyle yokuş değilse eğer
Ölüm hiç de fena bir şey değil

1938'de postahanede memurdu. Hiç unutmam, çok güzel bir günde istifa etti.

Beni bu güzel havalar mahvetti şiirini yazdı.

Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden

diyordu. Buradaki evkaf sözü onun için, bütün hayatını daire ile ev arasında geçiren, bundan başka bir hayat bilmeyen küçük memuru anlatmaya en elverişli kelime idi. Üstelik Orhan'da artık bir derdini, bir düşüncesini anlatmaya kalktı mı kendini, basit, halktan bir adam yerine koyup konuşmayı seviyordu. Çünkü yapmacıksız, tabii insanı onlarda buluyordu. Yalnız o kadar mı? Belki tenkid de ediyordu. Ama muhabbetle.

Buraya gelmişken şunu da söyleyeyim: Orhan şiirin kaynağının halk olduğunu yaman bir sezişle sezmişti. Bu kaynak başlangıçta belki bir dil kaynağı idi. Ama sonra sonra şiirinin tümünü sardı. O, halkı, işine yaradığı müddetçe, işine yarayan tarafları ile sevmekle kalmadı. Fakir fukara ile, boyacılarla, garsonlarla, işçilerle gerçekten dostluk ederdi. Harpten önce, fakir bir işçiyle tanışmıştık: Montör Sabri. Sarhoştu, koltuğunda iki okka ekmek vardı. Boyuna evine geç kaldığından bahsediyor. Ama, evinin yolunu tutamıyordu. Ertesi gün Orhan, Montör Sabri şiirini yazdı:

Montör Sabri ile
Daima geceleyin
Ve daima sokakta
Ve daima sarhoş konuşuyoruz
O her seferinde
Eve geç kaldım diyor
Ve her seferinde
Kolunda iki okka ekmek

Geçen yıl bir lokantada Orhan'ı gördüm. Yanında bir ayağı kesik bir adam vardı. Orhan beni görünce, "Montör Sabri'yi tanımadın mı?" dedi.

Şiirdeki sahte dilden nefrete, gün geçtikçe, hayattaki sahtelikten, kalleşlikten nefret de eklenmeye başladı. O zaman Orhan şiirini, yalnız şiirini değil, bütün kalemini doğruluğun emrine vermeye koyuldu. Otuzyedi, otuzsekiz yıllarının Orhan'ı artık çok geride kalmıştı. Günden güne üstü başı fakirleşiyor, ama uğraşına olan saygısı artıyordu. Şiiriyle olduğu gibi yazısı ile de geriliğin amansız düşmanı kesilmişti. Bir yandan:

Neler yapmadık şu vatan için şiirini yazarken bir yandan da irtica ile savaşan yazılar yazıyordu.

Yaprak'ı çıkarmaya karar verdiğimiz geceki sevinci gözümün önünde. Yaprak'ın gerilikle savaşacağını düşünüyor, bu savaşın lüzumuna inanıyordu. Ölümünden bir hafta önce Ankara'ya gelmişti. Aşk Resmigeçiti adlı son şiirini okudu. "Aşk şiiri değil bu" dedim. "Değil" dedi. Çünkü artık aşk, hava, bulut, su onun için yazı, şiir konusu olarak tek başlarına birer varlık olmaktan çıkmışlardı. O bir iş görüyordu.

(Yaprak Dergisi'nin son sayısından)

Her ayın biriyle onbeşinde çıkar Fikir, Sanat Gazetesi Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden : Orhan Veli Kanık

Yıl: 2 Sayı: 18

15 Ocak 1950
15 Kuruş

Abone: 6 aylığı 150, Yıllığı 300 Kuruş
Adres: Posta Kutusu: 179, Ankara
Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. — Ankara

Orhan Veli için arkadaşları tarafından bir defaya mahsus olmak üzere çıkarılmıştır.

Yazı işlerini fiilen idare eden sahibi :
Meziyet BÖLÜKBAŞI
Basıldığı yer. Güney Matb...
1 - 2 - 1951

Fiyatı : 20 Kuruş

PAZAR AKŞAMLARI

ŞİMDİ KILIKSIZIM, FAKAT
BORÇLARIMI ÖDEDİKTEN SONRA
İHTİMAL BİR KAT DA YENİ ESVABIM OLACAK
VE İHTİMAL SEN
YİNE BENİ SEVMİYECEKSİN.
BUNUNLA BERABER PAZAR AKŞAMLARI
SİZİN MAHALLEDEN GEÇERKEN,
SÜSLENMİŞ OLARAK,
ZANNEDİYOR MUSUN Kİ BEN DE SANA
ŞİMDİKİ KADAR KIYMET VERECEĞİM?

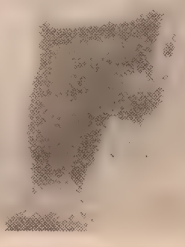

OKTAY RİFAT

1937 yılının yaz aylarında, hangi ay olduğunu şimdi pek kestiremiyorum, güneşli bir gün Orhan'la yan yana Özen'e doğru yürüdüğümüz gözümün önüne geliyor. Hava alabildiğine güzel. Özen'de caddeye karşı iskemlelere kuruluyoruz. Orhan ayak ayak üstüne atıyor. Üstteki ayağı yere değiyor. Sırtı kanbur. Uzun, ince, badem tırnaklı şehadet parmağı sivilcelerinde. Şiir lafı ediyoruz. Piyasa şairlerinin şiirleri ikimizi de sarmıyor. Başka, bambaşka bir şiir hasreti ikimizin de içinde. Ben yeni bir şiir yazmışım, Orhan'a okumağa pek cesaret edemiyorum. Çünkü ne vezni var ne kafiyesi. Hem de bir kaç satırlık bişey. Adı: Saksılar. Bir ara boş verip okuyuveriyorum. Orhan kolay coşmaz. Coşuyor. Şu işe bakın ki o da cebinden dört satırlık bir şiir çıkarıyor. Adı: Kelebek. Raymond Radiguet'den tercüme etmiş. Bu sefer coşmak sırası bende. Sarmaş dolaş oluyoruz. O bambaşka şiire ilk adımı attığımızı biliyoruz. Üç dört günün içinde bu çeşit şiirlerden bir sürü yazıyoruz. Yarışırcasına karşılıklı okuyoruz. Bir hafta sonra Varlık dergisinde Yaşar Nabi bize bir sahife ayırıyor, ilk yeni şiirlerimizi basıyor. Sahifemiz Melih'e ithaf edilmiştir. Günün birinde Orhan'dan şiir dolu bir mektup alıyorum. Yarı şaka, yarı ciddi biz, diyor, şimdi Türkiye'nin en meşhur şairleriyiz. İnanamıyorum doğrusu. Orhan o zamanlar babasıyla beraber, Yahudi mahallesinde köşe başında, bir evin üst katında oturuyordu. Odalarını hayal meyal hatırlıyorum. Pencerenin önünde babasının karyolası. Duvar dibinde de Orhan'ın ki. Bir gömme dolapta şiir kitapları dururdu. Appolinaire, Eluard, Soupault, Max Jacob, Radiguet v.s. Sonra kitapları bıraktı. Kendine kitaplardan daha çok inandı. Şunu iddia edebilirim ki Orhan'ın yaşadığı sırada Fransa'da bazı şairler Orhan'ın çektiği şiir çilesine benzer bir çilenin içindeydiler. Orhan sadece bu mu? Bu kadar mı? Elbetteki değil. Bizim için onun en önemli tarafı ileri şiire, yani halka çıkmak için harcadığı gayrettir. Gayret diyip de geçmeyin! Şiir insanın yemişidir. Yemişi bütün lezzetleriyle değiştirmek için önce insanın duygularıyla, bütün iç yapısıyla değiştirmesi gerek. Orhan bu kahramanca gayreti gösterdikten sonra ileri şiirin eşiğine vardı. Yani ilk şiirinden yeni şiire, yeni şiirden de ileri şiire, asıl halk şiirine geçti. Ne yazık ki bu çağında uzun uzadıya şiir söyleyecek kadar vakit bulamadı. Sesi biraz kısık, hafiften ama içten geldiği gibi. Zaten lirik şairdi Orhan. O kadar sade, o kadar doğru. Orhan şiirlerinde hiç yalan söylemedi. Onun hayatını yazacaklar şiirlerini göz önünden ayırmasınlar. Şiirindeki sevinci de ıstırabı da hayatında arasınlar.

(Yaprak Dergisi'nin son sayısından)

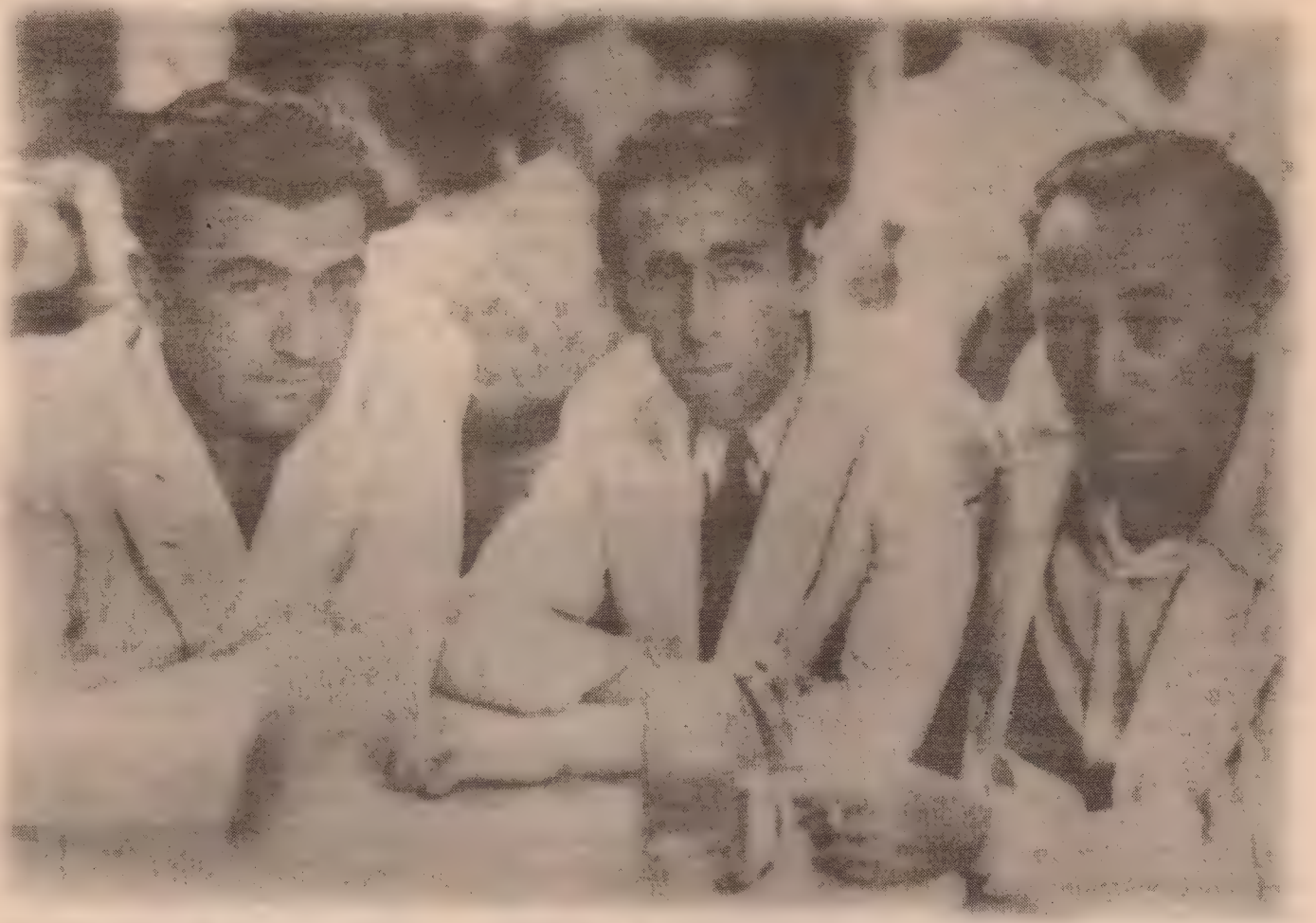

Sabahattin Eyüboğlu, Orhan Veli, Sait Faik

Orhan İçin...

Uzun zaman Beyoğlu'nda bir sivrice, bir kamburca adam görsem içim yandı. O'dur sandım. Saniyenin binde biri bir zaman içinde, odur sandım. Uzun zaman, sık sık bu, sürdü gitti. Yeni yeni, onun karşıma çıkmayacağını, geri gelmiyeceğini anlıyabildim.

Biz çok mu iyi arkadaştık? Değil. Benden daha çok sevdiği, düşüp kalktığı arkadaşları çoktu. Biz birbirimizi hele ben içkiyi bıraktıktan sonra aramazdık da... Arasıra kavga değil ya, atışırdık da. Ne hale geleceği hiç de belli olmıyan bir dostluğumuz vardı.

Ama ben onu görünce sevinirdim. Sonunda masa ve kadeh başında bitecek bir tatlı gün başlardı. Paranın olup olmamasının önemi yoktu, bulup buluşturacaktık.

İlkbaharda birden bire Adanın tenha bir yolunda karşıma çıkardı. "Gel yahu bize gidelim" derdim, gelmezdi. Adanın içinde kaybolurdu. Nereye giderdi hiç bilmedim. Belki de yapayalnız, belki de birisiyle beraberdi. Onu da bilemedim. Esrarlı bir hal takınırdı. Yalnız başına, cebinde şişesi, bir ağaç altına yerleşip şiir mi yazardı? Bilmiyorum.

Onun bir kitap satışına şahit oldum. Küçük dilimi yuttum. Beş parasızdı. Parasız olup da pis pis düşünmeyen kim vardır? Öyle günlerden birindeydi. Kitabı satın alacak adamın karşısında bir koltuğa cebinde on lira varmış gibi kurulmuştu. Galiba ayak ayak üstüne de atmıştı. Sigarası da ince parmaklarında idi. Daha pazarlığa girişilmemişti. Kitabın boyu, harflerin seçilmesi mevzuunda konuşuluyordu. Benim orada bulunmamdan hafifçe canı sıkıldığını seziyor, inadına oturuyordum. Sebepsiz, başka şeylerden söz açtı. Kalktım. Sigarasını söndürdü. Kapıdan tarafa oturduğu için sırtı benim gitmemi bekliyor gibiydi. Patronun odasından yarım saat sonra çıktı. Çekişe çekişe pazarlık etmişe benzerdi. Yüzü kızarmıştı. Merdivenlerde bekliyorduk. "Tamam mı?" "Tamam" dedi.

Hiç ummadığım bir para koparmıştı. Ama öyle sanıyorum ki patron da ona hayran olduğu için bu parayı vermişti.

Galata Balıkpazarı'ndaki Tik Tak'da başladı içmeğe. Orada, meyhanede bir ablası vardı. Arslan gibi bir kadındı. Orada balıkçılar, gün görmüş sandalcılarla neler konuştuğunu bilmiyorum. Ben yukarıda Beyoğlu Balıkpazarı'ndaki Cumhuriyet'te, yahut bizim Mustafa'da içerdim. Saat onbire doğru muhakkak oralara bir uğrardı. Oturmaz, ayakta ya yer, ya iki bardak şarap içerdi. Konuşmazdı. Ben şakalaşırdım, o gülerdi. Arasıra fena halde sinirlenir, ama yine de sesini çıkarmazdı. Ama unutmazdı da. Tam fırsatını bulduğu zaman beni deli edecek bir şey söylerdi. Yahut ayakta gözleri kapalı düşünürdü. Bilmem bu anlarda şiir mi yazardı, yoksa dalgada mıydı? "Hey! Uyan be!" dedim miydi; gözünü açar, sigara yakar, dudaklarını şarapla ıslatır, yine düşünürdü.

Her yazısı bugünün meselelerini taşıyor. Bu kadar halin içinde bir ölüm olamaz. Her yazısını aylık mecmualardan birine verseniz olur. O, böyle yaşadıkça her gün edebiyat dergileri içinde yaşadıkça her gün edebiyat dergileri içinde yaşarken ölen şairler, eleştirmeciler, hatta hikayeciler artmakta. Onun şiirini, dil üstüne, şiir üstüne, günün meselesi üstüne bir yazısını koyuver o dergilere; o dergilerin gözlerini külhan gibi açılmış bulacaksınız.

Onu her yıl anmaktan bir fayda çıkmaz gibi geliyor bana. Genç şair ve eleştirmeciler onun için bir kaç kitap yazsalar çok yerinde olur. Aradan bir on sene geçsin, kıymeti daha çok anlaşılacak gibime geliyor. Her sene anmak, onu biraz aktüel yapıyor ve yaşayan şairlerin kıymeti ile kıymetlendiriyoruz. Halbuki aramızdan ayrılan şairi başka türlü kıymetlendirmek gerekir. Düşmanlıkları ve kıskançlıkları üstüne çekmek lâzım. O, kavgaların ve kıskançlıkların ötesindedir. Bir genç şair eleştirmecinin onu uzun uzun, seve seve bize anlatmasını bekliyorum.

SAİT FAİK,

Vatan - Sanat Yaprağı - 15.11.1953

Orhan Veli'yi Düşünüyorum

LASSE SÖDERBÖRG

1.
Limon rengi bir gök altında kulağıma türküler geldi
İşittim kötülüğün soluk alışını
açık arazisinde kara düşüncelerin.
İşte bugün geliyorum billur saçan mesafelerden
doğunun yıldızlarını göğsünden içmek için.
Ey dilinde güvercinlerin tünediği ozan,
sade içkilerle boylu kadınların sevdalısı
Orhan Veli
İşte geliyorum bugün şiirlerine doğru
sözcüklerinde esen güzelliği yakalamak için

2.
Yurdumda solurken meydanlarda kar
savsak bir uyuşukluk kaplar içimi

Yurdumda çalınır avrupaî ölümün
o garip kahrdeci oda musikisi

Yurdumda kar genç kızların düşleri gibi kokar,
gamlı dallar altında okurken yabancı şiirlerini.

3.
Her gece bir gündüzün içine akar
Her mahzun pencereyi gecenin kahkahası açar
Ân olur özlenir uzak ülkler
Ân olur zamanının anaforu kösnüyle içilir
Ama Orhan, bu gün ben seni düşünüyorum
Ve kuzey yellerinde esen yalın sevincini.

4.
Görüyorum ölümünü herkesinkine benzeyen,
görüyorum sadeliğini acının yücelttiğini,
Duruyorum bir an hayale dalmak için
erinç veren şu koskoca göğün altında.

Stockholm, Aralık 1952
İsveççe'den çeviren Lütfi Özkök

Nahit Hanım

CEMAL SÜREYA

Samet Ağaoğlu anılarında Nahit Hanım için "Rönesans gibi kadın" sözlerini kullanır. "Bindokuzyüzyirmi üç gibi kadın"da diyebiliriz. Ya da "Cumhuriyet gibi kadın". Bu onun mistik kişilerden hoşlanmasına hiçbir zaman engel olmamıştır. Sözgelimi ilk kavalyelerinden biri Necip Fazıl.

Kaç kuşak geçmiş Cumhuriyet'in ilanından bu yana? Nahit Hanım bunların hepsinde sanatçılarla, aydınlarla içli dışlı olmuş. 1930'larda da, 1940'larda da, 1950'lerde de, 1960'larda da, 1970'lerde de, 1980'lerde de... Yine de 1940 ve 1950 kuşaklarının temsilcileri ile daha bir yakınlık kurduğu görülüyor.

Sofranın başında "Rönesans gibi" açılır. Ertesi gün o geceden bir şey kalacak: Şuranızda bütün insanlara uzanan sıcak bir iletişim gereksinimi... Ortak tarihinizi yaşadınız. Kendinizdeki bir ışığı fark ettiniz. En azından öyle bir ışık varsayımı içindesiniz. Bir şey üretiyor. Yoksa gençlik duygusu mu üretiyor Nahit Hanım?

Anılar? Anlatmaz anılarını. O konuda bütün girişimleri boşa çıkarır, hiçbir tuzağa düşmez; çok şeyi incelikle geçiştirmeyi bilir. Kimi zaman da öfkelenir. Ama kısa sürer bu. "Geliyorum" yerine "geliyom" dediği anda bunalım atlatılmıştır. Geçmişe dayanmaz; kimseyle paylaşmaz da onu. An'ın içindedir. An'ın değil de, an'lar yumağı olarak capcanlı bir şimdiki zamanın ortasında. İri yapraklı giysisi de bir miyopluk aşılar çevresine. Bu yüzden belki de onun yanında çok eski ve çok ilerdeki günler görünmez olur. Kendisi de, zamanı, her evrede, her kişide şimdiki zaman olarak yaşamıştır.

Trenle yolculuk coşkusu. Atatürk'ün yanıbaşındaki nişanlı kız. Orhan Veli yanında mahzun durur. Cahit Sıtkı alt katta oturuyor. Ataç sonsuz çocuksu ve sonuna kadar duygulu. Nihal Atsız sessiz. Muvaffak Şeref neşeyle haykırıyor. Dranas'la ortak hüzün. Cahit Külebi'nin Antalya'dan Ankara'ya atanması gerek...

Bir törendir Nahit Hanım'a gitmek. Sorunu olan çiftler gelip o sofradaki havaya girerler. Ayrıcalıkların da, birleşmek üzere olanların da son yerleri orasıdır. Daha doğrusu sondan bir önceki... Nahit Hanım farkında değilmiş gibi davranır. Ne mi konuşulur? Her şey. Bir ressam bir mimara takılır. Faruk Nafiz'in küçük gelini dizeler söyler, Kıbrıslı bir bayanın tamburu bir koltuğun üstünde unutulmuş gibi durur, bir genç şair içkiyi kaçırmıştır... Nahit Hanım eski dostlarına söz söyletmez. Ev herkese açıktır. Salt kişisel kökenli bazı ölçüsüzlükleri de görmezden gelir. Ama ölçüsüzlükteki altın ölçüyü de kaçıran birini rahatça kovabilir. Yine de çoğunca bir günlüğünedir bu, bir haftalığına.

Rönesans gibi açılan kadını ertesi gün minyatür gibi anımsarsınız.

Artık hiç bozulmayacak, yılların ortalaması pastel renkler içinde. Ilık bir iletişim gereksinimi sürekli ayık durur şuranızda.

Cumhuriyet dönemi küçük burjuva duyarlığının anası.

Trenle yolculuk coşkusu. Atatürk'ün yanıbaşındaki nişanlı kız. Orhan Veli yanında mahzun durur. Cahit Sıtkı alt katta oturuyor. Ataç sonsuz çocuksu ve sonuna kadar duygulu. Nihal Atsız sessiz. Muvaffak Şeref neşeyle haykırıyor. Dranas'la ortak hüzün. Cahit Külebi'nin Antalya'dan Ankara'ya atanması gerek...

İlk eşi Halil Vedat Fıratlı, Yahya Kemal'in öğrencisiydi. Orhan Veli de o eşinin öğrencisi. Gülten Akın ise kendisinin öğrencisi. Ve kendisi sonradan Arif Damar'la evlendi.

Bir sanat albümü Nahit Hanım'ın evi. 1930 dedin mi, Hasan Ali Yücel, Sabahattin Ali, Peyami Safa çıkar; 1940 dersin, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet, Sabahattin Eyüboğlu... 1950 dedin mi, Edip Cansever, Metin Eloğlu, Alp Kuran, 1960, Gürdal Uyar.

Yahya Kemal'le yemek yemiş, günümüzün en genç şairlerinden Küçük İskender'le de. Özellikle şairlere yakın. Dostlukla berkitilmemiş aşkı aşk saymaz. Dostluk için de aforizmasını belirlemiş: Herkesin yeri ayrı. Yaşama felsefesine dönüştürmüş bunu.

Nahit Hanım'la yakın çevresinde kıskançlık duygusundaki canavarsı yan ağırlığını kaybetmiş. Kıskançlık yeni tasarılar zorunluluğu haline gelmiş. Duygusunun insancıllaşması bir de onda söz sahibi olmuş. Ankara Kız Lisesi'nde , sürgün edildiği Edirne Lisesi'ndeki edebiyat öğretmenini arıyorum. Öğretmen değil komşu. Dev bir bardağa su, yüksük kadar bir ayaklı kadehe rakı koyuyor.

Benzersiz biri Nahit Hanım. Eşi, karşılığı yok. Hiç değilse kendi konumundaki kişiler arasında. Bir an Salim Rıza Kırkpınar'ı düşündüm. Salim Rıza hocayla belli yönlerde koşutlukları yok değil. Yine de Nahit Hanım'ın hikâyesi başka. Koşulunu hayat stratejisi ve kozu haline getirmiş bir insan Nahit Hanım. Özlemi şimdiki zamandır onun, şu an. Hem dramatik, hem başarılı bir hayat.

Nedense Orhan Veli'nin, ölümünden sonra müsvettesi dış fırçasına sarılı bir kağıtta bulunan tamamlanmamış "Aşk Resmigeçidi" adlı şiiri ben de her zaman Nahit Hanım'ın yüzünü çağrıştırmıştır:

"Ona bağlandığım kadar / Hiçbirine bağlanmadım. / Sade kadın değil, insan / Ne kibarlık budalası, / Ne malda mülkte gözü var. / Hür olsak der, / Eşit olsak der. / İnsanları sevmesini de bilir / Yaşamayı sevdiği kadar."

99 Yüz Kitabından

Güzel İnsan Ferruh

ENDER ÖZKAHRAMAN

İstanbul Günceleri

ECE
AYHAN

18 EYLÜL SALI 1984 - II KIZILTOPRAK:

Turgay Özen telefon etti. Trabzon'a gideceklermiş Ahmet Soysal'la. Sonra Sümelz.

Dün gece Çağdaş Eleştiri dergisinin Mart 83 sayısındaki Ömer Uluç'un konuşmasını okumuştum. Ömer'in kapaktaki renkli resmi güzeldi. Ama içerdeki siyah-beyaz resim çok daha güzeldi. (Köşeyi Dönen Tanker.) Boğazdan bir gemi geçer, belki bir tanker.

'Babanızın tabutuna işemiş gibi olursunuz'; Hemingway, Silahlara Veda filmini gördükten sonra söylüyor bunu. Charles Vidor çevirmiş.

20 EYLÜL PERŞEMBE 1984

Yoğurt 250 lira, kara üzüm 250, ekmek 40.

Ercü telefon etti, oğlu Çavlan hastalanmış.

Olcay'la Kadıköy'e indik. Olcay kitap aldı. Bebek'te Şadırvan'da Edip Cansever, Mefharet, İlhan Berk'le buluştuk. Akşam da Etiler'de Edip'in evine gittik. (Olcay'la Rüştü Erhan da vardı.)

Bismarck: "Balkanlarda gömleğini pantolonunun içine sokan herkes kanun dışıdır." (Köylülerin gömlekleri dışarı sarkıyor. Hemingway yazmış bunu.)

"Ölülerden de çekeceğimiz var." Batı'da oturmuş bir insan söylüyor bunu.

Nurten'le telefonda konuştuk, çok duygulandı. Annesinin nasıl öldüğünü sordum, anlattı. İz (Oğlu, 1982 Şubat), Su (kızı 1982 Aralık) adlı iki çocuğu olmuş. Sonra Engin telefon etti. Hülya Gönensin telefon etti, bize çok yakın oturuyorlarmış, Kızıltoprak, demiryolunun ötesi.

Hacıbeyov - **Arşın Malan operası**

Ulvi Cemal Erkin - **Düğün**

Okan Demiriş - **Karyağdı Hatun**

Rind - Farsça, Burhan-ı Kat, **"Münkir"** manasındadır. Melamiye taifesidir.

Cemşid - Cem

"Cihan efsanedir aldanma Baki."

Harabat .. Eski kültürün doğal bir parçası.

"Amcasının kanını dava etmek."

"Konya'da Rus altını tedavülde."

5 EKİM CUMA 1984

Dün akşam "Bir Yudum Sevgi" filminin galasına gittik. Nilgün, Kağan, Nurten, Engin ve Nilgün'ün arkadaşı Cemal; TV Enstitüsü'nde.

Sizce gerçek mutluluk nedir?

"Ne için gemiye gideceğim?" (V.Murat, veliaht.)

Devriye çatanası.

Beş çifte kayık.

"Süngülerini arabanın hayvanlarının göğsüne dayamışlar."

"Biad merasimi esnasında heyecandan Sultan Murat'ın rengi saramış olup, mütebessim bir halde elleri titremekteydi.. Kanepeye oturtulmak suretiyle."

"Dolmabahçe Sarayı'ndan çıkarken yanına bir pala almış (Abdülaziz)."

"İki padişah bir memlekette olur mu?"

"Kanı durdurmak maksadıyla yaranın üzerine bir bakır onluk koydum."

"Niye bana Taksim'in orta yerinde **selamünaleyküm** diyorsun? Arap mısın kardeşim? **Günaydın**'ın, **merhaba'**nın suyu mu çıkmış?"

"Evin önüne çamaşır asmaz, arkasına da asılmaz.. Bu yüzden Paris Paris kalmıştır, Viyana da Viyana.. İstanbul kalmamıştır. Niye kalmadı? Çünkü İstanbul kültürünün efendisi kalmadı. Sivaslı, Karslı, Erzurumlu niye İstanbul'un kültürünü korusun? Hiç bir mecburiyeti yok ki."

DSP'de pulculuk, dağcılık, spor gibi etkinliklerin yeni sol anlayışının bir ayrılmaz parçası olduğunu söyleyen aydınlar.

İskeleden çatanaya, çatanadan iskeleye çıkıp inmeye başlamıştır Serasker. **İki kez biad!** Seraskerin kapısında bir, Dolmabahçe sarayında iki. **(Divan mahalline konan kanepe.)**

"Bundan sonra gökten Cebrail inse saltanat istemem" (Abdülaziz)

Hareket esnasında bazıları hakarete maruz kalmışlardır.

(Dolmabahçe'den Topkapı'ya giderken yağmurda.)

"Sarayın deniz tarafındaki kapısına konmuş olan 5-6 nefer çavuşu, Süleyman Paşa'ya gelerek "Şimdi Aziz Efendi çıkacakmış, ne muamelede bulunacağız" demiş, o da "çıkarken hazır durup önünüze bakınız, sakın başınızı kaldırıp yüzüne bakmayınız şayet size sual ederse cevap vermeyiniz, her ne muamele ederse etsin siz önünüze bakınız."

Cariye.. koltuğunun altına bir siyah canfes bohça almış.. bu bohçanın içinde, bir küçük minder ile havlu var **(bununla Sultan Murat'ı zengin edemezsiniz).** "Büyük şiltelerinizi terk ettiğiniz gibi, küçük minderlerinizi dahi terk ederseniz ne olur?"

Topkapı Sarayı'ndaki olay: "..sonraları çorba verilmesine müsaade olunmuş ise de bu defa kaşık unutuldu. **Kırık bir kaşık bulup verdiler!"**

"Abdülaziz abdest almak istediği zaman emir yoktur diye nalın vermediler."

Abdülaziz - **"Bir parça zehir bulamaz mısın?"**

Başmabeyinci - **Allah etmesin efendim!**

Abdülaziz - **Var ise hemen getir.**

".. fakat ben burada gayetle sıkılıyorum. (Topkapı Sarayı ayrıca çok soğuktur.) **Çoluk çocuk cümlesi ayaklar altında, hem de cennet mekân amcam** (Sultan Selim) **şehit merhum hatırımdan hiç çıkmıyor. Onun için başka bir saraya naklimi isterim!"** "Baksana Eflatun efendi."

".. yolda hiç kimseyle görüşmeyeceklerdi."

İttihat Terakki'nin tabanı büyük ölçüde Müdafaa-i Hukuk'un tabanını oluşturmuştur.

Türkiye, 20.yüzyıla hâfızasız adım atabileceğini sanan ülkelerdendir.

Sina Akşin: "Türkiye çağdaş dünyaya adımını 1908 ihtilaliyle atmıştır." (Adımını atmak istemiştir deseydi daha yerinde olurdu.)

"Satılık okul sıraları ve boş şişeler." Bir ilanda böyle yazıyor.

8 KASIM PERŞEMBE 1984

Enis Batur gelecek 16'da. Berk'le, Edip Cansever'le telefonda konuştum. Göksel ve Çetin Ziyalan'la da. İstasyonda Nejla Hanım'a rastladım. Nejla Hanım öyküler yazıyormuş. Kadın dergisinde çıkmış. Dün gece Cemal Süreya ve Seyhan Hanım vardı yemekte. Ben yine içmedim. Odama gittim ve Akat'ın **Alternatif Büyüme Stratejisi'ni** tekrar okudum, notlar aldım.

Aydınlar birbirlerini yiyormuş, düz halkın bundan hiç haberi olmuyor.

Ay'daki Kadın. Tanpınar'ın roman notları. Enis Batur bunun fotokopisini bıraktı bana.

"..şimdi sağ tarafım bütün ölüm .. ölümün kuyusu, ölümün kuyusu."

"Toplumsal seferberlik" bunu ilk kez K.Deutsch kullanmış.

Fikir mutabakatı - ekseriyetin fikri.

Milli irade gibi temel kavramlar çerçevesinde oluşan consensus (demokrasi, sivil toplum, insan hakları).

İsmet Özel: Türkiye'nin bir consensus'a ihtiyacı var. Bir meselenin tartışılmasını istiyoruz. Hem de sansürsüz ve yasaksız. (Bu doğru değil bence. Muhalefetteyken hep böyle söylenir. Ama iktidardayken yasak istemediğini söyleyenin alnını karışlarım.)

"Orhan Gencebay çal da, duvarda güneşler patlasın." (Sami Altındağ söylemiş bunu, ben Mustafa Irgat'tan duydum.)

"Müzikte geri gidemezsiniz, ileriye gitmelisiniz." (Higgins söylemiş bunu.)

İkide bir saray basılır tarihte, tarihimizde. Ama bedesten de basılabilir.

Sır katipleri.

"Ne acayip işler olmaya başladı?"

"Her sınıftan insan müslüman olabilir."

"Cesaret edenler tarihi değiştirir."

Halil Turhanlı: "Yetmiş kuşağı kırgın bir kuşak."

İsmet Özel: "Türk aydınının temel vasfı, kendi halkını sömürge ahalisi olarak görmesidir."

Marcuse: "Bütün zamanların hoşnutsuzları."

HEZAR EFSANE
1001 GÜN MASALLARI

Masalları birbirinin içine sokmak sanatı: HİNDİSTAN!

HARUN - ERREŞİD - BAĞDAT

1001 Gün Uydurma Masalları

Mısır kökünden gelme. İran + Hint + Mısır.

"Tüm duyguların çığrından çıkması." (Rimbaud)

"O büyük adamdı. En ufak şeyde acımadan kelleleri uçururdu." 'Punk.'

Punk'un sözcük anlamı: **Çürük tahta**, işe yaramaz, cahil, beslenmede sebze ve meyve.

OTUZ YILDIR YAZIYOR
BİR YAZAR.

Kierkegaard: **"Arkadaş, zorunlu ikinci kişi değil, fazlalık (fazladan) üçüncü kişidir."**

"Batılı bireyin içedönüklüğü, kendine yeterliliği." (Kierkegaard)

Doğu'da duygu bile bireysel değil, kavramsaldır.

Şeker Ahmet Paşa (Ağaçlık): "Ormandaki adam gözüyle bakıldığında, ağaçların birbirleri karşısındaki konumlarının görülebileceğini söyler Berger."

Demek ki, seyirci resme, aslında kendi durduğu yerden bakmaktadır.

"Şeker Ahmet Paşa'nın ormandaki adamın noktası." "Yeni bir toplumsal oluşum içinde gerçekleşen bir durum."

23 ARALIK PAZAR 1984

Nilgün Marmara taksiye kadar bana yardım etti. Bostancı-Kızıltoprak 750 lira tuttu, (ama iskeleye yürümek zorunda kaldım). Filancadan 10, falancadan 15 almıştım. Nilgün bana masa örtüsü de verdi. Ali de çaydanlık getirirse, çay yaparız. Ali bana dün telefon ettiğinde akşam o kahvede 19.45'te buluşalım demişti. Vapur, Sirkeci'den 18.35'te kalkıyormuş. Ali şezlongu ve yorganı dün akşam getirecekti. Bakalım getirmiş mi?

Ne eksik; çay, şeker, ekmek, tencere, tava, yağ, tuz, süzgeç, diş macunu, sünger.

25 ARALIK SALI 1984

Sabah baktım Ali kalkıp gitmiş okuluna. Çalarsaat çocuk. Sena uğradı bir tava ve sahan bıraktı. Bütün gün (dün de öyleydi) çalıştı durdu bir çırak banyoda. Koyulhisarlı'ymış. Soba aldım, kurdurdum, yakmak için iki kasa aldım, muz kasası dedi manav. Park Restaurant'ın yanındaki berbere gittim, saç traşı için 300 lira aldı benden. Denizatı kahvesine baktım şöyle bir, beğenmedim. Masaları yeşil örtülü bir kahve.

"Otoriteye sığınmak alışkanlığı."

Nilgün Marmara üst kattaki ev sahibine telefon etti, iki mektup gelmiş bana. Postaya verecekler.

"Bu coğrafyada halk tümüyle birlikte ayaklanmaz. Bu coğrafyada halkın boynu merkezi otoriteye sürgit eğiktir."

Bunları yazarken kapı çalındı, bir kız Cihat'ı sordu, "vallahi görmedim" dedim. Cihat'ı soran komşu sarışın genç.

Sena dün akşam onunla konuşmuştu. Ali'nin parasını bu akşam verecekmiş. Sokaktan sesler geliyor. Eksikler; orta boy kapaklı çöp kutusu, faraş, süpürge, peynirlik, naylon kapaklı kutu, alüminyum tencere, çukur tabak.

Pan "bütün".

"Herşeyi yapabilir bir tanrı."

26 ARALIK ÇARŞAMBA 1984

Denizatı kahvesi, çuha, örtü, sıcak, tül perdeler. Bize göre değil. Pazara gittim, Heybeli. Adada su olmadığı için (tankerlerle geliyor) su pahalıydı. Bu yüzden ıspanak almadım.

Ve Kadın Yalanı Keşfetti

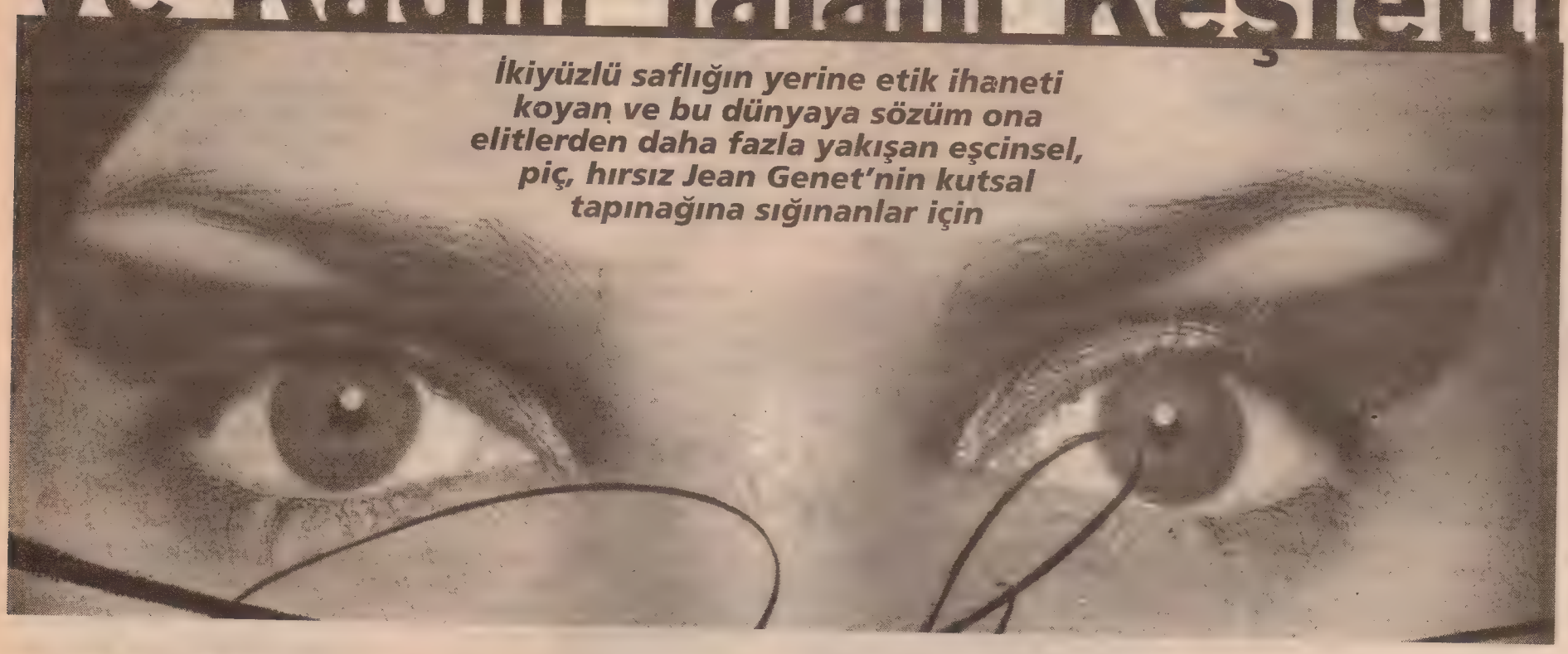

İkiyüzlü saflığın yerine etik ihaneti koyan ve bu dünyaya sözüm ona elitlerden daha fazla yakışan eşcinsel, piç, hırsız Jean Genet'nin kutsal tapınağına sığınanlar için

ZAFER AKNAR

Tanrı, erkeğe düzme güdüsünü sunarken ve onun apışarasına çeşitli çap ve boyda bir ereksiyon mekanizması yerleştirirken, kadına döndü ve kulağına şunları söyledi:

Kıyamet günü bir kadının en büyük ihanetiyle başlayacak...

Ve en korkunç ihanet, iki şeytan, bir melek ve bir zebaniden oluşan bir kurul tarafından seçilecek.

Ve ozon tabakasını kaldırıp, yeryüzünün yakılma sürecini de yine bu yarışmanın birincisi kadın başlatacak...

Ve tanrıdan güya sonsuza dek iktidar gücünü aldığını sanan erkek milyonlarca yıl sanal bir iktidar içinde debelenip durdu...

Kadınlar ise bu iktidarsız, iktidar karşısında hep mazlum rolünü üstlenerek, bir güzel eğlendi...

Ve kadınlar, iki yüzlü saflığın yerine hiçbir zaman etik ihaneti koyamadı...Ve ihanetin erdemini yaşayamadı...

Ve bu iki yüzlü saflığın ve masumiyetin bir yüzünde hep yalan vardı... Ve kadınlar şeytana biraz daha yaklaşarak yalanı keşfetti...

Ve tarihin o en acımasız yalanını söyleyerek başladı işe;

● Seni çok seviyorum...(Mağara kadının bilinen ilk duvar resmi yalanı)

● Padişahım sefere çıkarken harem ağasının pipisini kesmeyi unutmuşsun...

● Ele güne karşı yağız bir emir eri istiyorum...

● Karnıma ne bakıyorsun, hatırlamadın mı, sefere çıkmadan önce sevişmiştik...

● Vallahi gün saymayı unutmuşum...

● Evlilik aşkı öldürür...

● Paran, kariyerin ve iktidarınla ilgilenmiyorum.

● Ben her şeyi kendi başıma yapmak istiyorum.

● Nereden bilebilirdim, bu kadar ileri gideceğini ya da şımaracağını...

● Aman canım masum bir iş yemeği işte...

● Bu akşam, en yakın iş arkadaşımla buluşacağım...Belki eğlenmeye de gideriz...

● Kız arkadaşımın sorunları var, biraz onunla ilgilenmeliyim...

● Bana hep böyle egzotik talipler çıkıyor...

● Sen yaşamıma girince, tüm erkekleri bir kenara ittim...

● Bak, en yakın arkadaşım bana hediye almış...

● Eski sevgilimle alıp veremediğim yok, onunla sadece dostuz...

● Sen tam benim tipimsin...

● Haaa o morluklar mı, kayalarda uzun süre oturdum da...

● Ben bu ilişkiyi ellerimle kurdum, bir tekmeyle yıkmasını bilirim...

● Önce beni kıskandığını söyle, sonra o konuyu tartışırız...

● Ne yaptıklarınla ne yaşadıklarınla ilgiliyim...

● Tamam yaşamına karışmayacağım...

● Bana vakit ayırmıyorsun...

● Bir erkeği ne zaman aldatacak diye bekleyemem...

● Kadınların bazı özel anları vardır...

● Mutlaka iki ayrı evimiz olsun...

● Arkadaşımı bekliyordum...

● Ben senin bildiğin kadınlardan değilim, genelde ilk gece sevişmem...

● Rahatsız olma diye, tuvaletteyken telefon ediyorum...

● Sen paranoyaksın, biliyorsun o kırk yıllık arkadaşım...

● Aman ne sırnaşık erkeksin, sevgilim var dedim işte...

● Tele-sekreterini dinlemiyorum, sana gelen notları da merak etmiyorum...

● Ben terk etmesini de bilirim...

● Hep iki aşk arasında sıkışıp kalıyorum...

● Haa onunla mı, bakışmadan öteye geçmedik.

● Yakışıklı erkeklerle ilgilenmiyorum, huyu güzel olsun yeter...

● Cep telefonu istemiyorum, kendimi bağımlı hissediyorum...

● Ne yapabilirdim ki, bana senden daha fazla ilgi gösterdi...

● Kendine bir çeki düzen ver canım...

● Ben feministim, özgür sekse inanıyorum, ama beni seversen fena olmaz...

● Bana aşkını göster, seni daha çok seveyim..

● Canım, canım, canım birtanem, biriciğim...

İtiraflar;

umutlanmıştık doğduğumuzda
cenin'ce saflık işte
sonra kafamızı sahile vurduk
dalgalar hayallerimizi köpürttü...
aşk falan güncesi,
günler beni kolladı...
aşk kovaladı beni
yakalandığında
ısırdı...
öpüldük sandık, öpüldük sandık...
çocukça saflık işte...
Beni gömme, yanlızlığa

itiraflar 2

Oltayı salladım
takıldı buluta
bulut avım oldu
düştü yatağıma
bulut, bulut
sen beni unut...

itiraflar 3;

ne kendi ekseni üzerinde
ne de güneşin etrafında
dönüyor dünya,
saat, gün, ay, yıl
bir uydurmaca,
sarı ve semiz
öküzlerin boynuzları üzerinde
dönüyor dünya

Tipitip çikletleri tarihe karışıyor

Bebelere Mafya!

AYLA ÖNDER

Bakkala gidiyorsunuz. Bir çiklet istiyorsunuz. Size bir adet "mafya çikleti" uzatılıyor. Fantazi falan değil. Şakayla karışık bir Susurluk protestosu da değil bu. Gerçekten bir çiklet markası: "Mafia". Piyasaya yeni sürülmüş. "Dangerous Mafia Series". Çikletin ambalajının üzerinde böyle bir yazı var. Tehlikeli mafya serisi! Bu çikletin hediyesi de var haliyle. "Baba" çıkartmaları. Tam 36 adet "baba" çıkartması veriyor çikleti üreten Akaş firması. Eli silahlı gangasterler. Mafya filmlerinde rol almış aktörler. Silahlarını doğrultmuşlar, ateş ediyorlar. Ya da ağızlarında sigara, esrarengiz bakışlar fırlatıyorlar etrafa. Bu "baba" serisini tamamlayana bir silah hediye ediliyor. Oyuncak silah canım! Firmanın hazırladığı broşürden okuyalım: "Sevgili çocuklar albümünüzdeki resimlerin toplamı 200 puandır. Resimleri albümünüze yapıştırıp 200 puanı toplayın. Albümü adresimize gönderin. En kısa zamanda yukarıdaki hediyenizi adresine gönderelim".

Broşürün en altında adres var. Yanında da telefon numarası. Arıyoruz. Sekreter yetkiliyi bağlıyor. Firmanın müdürü Necdet Akbalık hatta. Bu mafia serisinden hiç söz açmıyor müdür. Daha önce çizgi roman serisi vermişler. Ardından da korku serisi.. Sözü "Mafia serisine" getiriyoruz. Bu seriyi yurt dışına ihraç etmek için hazırlamışlar. Romanya'da, Bulgaristan'da, bunlar çok ilgi görmüş. Sonra ne olmuş da yurt içinde dağıtıma başlamışlar orası meçhul. Necdet Akbalık'ın verdiği bilgi tek cümle. "Mafia çikletleri son altı aydır iç piyasada". Necdet Akbalık "Romanya'daki müşterilerinin talepleri doğrultusunda" bu çikletleri ürettiklerini söylüyor. "Vurdulu kırdılı" çıkartmalar hazırlamasını istemiş müşteriler. "Böyle olunca da bizim aklımıza mafya geldi" diyor.

Peki şimdi bunun Susurluk'la bağlantısı var mı? Firma sahibine göre "yok öyle bişii". Bu çikletler ve çıkartmalar Susurluk'tan önce hazırlanmış. Yurt dışına sürülmüş. Daha sonra da Türkiye'de dağıtımına başlanmış.

"Altı ay önce başladık dağıtıma" diyor Necdet Bey. Yani "Susurluk'tan sonra".

Şimdi (itirazı olanların hakkı saklı kalmak üzere) bağlantıyı kuralım. 6 ay önce gündemde ne var; Çeteler. Ya da uluslararası ifadesiye "Mafya". Ülke çalkalanıyor. Devletin içinde bir çetenin varlığı bomba gibi düşmüş ortalığa. Gazetelerin manşetleri birbirine benziyor. Karanlık ilişkilerden söz ediliyor. Devlet adına cinayet işlediği için "şerefli" ilan edilen kişiler gündemde. Yine devlet için "Bin operasyon" yapıldığı açıklanıyor o sıralarda. Çete haberleriyle kapanıyor televizyon. Sabah yine çeteyle bağlantılı yeni gelişmelerle uyanıyoruz. Çete haberleri, vurdulu kırdılı filmlerden efektlerle süsleniyor. Adamlar ateş ediyorlar otomatik silahlarla. Binalar bombalanıyor. Arabalar havaya uçuruluyor. Kan revan görüntüler fonda. Yaralananlar, ölenler..

TV ekranlarında "paat, güüm" sesleriyle birlikte anonslar; "Varan bir", "Varan ikiii". Medya bombaları patlattıkça arkasından birileri çıkıp gizli saklı ne varsa ifşa ediyor. Açıklamalar ciddiyet kazandıkça halk öfkeleniyor. "Bu karanlığı aydınlatın" diye bağırıyorlar. Tepki olarak ışıklar söndürülüyor, düdükler öttürülüyor. "Susurluk zırıltısı" diye tuhaf bir oyuncak sürülüyor piyasaya. Çoluk çocuk herkesin elinde. Her gece saat 9'da tencereler, tavalarla birlikte bu Susurluk zırıltısının sesi kulaklarda çınlıyor.

Sonra ne oluyorsa araya "Şeriat, darbe" söylentileri falan giriyor. Çeteler gündemden düşüyor. Çete mensubu olduğu kuşkusuyla bir kaç kişi içeri alınmış bu arada. Bu da "Bunlar devletin içinden temizlenecek" umudunu doğuruyor belki.

Şeriat tehlikesi falan derken hükümet değişiyor. Tehlike bertaraf ediliyor! Susurluk zırıltısı da susuyor haliyle. Yeni hükümet üstüne gidecek çetelerin, dosyalar açılacak. Hesap sorulacak. Hatta Çiller-Ağar yargılanacak! Yüce yargıya güvenmemiz söyleniyor. Mahkemeler açılıyor. Duruşmalar, ifadeler, tanıklar, deliller, belgeler.. Ne var ki ortada hesaplanmayan bir şey var. Deliler yetersiz! Öyle olunca da mahkeme "tutukluluk halinin kalkmasını" talep ediyor. Sanıklar serbest bırakılıyor.

İçeri girenler çıkıyor. Çete cenahı paçayı yırtmış. Kurbanlar kesiliyor. Alınlarına sürülmüş kurban kanıyla sırıtıyor adamlar. Kahramanlar gibi karşılanıyorlar. Çete kurup cinayet işlemişler. Büyük paralarla oynamışlar. Eroin işine bulaşmışlar. Ve serbest bırakılmışlar. Şimdi durum daha da vahim. Bütün bunların ardından tahliye edilmeleri onların meşrulaşması demek çünkü.

Eee. Şimdi ne alakası var bütün bunların mafya çikletleriyle! Alakası şöyle var. Paat paaat patlattığımız çikletler gibi.. "Üzerine gideceğiz, çözeceğiz, açığa çıkartacağız, karanlığı aydınlatacağız, dokunulmazlıkları kaldıracağız" sözleri bir balon gibi şişirilmedi mi?

3 Kasım 1997. Susurluk kazasının yıldönümü. Işıklarımızı ikinci kez söndürdük. "Çetelere dokunun" dedik. Susurluk zırıltısını yeniden salladık. "Çiller-Ağar -Bucak yargılansın" diye bağırdık yine. Çözülüyor.. çözülecek vaadleriyle susturulduk.

Bir yıl sonra balonlar patladı. "Türkiye onlarla gurur duydu".

Çete göbek atıyor, kadeh kaldırıyor. Biz sakız çiğnemeye devam ediyoruz hâlâ.

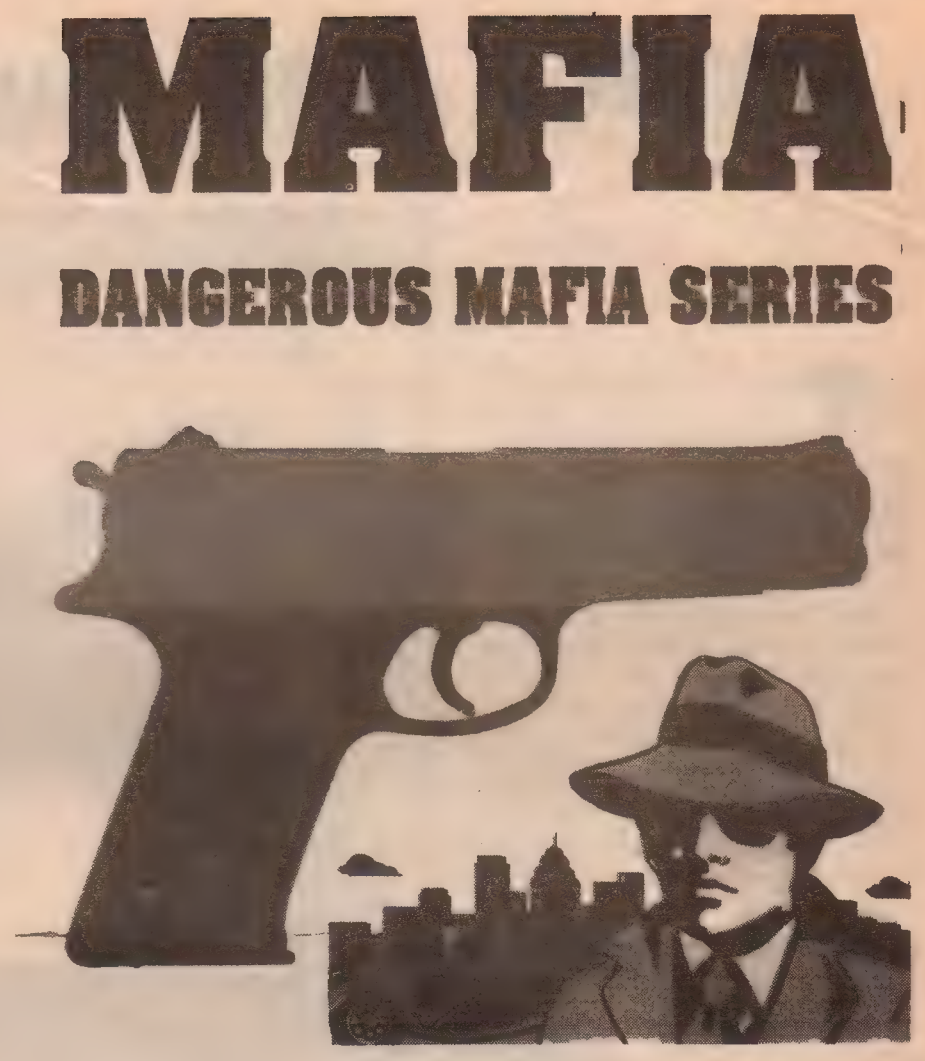

Sevgili Çocuklar
Albümünüzdeki resimlerin toplamı 200 puandır. Resimleri albümünüze yapıştırıp 200 puanı toplayın. Albümü adresimize gönderin. En kısa zamanda yukarıda resmi olan hediyenizi adresinize gönderelim.
BOL ŞANSLAR.

Dragi Copii
Totalul punctelor deseneler dinAlbumul Dvs. este 200. Lipind desenele in Albumul Dvs. adunati cele 200 de Puncte. Trimiteti Albumul la adrese neastra in cel mai scurt timp, ca sa va putem trimite Cadeul cu desenul de mai sus. MULT NOROC.

ДОРОГИЕ ДЕТИ!
ВСЕ РИСУНКИ ВАШЕГО АЛЬБОМА ОЦЕНЕНЫ В 200 ОЧКОВ. ПОСТАРАЙТЕСЬ СОБРАТЬ И НАКЛЕИТЬ В АЛЬБОМ ВСЕ РИСУНКИ, ЭТИМ ВЫ ЗАРАБОТАЕТЕ 200 ОЧКОВ. ВЫШЛИТЕ АЛЬБОМ НАМ ПО УКАЗАННОМУ АДРЕСУ И В САМОЕ КРАТЧАЙШЕЕ ВРЕМЯ ВЫ ПОЛУЧИТЕ ПОДАРОК, КОТОРЫЙ ВЫ ВИДИТЕ НА РИСУНКЕ. ЖЕЛАЕМ УСПЕХОВ!

"Mafia" bir çiklet markası. Piyasaya yeni sürülmüş. "Dangerous Mafia Series". Çikletin ambalajının üzerinde böyle bir yazı var. Bu çikletin hediyesi de var haliyle. "Baba" çıkartmaları. Çikleti üreten Akaş firması. Mafya filmlerinde gangaster rolündeki aktörlerin çıkartmasını veriyor.

Yeter Artık Susmayacağım!!!

MEHTAP KANDEMİR

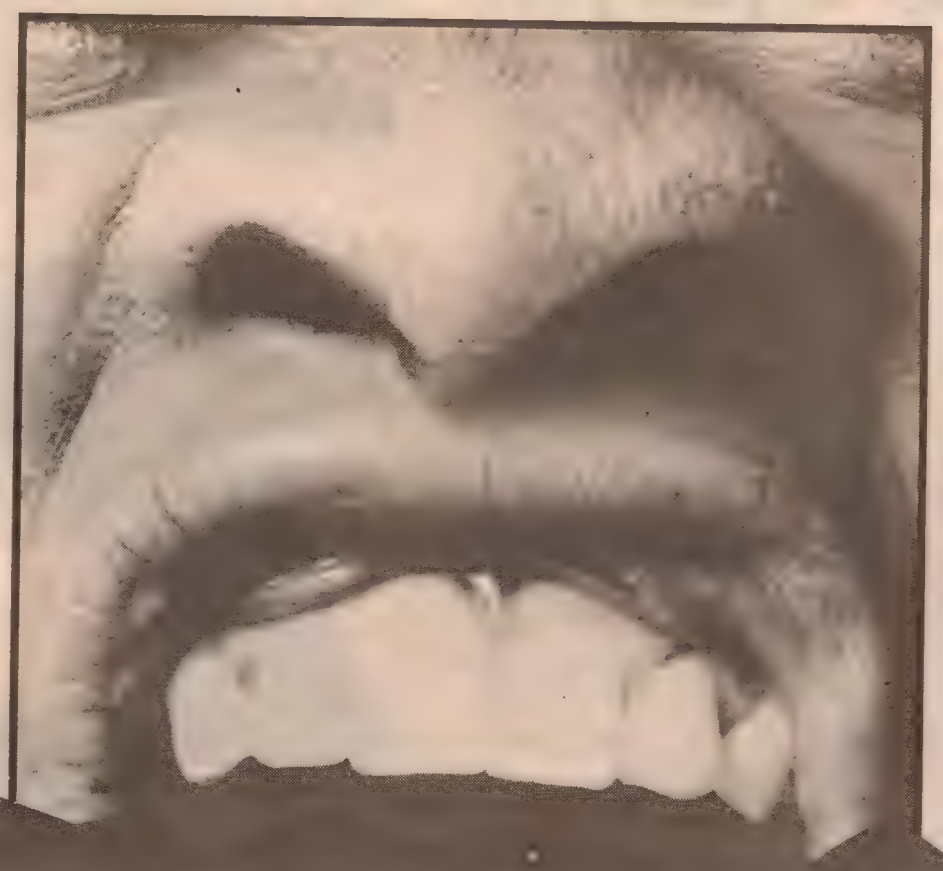

Tam otuz yıldır hayat kadınlarının sorunlarıyla ilgilenen bir hükümet görmedim. Sanki bizi başka bir gezegenden gelmiş yabancı varlık gibi gören hükümetler... Toplum içerisinde, annesiyle babasıyla büyüyen her insan gibi bizim de bir 'aile'den geldiğimizi göremeyip, sanki vebalı gibi görmezden geliyorlar. İnsan düşmeye dursun, bir tekme de devletten gelir. Maalesef devlet bize vesikayı verir, sırtımızdan vergi alır, patronlara madalya bize de fahişe damgası vurur. Ben okuma yazması olmayan, cahillikten, çeşitli nedenlerden bu damgayı otuz yıl taşıyan, sonunda hakkımı arayıp Türkiye'nin ilk emekli genelev kadını oldum. Emeklilik hakkımı alana kadar bir sürü tehdit ve bıçaklamaya kadar varan eziyetler çektim.

Ama yılmadım, hakkımı söke söke aldım, ama ne alma, devlet beni herhalde bulaşıkçı veya kapıcı sandı. Asgari ücretten emekli yaptı. Bizim sırtımızdan vergi rekortmenleri çıktı. Etimizi, vücudumuzu, benliğimizi, hayatımızı köreltiğimiz bu dünyanın en eski mesleği asgari ücretten emekli oldu. Duyarsız bir toplum haline gelen Türkiye insanlarına, devletine sesleniyorum. Artık yeter! Bu kadar hissiz duyarsız olmayın. Biz hayat kadınlarının da toplumun her kesiminden, bir çok normal aileden çıkabileceğini düşünsünler. Ateş düştüğü yeri yakar yahut her koyun kendi bacağından asılır demesinler, o koyun kendi bacağından asılır ama zamanla kokar, herkesi etkiler, rahatsız eder.

Artık yeter, gizli fuhuş yapanlara o kadar ihtimam gösteren medya bizim de sorunlarımızla ilgilensin. Devletin üst kadrodaki bir yöneticisinin televizyonda gizli fuhuş yapan ve yakalanan kişiyi aklamaya çalıştığını milyonların önünde gördük. O yönetici bir de gelsin devlet eliyle fuhuş yapılan genelevleri gezsin, sağlık sorunlarıyla ilgilensin.

Sağlık, tamamen kendi imkanlarımızla ayakta durmaya çalışıyoruz. Genelevlerin dışında, haftada iki gün gittiğimiz hastane, gizli fuhuş yapan Rus Romen kızları için üç yıldızlı otel haline geldi. Belediyenin bizden bağış adı altında aldığı paralarla yapılıyor. Çoğumuz yaşadığımız hayatın pisliğinden alkol ve uyuşturucu batağına saplanıyoruz.

Bize ruhsal ve psikolojik açıdan yardımcı olacak bir doktorumuz yok. İlgisizlik buradada devam ediyor. Cinsel açıdan erkekliğe geçiş aşamasındaki gençlerin, bu psikolojik açıdan dengesini yitirmiş hayat kadınlarına geldiklerinde, ileride tedavisi olmayan cinsel dengesizliklere sebebiyet vereceklerini kimse düşünemiyor, her koyun kendi bacağından asılırsa kokar, çevreye bilmeden zarar verir.

Devletin bütün kuruluşlarındaki yanlış zafiyet genelevlerde de devam ediyor, ne vergi denetimi ne sağlık hizmeti ne asayiş... burada da kokmuş belediye ne ücret tarifesi ne de sağlık denetimi yapıyor.

Devletin bütün kuruluşlarındaki yanlış zafiyet genelevlerde de devam ediyor, ne vergi denetimi ne sağlık hizmeti ne asayiş... burada da kokmuş belediye ne ücret tarifesi ne de sağlık denetimi yapıyor. Sadece vakıf kuruluşu adı altında bağış topluyor, yan gelip yatıyor. Bütün bunları niye anlatıyorum?

Otuz senelik hayat kadınlığımda gördüklerim, çektiğim eziyetlerin karşılığı bu kadar ucuz mu? Artık susmayacağım, gerekirse insan haklarına gerekirse bütün dünya halklarına sesleneceğim. Okuma yazmam olmadığından diğer ülkelerdeki hayat kadınlarının sosyal haklarının ne olduğunu bilemiyorum. Yalnız İtalya'daki genel kadınların ülkesinin en kalabalık deniz filosuna sahip olduklarını duydum. Biz de her kesimde olduğu gibi dayanışma olmadığını biliyorum.

Ben sigorta davası açtığımda orada çalıştığıma dair hiç şahit bulamadım. Beni kendi arkadaşlarım hor görüp tepkide bulundular. Ama davanın sonunda ben emekliliğe hak kazanınca 100'e yakın hayat kadını dava açtı. Bir çoğu açtığım bu hukuk yolundan emekli olmaya başladılar. Bizimle ilgili yasa (1978) çıktığından haberleri oldu, maalesef otuz yıl hizmet verdiğim evde onyedi yılım sayıldı. Ne polis defterlerinde ne sağlık kuruluşlarında kaydım yoktu. Emeklilik hakkımı aldığım halde hâlâ müracaat yapmadım. 20 milyon parayla bu pahalılıkta ne yaparım. 55 yaşında her halde başka bir iş de yapamam.

Dileneyim mi? Kendilerini dört senede emekli eden milletvekilleri bizim de 'iyi emekliliğimiz' için yasa teklifi getirsinler. Bari hayatımızın son dönemini insan gibi yaşamamızı temin etsinler. Yeni hükümetteki Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlarına bu konuda duyarlı olmalarını diliyorum yoksa o asılan koyun bir gün onları da rahatsız eder. Benim vizitem 1.250.000.-TL. Bu paranın tarifesi yerine 220.000.-TL. yazıyor, benim hakkıma da 100.000.-TL. düşüyor ama ben tek adam başına o parayı veriyorum, zaten onu da katma değer veriyorum. Peki bana ne kalacak? Biz aslında 1.250.000.-TL.'ye çalışıyoruz. O parayı vermeyeni kabul etmiyoruz. Günde 20 kişiden bu parayı alsan, hesap edin ne kadar oluyor.

Fazlası var ama ben yine de yarısını söylüyorum, bir kişiden beş milyon da alıyoruz. Benim tarifemi 1.250.000.-TL.'den yapması gerekiyor. Maliye ve belediye her gün beş milyon para topluyor patronlardan ama benim bedenimin parasını topluyorlar. Devlet bir defa mantığını çalıştırsın, orayı denetlemesi gerekir. O kokuşmuşlar gelsin de orada benim yerime çalışsınlar ya benim tarifemi uygulasınlar ya da benim hakkımı yiyenin allah belasını versin. Maliye ve belediye patronunu koruyorlar. Halbuki orda çalışan biziz, patron değil. Niye bizi değil de patronları koruyor?

Her gün beş milyonu almasını biliyorlar. Biz orada dünyanın parasını kazanıyoruz. Bütçe açığı var diye bas bas bağırıyorlar, halbuki bizim orda kazandığımızın vergisini toplasa zaten o bütçe açığı 3 günde kapanır. Ama iktidarlar da hırsız, patron da hırsız. Hırsız hırsızı korur. Hakkımı istiyorum. Gerekirse Cumhurbaşkanına kadar çıkacağım, Avrupa'ya kadar çıkarım. Bu devlet benim hakkımı vermek zorunda.

Hükümetler televizyonlar da konuşsunlar, boşuna çenelerini yoruyorlar ancak milletin başını ağrıtıyorlar. Bu işime devletin el atması lazım. Hiç boşuna millete vaadde bulunmasınlar, ortaya çıkıp da vaaz vermesinler biraz da halkın işleriyle ilgilensinler. Ben bütün halkın adına konuşuyorum... Bizim halkımız öküz, bu halkın boynuna ip geçirip çekiyorlar. Ben onların içinde değilim. Çünkü ben pasif değilim, ben de T.C. çocuğuyum ve o T.C. çocukları da benim hakkımı verecekler. Benim kazancımı denetlesin boş oturuncaya kadar.

Ben Avrupa'da uygulanan insan hakkını istiyorum. Avrupa'daki devlet halkın sorunlarıyla ilgileniyor ama bizim devlet anca konuşmasını biliyor. Oraya ruhsat verdiyse benim de hakkımı vermek zorunda. Sorunlarımı çözmek zorunda. Ben hakkımı kimseye yedirmeyeceğim ölünceye kadar. Daha olmazsa bunları Avrupa'ya anlatacağım.

Bitmeyen Öykü

SENCER

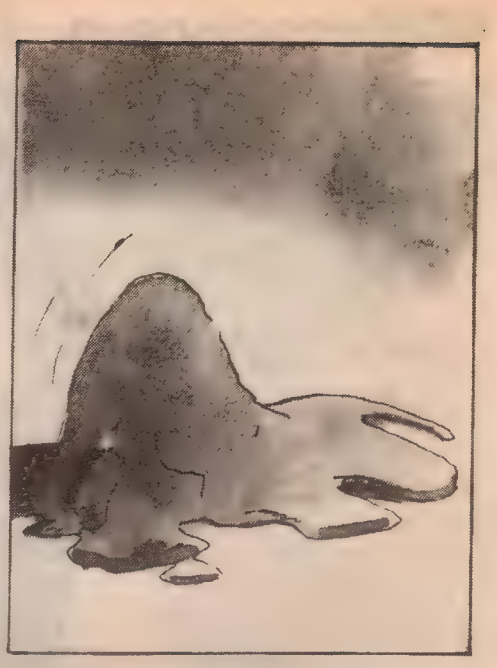

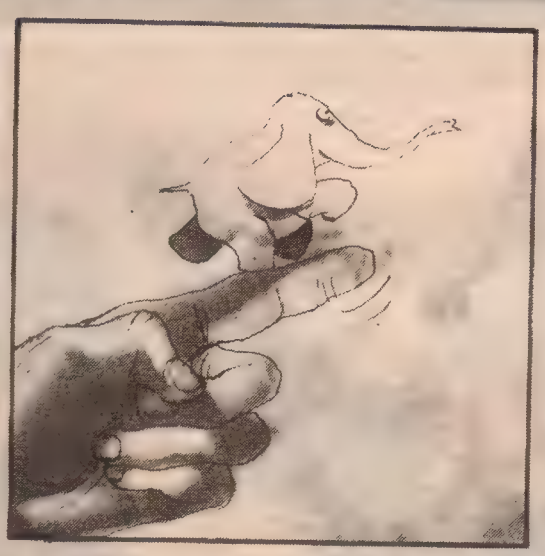
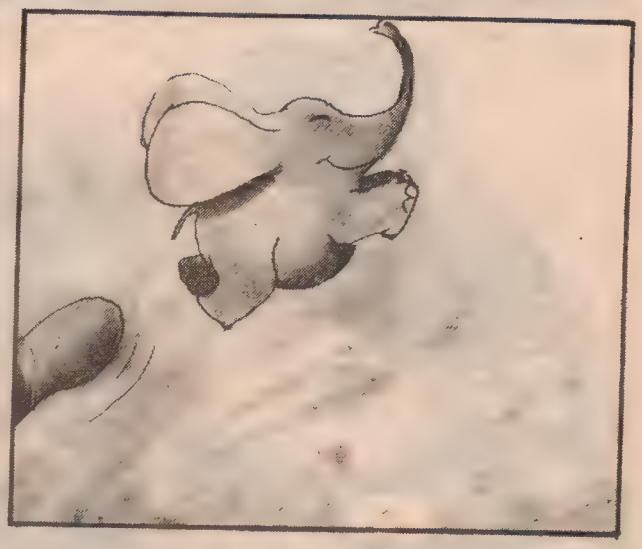
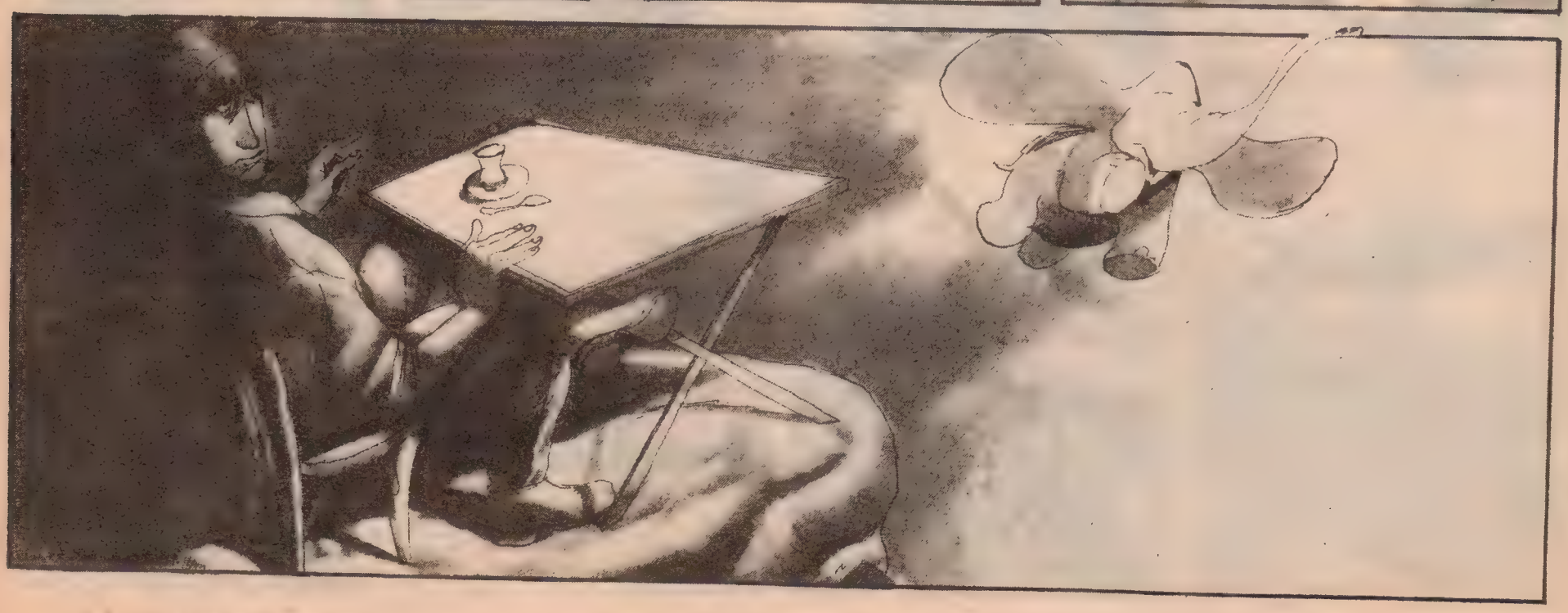

GECEDESTE

(Çıkmamış Bir Kitaptan Numarasız Sayfalar)

FERHAN ŞENSOY

iğdelerin altındayım eyvah
bir acayip tufadayım
allahallah
gecedeste dostoyevski gecelerle sürüyor
aklım başım yerinde
fakat ruhum fiodor
gemlik'teyiz ağbiler
karacaali köyü
tam denizin dibindeyiz
gönlümüz deniz derya
filim içre filimler çekmekteyiz
yüreğime bir yepyeni
bir okyanus eziyet buldum
elhamdülillah
ağustosun yirmisi
anlaşılmaz bir ikindi sevgisi
gemlik'e giderken fabrika bacaları göreceksin
artık deniz görünmüyor orhan veli
sakın şaşırma
bir martıyla arkadaş döneceksin bizans'a
martının göbek adı fiodor
sakın şaşırma.

metüst'ten karikatürler

Bu Kadar Gürültü

1979 yılının 15 Kasım sabahı, İstanbullular geceden kurdukları çalarsaatin sesinden önce duydukları patlamyla uyanırlar. Bomba ve silah sesine alışıktı İstanbullular o yıllarda. Ama, böylesini hiç duymamışlardı. Haydarpaşa önlerinde Yunan gemisi "Evrenia"nın çarptığı Romen tankeri "İndependenta"da patlama sonrası çıkan yangın güneşin doğuşundan önce bir meşale gibi aydınlatmaktaydı İstanbul'u.

SUNAY AKIN

Kadıköy'de, rıhtıma yakın bir çok ev ve dükkânın camları kırıldığından, talan olayının yaşanmaması için güvenlik güçleri seferber edilir. Vapur seferleri yapılamaz bir kaç gün. Karşı yakaya geçmek isteyenler uzun kuyruklar oluştururlar Üsküdar'a kalkan dolmuş ve otobüs duraklarının önlerinde. Kadıköy meydanını dolduran tüm yüzlerde aynı korku sezilir: Romen tankerindeki korkunç yangın karaya sıçrarsa ne olur?..

İki geminin çarpışma anı Can Yücel'in "Patlayan Tanker" şiirinin her okunuşunda gözler önüne serilir yeniden:

Bana diyor ki: Sen de patlayacaksın bigün Can
Olanca dikkatsizliğiyle ve bir
Rum kosteri edasıylan
Güler tekrar gençmiş gibi geçtiğinde
ihtiyar yanımdan
Öfkeden, kıskançtan, petrolden,
rakıdan ve aşkdan...
Derken inecek bütün Modalardaki
manken ve camekan
Ben de o Romen tankerince
berhava olacam o zaman

Bekir Yıldız, çatısına martıların konduğu Kadıköy Evlendirme Dairesi'nin önünde yanan Romen tankerini evliliklere benzetir. İki geminin çarpışması sonucu çıkan yangının yanıbaşında kıyılan nikahlarda, davetliler, bir kadın ve bir erkeğin çarpışmasına tanık olmaktadırlar.Yangın sönmeye yüz tutunca da enkaz yavaş yavaş görülmeye başlanılacaktır!

İndependenta belki de, edebiyatçılarımızı en çok etkileyen gemidir. Metin Eloğlu'nun "Haydarpaşa önlerinde o yanık gemi / Den çevren'i süzersen eğer" dizelerindeki "yanık gemi" de, Romen tankeridir. Zeynep Aliye'nin öyküsünde ise denizin çaresizliğini okuruz: "Yanıyor İndepentenda. Ne acınası, trajikomik... Suyun içinde ve yanıyor... Boğulmuyor, yanıyor... Sanki yaşamının en güzel kutlamasıymış gibi ışıl ışıl... Kendini sakin akıntıya bırakmış bir görüntü sunuyor. Deniz, dalgalanıp geminin en üst noktasına yükselemeyişinin, gemiyi acılarından, alevlerinden kurtarmayışının çaresizliği içinde, düşlerini lanetliyor, ısırıyor dudaklarını..."

Aliye'nin öyküsünde anlattığı İstanbullular'ın çaresizliğidir aynı zamanda. Hüzün dalgalansa da yüreklerde, yangın söndürülemez. Yunan gemisi Evrenia yaralanır ama batmaz. Kumkapı açıklarına çekilen gemide burnu kanayan bile yoktur. İçin için yanan İndependenta ise 51 denizciye mezar olur. Bu mezarlık, Orhan Pamuk'un, Boğaz'ın sularının çekildiğini düşlediği Kara Kitap'ta da karşımıza çıkar: "Suların bir anda çekildiği son günde karaya oturmuş Amerikan transatlantikleriyle yosunlu lon sütunları arasında açık ağızlarıyla tarih öncesinden kalma bilinmeyen tanrılara yalvaran Kelt ve Likyalı iskeletleri olacak. Midyeyle kaplı Bizans hazineleri, gümüş ve teneke çatal bıçaklar ve bin yıllık şarap fıçıları ve gazoz şişeleri ve sivri burunlu kadırga leşleri arasında yükselecek bu medeniyetin antik ocak ve lambalarını yakacak enerjiyi uskuru bir bataklığa saplanmış köhne bir Romen tankerinden alacağını da hayal edebiliyorum."

Yangının sönmesinden sonra İstanbul Boğazı'nın girişindeki İndependenta bir hüzün maketini andırır. Artık, eskisi kadar konuşulmamakta ve yalnızca Kadıköy vapurunun yolcuları tarafından anımsanmaktadır. O yolculardan biri de Kemal Özer'dir:

İskeleden kalkınca vupurumuz
çay söylüyorum her sabah
ve açıp okumaya başlıyorum gazetemi
düşmanca bir bakışla karşılaşmadan.
Değişti diyeceğim her şey
gözüme iliştikçe tedirgin olmasam
her gün biraz dah sulara gömülen
batık "İndependenta"ya, eskisi gibi

Yangının sönmesiyle balıklara yuva olur İndependenta. Siyah gövdesine martılar, karabataklar tünemeye başlar. Sahi, alevlerin görünmemesinin ardından Romen tankerine ilk konan martı ne cesur, ne yürekli bir kuşmuş!.. Ve kimbilir, kaç martının ayakları yanmıştır ondan önce?

Gazetelerde, görüntüsünün çevreyi kirlettiği haberleri çıkınca yavaş yavaş sökülür İndependenta. Suyun üstünde yüzdüğü eski günlerdeki gibi, limandan ayrılırcasına giderek küçülür ve sonra kaybolur gözden. Romen tankerinin ardından nice kazaya tanık olur İstanbul Boğazı. Gemiler çarpışmaya ve petrol yüklü tankerler yanmaya devam ederler yine... Ama, hiçbir İndependenta gibi yakmaz İstanbullular'ın yüreğini.

15 Kasım 1979 tarihinde, Kadıköy rıhtımından yanan tankeri seyredenler arasında Cezmi Ersöz ve Sunay Akın da vardır. O yıllarda, ceketlerinin ceplerinde yazdıkları ilk şiirleri taşımakta olan iki şair birbirini çok sonra tanıyacaktır... Ve Cezmi Ersöz şu olayı anlatır: Sabaha karşı evine sarhoş olarak dönen Özdemir Asaf, ayakkabılarını çıkararak evine hırsız gibi pencereden girmeyi dener. Adımını odaya atar atmaz duyulan korkunç patlama sesiyle de yere yuvarlanır. Şair, 1979 yılının 15 Kasım gününün ilk saatlerinde yaşanılan bu olayda başına toplanan ev halkına şöyle seslenir: "Ben, bu kadar gürültü yapacağımı sanmıyordum!.."

Geçmiş Zaman Olur Ki...

EMİNE ALGAN

Ölümler kuşatmış belleklerimizi.
Anılarımız, darbelere kilitli.
Kuşaktan kuşağa acılar aktarmışız hep, aktarıyoruz.

"Bir film şeridi gibi" gözümüzün önünden geçenler; işkenceler, gözaltılar, kayıplar, katliamlar, kuşluk vakti idamlar, temmuz vakti diri diri yakmalar, faili meçhul cinayetler, faili belli cinayetler, gözaltında öldürmeler, gözönünde öldürmeler, açlıktan ölümler, açlık grevlerinde ölümler, çöp dağlarından ölümler, çöplükte bombalardan ölümler, ölümler, ölümler, ölümler...

Analar, babalar, oğullar, kızlar "Son 40 yılımızdan, son 30, son 20, son 10, son 6-7 yılımızdan neler kaldı aklınızda, unutamadığınız, unutamayacağınız ne ola ki" diye sorulduğunda hep aynı acıları anımsıyor. Tevellüdü yetenler 27 Mayıs diyor, filmin bir karesi donuyor beynin ekranında; beyaz idam gömleğinin altında ütülü, temiz bir gömlek, koyu renk bir pantalon, boyalı şık ayakkabısıyla bir başbakanın darağacında sallanan bedeni.

60'ları ancak çocuk bakışıyla anımsayanların yanıtlarında mayıs mart'a dönüyor, 27 bu kez 12... Filmin karelerinde meydanlarda toplanan, öfkeli, yumrukları sıkılı kalabalıklar. Genç insanlar var, taşıdıkları bir pankartta "6. Filo Defol!" yazısı seçiliyor az-çok. Yine donuyor bir kare; yine elleri arkadan bağlı, üzerine aynı beyaz gömlek giydirilmiş, aynı yağlı ilmik boyunlarına geçmiş, aynı üçgen biçimindeki dar-ağaca asılı genç bedenler var, cansız. Hani az önceki karede, kalabalığın ön sıralarında, hani o bildik parkasıyla?..

Tevellüt 70'lere yaklaştıkça mart eylül'ü gösteriyor, 12 sabit. Karelerde, televizyon ekranlarında bol pırpırlı üniformalarıyla ciddi suratlı adamlar; ve yine ipin ucunda sallanan, neredeyse çocuk bedenler...

Bir film, kötü bir film sanki hayatımız.

"Hafıza objektif olmaz" diyor Çetin Altan, "60'lı yıllarda sizi en çok etkileyen olay neydi" sorumuza karşılık. 70 yaşında bir yazı adamının 30-40 yıl öncesini ilk anda aklına geliveren bir olayla sınırlamasının doğru olmayacağını söylüyor.

Birkaç kuşaktan, birkaç kişiye yöneltilen böyle bir sorunun yanıtları objektif olmaz belki, sağlıklı sonuç da vermez hatta. Ama işte yaşadıklarımız ortada; neyimiz sağlıklı ki...

Ömer Madra (52)
Açık Radyo Yayın Yönetmeni

Bunu zaten unutmama imkan yok, 12 Mart, 71 darbesi...İşte, bütün hayatımı değiştirecek biçimde etkiledi. Aklıma geliveren bir tek olay yok tabii. Olaylar dizisi halinde geçti, iki seneye yakın hapis yattım. Pek çok insanın hayatı da böyleydi -kendi yakın çevremde- hapis ve işkencelere bağlı olarak dağıldı hayatlar. Beni daha fazla etkilemiş bir şey olması beklenemez herhalde.

Ege Madra (21)
Öğrenci

Metin Göktepe'nin öldürülmesi olayında çarpıldığımı hatırlıyorum. Polisin göz göre göre öldürmüş olması çok etkilemişti beni. Sabahın köründe öğrendim, bizim programdan sonraydı, iyi ki de sonraydı.

Ünal Cengiz (52)
Hukukçu

Herkeste bir coşku vardı o dönemde, 27 Mayıs coşkusu. Hukuk Fakültesi'ne başladığım zamandı ve benim için ayrıca evden ayrılmanın, kendi kendime karar verecek olmanın coşkusu da vardı. Ardından gelen idamları da çoğu genç alkışla karşıladı. Alkışlayanlar sonra kendilerinden utandılar. Çünkü öldürmekle kurtuluş olmazdı. Şu da bir gerçek; 27 Mayıs'ta idamlar vardı ama iyi şeyler yapılmak isteniyordu. Reis-i Cumhur Orkestrası'nın bütün enstrümanlarıyla çalmasına benzetebiliriz belki. Sonra enstrümanlar eksildi. Öldürmenin kötü olduğunu bize 12 Mart öğretti...

Gül Cengiz (27)
Reklamcı

Gazetecilerin ölümleri. Uğur Mumcu, Bahriye Üçok'un ölümünden çok etkilenmiştim. Sokağa çıktım, soğuktu. Uğur Mumcu öldürüldüğünde 3-5 gün sokaklara döküldük. Sonra hasta oldum, hayatımın şimdiye kadarki en büyük hastalığını geçirdim, işe gidemedim. Çok yakın bir tanıdığımız vardı, askerden kaçak gelip eyleme katılıp dönüyordu. Nedense çok üzülüyorum gazeteciler öldürülünce. Maalesef sana Zeki Müren'in ölümü diyemedim...

Coşkun Özarı (66)
Spor Yazarı

İhtilal tabii. Beklenen bir olaydı, ortam müsaitti. Herkes sokağa çıkamıyordu, talebeler birbirlerine karşı cephe almıştı. İhtilalden sonra herkes sükunet içinde yaşamaya başladı. Herkes çok mutlu oldu. Ancak zamanla tabii askeri
darbelerin demokrasi adına iyi bir olay olmadığı yaygınlaşmaya başladı. O zaman pek fazla kimse önemsememişti ama sonradan asılan politikacıları iyi anılarla yad etmeye başladı herkes. Onların isimleri verilmeye başlandı bir sürü yerlere. Bizim halkımız duygusal, sonradan iyi anmaya başlıyor.

Murat Özarı (35)
Sunucu

Sel felaketi, kadının arabada kalması çok etkiledi beni. Babamın zamanında Avusturya'yı 3-1 yenmiştik. O maçı da hiçbir zaman unutamam. Abdi İpekçi'nın vurulmasını hatırlıyorum bir de. Nişantaşı'nda oturuyorduk, her gün o yoldan geçiyordum ama o vurulduktan sonra o sokaktan geçerken tedirgin oluyordum.

Çetin Altan (70)
Gazeteci - Yazar

27 Mayıs aklıma geliyor, belki de âşık oldum o geliyor. Şu anda aklıma gelen şeyi söylesem objektif midir? Her gün yazı yazan bir adamım, 60'ta yazdığım bir yazıyla on yıl önce yazdığım bir yazıyı ayırt edemem. Beni en çok etkileyen neymiş, o günlerde yazdıklarıma bakmak lazım. Şimdi böyle sorarsanız biri çıkar der ki "Galatasaray şampiyon olmuştu", bu mu önemli şimdi. İnsan hafızası en doğrusunu bulmaz, hafıza bir savunma mekanizmasıdır. Kötü şeyleri akılda tutar, iyi şeyleri de daha az olursa aklında tutar. Demek ki hafıza objektif olmaz. Bu sırada yazdığı yazı daha objektif olur.

Mehmet Altan (44)
Gazeteci - Yazar

Darbedir en çok etkileyen, dehşet günleriydi onlar. 12 Mart 1971. Bir de 70'ti sanıyorum, 15-16 haziran. Türkiye gibi bir tarım toplumunda Cağaloğlu'ndan inen kadınlı erkekli işçileri görmek, toplumsal gücün sokaklarda boy göstermesi beni çok etkilemişti. 74 affı bir de. Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla 4 bin siyasi tutuklunun çıkması, çevrem itibarıyla çok etkiledi. Benim açımdan önemli bir karardı. O dönemde petrol krizi, Türkiye'ye yansımaları, döviz bulma zorluğu, ekonomik darboğazın taşınamaz hale gelmesi. Bir de tabii olumsuz açıdan, Milliyetçi Cephe hükümetlerinin kurulmaya başlaması ve devlet anlayışının siyasi bağnazlığa tamamıyla esir düşen bir dönemin başlangıcı olması açısından rezilliktir. Faik Türün'ün İstanbul'dan seçilememesini de hiç unutmuyorum. Demokrat geçinen Demirel tarafından 1971 darbesinden sonra Türk aydınlarına kan kusturan bir sıkıyönetim komutanının İstanbul halkı tarafından seçilememesi. "işkenceci Türün, sen sürün" diye duvarlara yazdılar. Babamın gözaltına alınması, mahkûm edilmesi, sıkıyönetim mahkemesinde yargılanması, Selimiye'de anayasaya aykırı olarak, yasada belirtilen zamanın çok üstünde gözaltında tutulması, psikolojik işkenceye tabi tutulması. Ağca'nın kaçırılması, kimin tarafından kaçırıldığı belli olmayan(!), askeri cezaevinde yatması, sonra Sağmalcılar'a sevki, insan bir an düşününce bunları hatırlıyor.

Aysel Gürel (68)
Şarkı sözü yazarı

70'li yıllarda turnelerimiz olurdu. Otobüslerde şehirden şehire gidip oyun oynuyorduk. Bir keresinde asker çevirmesinde benden hüviyet istediler, yanımda yok. Sonra baktım küçük kızımın hüviyeti yanımda, onu gösterdim. Asker bana baktı, hüviyete baktı "tamam" dedi. O zaman kızım 14-15 yaşlarında. Demek ki beni de lise talebesi gibi gördü...

Mine Yıldırım (32)
CHP İstanbul İl Başk. Basın Danışmanı

72'de köye gitmiştik, dedem hastaydı, bir radyo vardı. Deniz Gezmiş'ler Şarkışla'ya gelmişlerdi. Arandıkları, kıstırıldakları anlatılıyordu. Radyo haberleri aklımda hep. Bu iki ölüm beni ciddi biçimde etkiledi, cenazelerine de katılmıştım. (Ümit) Doğanay'ın ve (Cavit Orhan) Tütengil'in cenazelerini, katledildiklerini çok iyi hatırlıyorum. Lise öğrencisiydim. 90'ların başındaki Zonguldak işçi yürüyüşü diyebilirim bir de. Gecegündüz 24 saat, -14 derece soğukta yürümüştük.

Hasan Yıldırım (54)
Emekli

Hiç unutumadığım bazı şeyler var, hep gözümün önünde canlanıyor. 61 ya da 62 Adnan Menderes'in idam sehpasındaki resmi, Hürriyet'te görmüştüm. O zaman köydeydik, gazete filan alamıyorduk, kasabadan gazete getirtmiştik. Rahat zamanıydı memleketin. Onu hiç unutmuyorum. Bir de Taksim'deki 1 Mayıs olayında Hasan Yıldırım ölmüştü. Bütün akrabalar, Almanya'dan, köyden, başka yerlerden arıyorlar, telefonlar kilitlendi, çok üzüldüm. O günlerde izinliydim, işyerinde benim maaşımı zarfa koyup eve göndermeyi düşünmüşler. Şişli Meydanı'nda bir arkadaş gördü, "Biz seni öldü biliyoruz" diye, sarıldık kucaklaştık, anlaşıldı sonra, isim benzerliği.

İshak Alaton (70)
İşadamı

51 yılında İsveç'e gittim, 54'te döndüm. 61 yılında Topçular'a ilk fabrikamızı yaptık. Yemekhanesini kırmızıya çalan bir renkle boyadık. Sonra yemekhanenin mutfağını paslanmaz çelik filan yaptık. Masaları muntazam, tertemiz. Yaklaşık 200 işçiyle beraber yemek yemeye başladım ben de, kendime ayrı bir oda yaptırmadım. Aradan birkaç gün geçti, ismimiz komüniste çıktı. İmzasız mektuplar aldık, tehdit mektupları. Komünist işveren diye. Neden? Çünkü duvarlar kırmızı, çünkü kendime ayrı oda yapmadım. İşçilerle beraber yemekle onları kışkırtıyormuşum, işçilerle akşam toplantıları yapıyorduk, dertlerini soruyordum. Sonradan ortaya çıktı ki sendika temsilcisi yapıyormuş. Tehdit mektuplarını da o gönderiyormuş. "Bir daha işçilerle yemek yeme" diye tehdit aldık. O zamanlar işçiye yemekhanede yemek verme bir lükstü. Biz veriyorduk. İşçi için mutfak işitilmemişti. Fakat kırmızıya boyadık, böyle oldu.

Erkin Koray (63)
Müzisyen

İnsanın aya ayak basışı. Bu çok önemli bir olaydı, bu çizgide bir afiş bile yaptırdım, dünyanın aydan görünüşü olarak. Üç ayrı açıdan, insanlar artık buralarda, dünyaya buradan bakıyoruz diye bir mesaj. Heyecanlanmıştım. Kendime de yansıtmıştım, konserde kullanmıştım o afişi.

Damla Koray (14)

Prenses Diana'nın ölümüne insanların bu kadar ağlaması garibime gitti, o kadar.

Umur Talu (38)
Gazeteci-yazar

27 Mayıs'ı hatırlıyorum, bilincimin yerleşmeye başladığı sırada. 27 Mayıs'ta daha çok çocuktum, Kanlı Pazar'ı bir de. O zaman gazetelerden izleyebilecek kadar hatırlıyorum. Türkiye'de uzun sürecek bir dönemin, karanlığın başlangıcı olarak kalmış aklımda. 70'li yıllara ilişkin olarak idamlar, gözümün önünde kitapların yakılması, daha sonra benim de içinde bulunduğum hem coşkulu hem de korku dolu bir dönem. Çok tipik ama yakın olduğum bir arkadaşımın öldürülmesi. Talat'tı ismi, coşkuyu ve korkuyu paylaştığımız bir arkadaştı.

Kaleşnikof, Korkma Sönmez ve Kadın Hakları

Güneydoğu'ya Üç *K*'lı Bir Bakış

GÖNÜL KIVILCIM

Politikacılar Güneydoğu'nun sorunları hakkında gak ve guk ederken biz de bölgenin kalbine, beyaz altının boynunu büküp Gap'ın suyunu beklediği Harran'a uzandık. Fırat'ın soğuk sularına el sokmadan Fırat türkü'sünü dinlemek olmuyor. Karınlarındaki bebelerle pamuk toplayan kadınları görmeden, düğünlerde Kaleşnikofları ya da keleşleri cıv cıv saydıran ağaların hikâyesini dinlemeden ve o ağaların bir 12 Eylül'de nasıl yürekleri ata ata İstiklal Marşı'nı okuduklarını öğrenmeden, bölgeyi paketlemenin mümkün olmadığı gibi. Aşağıdaki röportaj, Harran ovasının ortasında, ismini saklı tutacağımız bir ağanın evinin damında, tepemizde dolunay, önümüzde durum ekmeği ve meftune -patlıcan kebabı- sağımızda ve solumuzda uçsuz bucaksız pamuk tarlaları var iken, yine ismini saklı tutacağımız diğer ağaların da katılımıyla yapılmıştır. O ağalar ki her birinin ikişer üçer karısı, beşyüzer, biner dönüm tarlası, Opel Vektra'sı, Mersin'de havuzlu villası, İstanbul'da birer tele-kızı ve sayısını unuttukları çocukları vardır.

- Ecevit toprak reformu diyor ağalar, siz ne diyorsunuz?

- Biz reformu zaten yaptık. Bende onbeş çocuk, ikibin dönüm toprak var. Hesap et bölsen kaç dönüm yapar.

- Kaç hanımdan bu kadar çocuk?

- Üç. İkisi aha şurda gördüğün villa da oturuyor, ama sonuncusu torpilli, yanımda. Çarp biberi çarp.

- O ne demek ağam?

- Yani dür ekmeğe. Bak senle ekmekle tuz olduk. Soframıza oturdun. Kalkıp hakkımızda yanlış şeyler yazmiysin..

- Yok ağam yok. Anlat hele son karınla nasıl tanıştın.

- O benim alnıma yazılmış biliysin. Moruğun biri yanıma geldiydi birgün. Ben şu kıza iki senedir tutulmişim diy, ama kız istemiy, ne yap et onu kandır. Ben kızı tanimiyim, ama dur hele dedim şunun iki senedir peşinde koştuğuna bi iyi bakiyim. Düğün vardı o zaman. Onun dediği kız da geldi. Baktım beğendim... Seni kurtarıyım mı bu moruktan dedim... Ağam ne yap yap beni ona verdirme dedi. O zamanın parasıyla herif 150 bin lira söz vermiş. Ben o kadar parayı babasının eline saydım; üstüne de sıfır taksi. İki Ford kamyon parası ediydi o zaman, biliysin.

- Ağam, gençler de çok karı alır mı burda?

- Yok yok ben oğullarıma diyim; ben ettim siz etmeyin diyim. Ben kolumun altında karıların defteriyle gidecem öbür dünyaya, çünkü haklarını yiyim.. Sırayla gitmiyim.. (gülüşmeler) Bugün birine, öbürgün diğerine gitmem gerek ya. Ben hep sonuncuya gidiyim.. Gülüşmeler artıyor, ağa birden bana dönüyor ve

- Sen benim kardeşim olsan ya, iki milyar cepte, diyor.

Yaa İstanbullu ablalar, Harran'da satılmak bu kadar kolay işte. Bi bakmışsınız iki kamyon pamuk fiyatı biçilmiş size. Konuyu değiştirmek için 1000 dönüme hükmeden başka bir ağaya

- Siz ne diyorsunuz şu reform işine diyorum.

- Onlar gitsin İstanbul'daki holdinglerden başlasınlar. Koç'un fabrikalarını alabiliyorlar mı ki bizim toprağımıza göz diktiler, diyor.

Cep telefonu konuşmalarımızı bölüyor. Ağalardan birinin pamuğu yükleniyor; ağa gelişmeleri cep telefonu aracılığıyla takip ediyor. Hepsinin elindeki cep telefonlarına bakıyorum ve

- Eşinizin de var mı telefonu diye, soruyorum.

Ağa pişmiş kelle gibi gülüyor.

- Yok. Cep telefonu o tür karılar da olir bilirsen.

Anlamıyorum, ağa biraz daha gülünce çakıyorum.

- Haa! Tele-kızlarda! Ama ağa, diyorum artık bizim oralarda işkadınları, gazeteciler, herkesin elinde var telefon.

- Yok yok öbür kadınlar sakliy, göstermiy diyor.

Heh he diye geçiriyorum içinden. Şu ağalar İstanbul'a da gelse. Belki göstere göstere "Alo şimdi havaalanına indim" türünden açıklamalar da böylece son bulur.

Ayışığında pipisini çıkarıp toprağı ıslatan ufaklığı görünce kenarda oturan bir üçüncü Harranlı ağanın aklına, fıkra misali ama aynıyle vaki şu hikâye geliyor:

- Gap için kanallar yapılırken çocuklar betonlanan yerlere gelip gelip basiymiş bilirsen. İşçiler ağanın birine şikayet ediy. 34 çocuklu ağa onları dinliy, dinliy. derken bakiy, bir çocuk gelmiş, yeni betonlanan bölüme pat pat basiy. "İşte" diyi işçiler, "Göriysin." Ağa çocuğu yakaladığı gibi tokadı basiy. "Sen kimin oğlusun it oğlu it?" "Senin ağam" diyi ufaklık. Ağa bu sefer bağıriy "Benim mi? Ulan hangi hanımımın dölüsün deyyus?"

Onlar sadece çok karılı ve çocuklu oluşlarına değil Türkiye Cumhuriyeti'nin kurallarına uyamayışlarına da sigaradan sararmış dişlerini göstere göstere gülüyorlar.

- Biliysin 12 Eylül'dü. Ben il encümen azasıyım. Geldiler bize, "Hökümet değişti. İmzalayın şunu" deyi bir defter verdiydiler. Sonra da hepimizi toplayıp sıkıyönetime götürdüydiler. Ama sıkıyönetime gitmeyen bilmez. İçeri girenin dizlerinin bağı çözüliydi. Nasıl çözilmiye "İstiklâl Marşı'nı okuyacaksınız" diyiyler. Aha şurdakilerin hiçbiri söyleyebilmez marşı.

Kapının önündeki son model Mercedeslerin ve Opellerin sahibi milyarlık ağaları gösteriyor. Ağalar dürümlerini ısırırken kıs kıs gülüyor.

- Ben düşündüm. Ya dayak yiyisin ya da şansını deneysin. Sadece Korkma Sönmez'i hatırliyim o kadar... Aha bağıra bildiğim kadar bağıriyim Korkma Sönmez... diye. Devam et deseler gerisini bilmiyim. Ama asker, tamam tamam dedi. Sus sen biliysin.

Hepsi de sapına kadar DYP'li ağalar bilmiyordu işte İstiklâl Marşı'nı ve basıyorlardı sıcak Harran'a karşı sıcak kahkahaları. Onların kara kaplısında kadın ve işçi haklarının esamesi okunmuyordu. Kolumuzun altında işlemeli uzun yastıklar, bardağımızda koyu demli kaçak çay onları dinlerken, İstiklâl Marşı'nı ezbere bilen ve çocukluğumuzun On Kasım'larında gözleri dolan bizlerin kafasına ise, bölgeye, değdi mi dudak kavuran kırmızı biberi oğulları ve kocaları için elleri yana yana ayıklanan Urfalı kadınlara ve keleşleri, pompalıları düşmanını alnının ortasına saydırıpta susuzluklarının ortasına mavi mavi akan Fırat'ı ilk gördüklerinde ağlayan bölge erkeklerine ne kadar uzak olduğumuz bir kez daha dank ediyor!.

(genelev'e gidenler, bilirler.. önce o kadınları bir güzel düzerler, sonra da ayaküstü vicdan muhasebesi yapıp, hesapta vicdanı rahatlatmak, havalandırmak için sigaralarını tüttürürken veya giyinirken ağız ucuyla şöyle bir sorarlar: *"-buraya nasıl düştün?"* diye.. kendilerince duyarlılık yapıyorlardır.. bilmezler, buraya düşenler bu soruyla, buraya, bin kat daha düşerler.. buraya düşülen yer, ha genelev'dir, ha pavyon, ha ara sokaklar.. bu soru, hep sorulur ve hep duruma uygun veya uygunsuz cevaplar alınır.. ben, olası bazı cevapları herkese kolaylık olsun diye zihnimden derledim)

metin
üstündağ

-"buraya nasıl düştün?"

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ömrümün önüne muz kabuğu koymuşlar.. göremedim, bastım.. hayatım kaydı)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ben düşmedim.. insanlığın hakiki seviyesi bu aslanım)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ailem, çelme taktı.. toplum, arkadan itti.. devlet de fiş kesiyor)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-beni boşver de, sen buraya nasıl çıktın)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-dört yarrock üstüne)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ben buraya düşmedim.. burası benim payıma düştü)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-peki, sen nerelisin hemşehrim)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-derler ya.. ya meraktan, ya tarraktan)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-başka işimiz yok da bir de sana özeleştiri mi vereceğiz ulan.. kökle, boşal, peçetelen ve defol)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-anlayamadım.. düşen kim.. kalkan kim.. burası neresi.. niye soruyorsun, dizi mi çekeceksin)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-bu soru, son bir isteğin var mı, merhumu nasıl bilirdiniz, sorularına ne çok benziyor değil mi)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-henüz durmuş değiliz.. daha düşüyoruz)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-mini mini bir kuş, donmuştu.. pencereme konmuştu.. aldım onu içeriye.. çük çük çük ötsün diye)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-burası benim arazim soluk benizli.. burada soruları tek ben sorarım)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-bak koçum, biz seninle ne hemşehri, ne askerlik, ne de hapishane arkadaşıyız.. ben bir orospuyum, sen de beni düzmeye gelen müşteri.. bırak, bu güzel insan ayaklarını da işimize bakalım.. haydi kökle, müşteri bekliyor)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-idealist biriyim ben, halkımın en azından cinsel sorunlarını çözebilirim diye düşündüm)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-böyle şefkat soruları sorup, ters ilişki mi teklif edeceksin sonra, anlamadım)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-buraya düşmeyen var mı)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ırz-talep meselesi diyelim, bu cevap seni tatmin eder mi.. etmezse, gelecek sefere devam ederiz)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-söyleyemem.. meslek sırrı)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ne duymak istiyorsun.. karın olamadığım için.. kızın olamadığım için.. senin olamadığım için)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-orospu olmak için buraya düşmek şart mı sanıyorsun, şebekoğlusşebek)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ohoo.. beni ne mühendisler, ne doktorlar, ne avukatlar istedi de.. işte kısmet, pezevenk ismet'miş)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-evden, bakkala gidiyorum diye çıktım.. çıkış o çıkış)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-beni türk sineması yaktı)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-uzun hikaye.. hatta nehir roman.. birazdan, erken boşalıp gideceksin.. sonumu hiç bilemeyeceksin)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-çük'ülmüş kıç'ın davası olmaz)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-arkadaş kurbanıyım.. çok sevdim biliyor musun.. kapasite meselesi.. sevgim bol geldi sevdiğime.. taştım)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-pardon.. düştüğümün farkında değilim.. özür dilerim)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-düşmedim, tercih ettim.. var mı bir diyeceğin)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-namusum kirlenmişti.. temizledim.. içeri girdim.. dışarı çıktım.. duruladım.. çitiledim.. ütüledim)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-aklımda sizi şaşırtacak çok enteresan bir cevap yok.. başka zaman, belki)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-burası hep burdaymış.. ben yerimi yadırgadım, kendimi burada buldum)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-geyik muhabbeti de mi, bir muamele çeşidi oldu artık.. bilmiyordum)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-bir ingiliz, bir fransız, bir laz ve bir uzaylı pezevenk yolda gidiyormuş..)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-felek-kader adi komandit şirketinin ali cengiz oyunlarına geldim)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-ana mesleği.. sürdürmeye çalışıyoruz)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-buranın yerçekimi daha kuvetliydi)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-burada olmayanlar hakkında konuşmayalım.. cevap hakkı doğabilir)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-paran çıkışmıyorsa, açık açık söyle aslanım, halden anlarız)

•*"-buraya nasıl düştün?"*,
(-neden hep işinizi gördükten sonra sorarsınız ki bu soruyu)

FaNtasTİk ÖyKü:

Arkadaşım Kapı Tokmağı

FEYZA HEPÇİLİNGİRLER

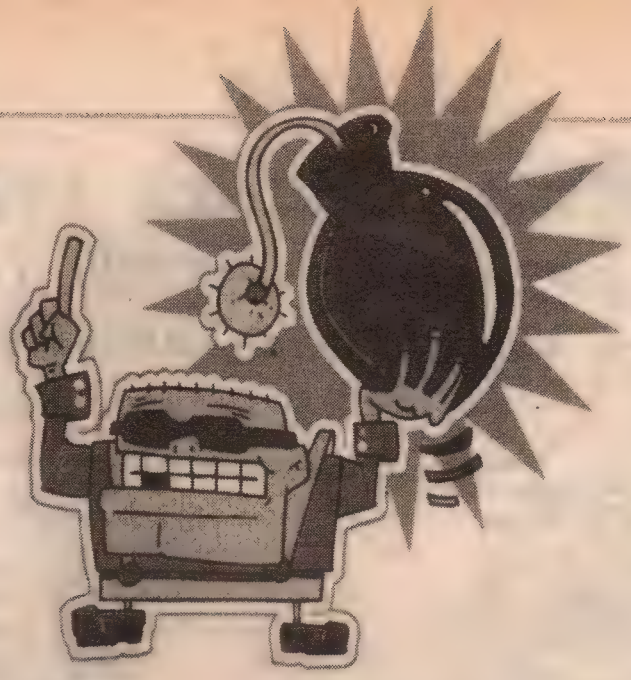

Ham kış armudu rengindeki tüvit tayyörümü o gün ilk kez giymiştim. Aşağı Ayrancı'dan yukarı doğru dönerken on üç buçuk yaşımla burun buruna geldim. Yürürken okul formasının pileli etekleri açılıp kapanıyor ve bana çocukluğumu anlatmaya çalışıyordu. Geçirdiği sonbahar gribinden ötürü sesi biraz kısıktı; o yüzden söylediklerini pek anlayamadım. On üç buçuk yaşım Yirmi sekiz Mehmet Çelebi Lisesi'nden çıkmış, Niyagara Şelalesi Pastanesinde Tayfur'la buluşmaya gidiyordu. Tayfur, sivilcelerinin üstüne dermason sıkıp bunu fondöten gibi bütün yüzüne yayan bir çocuktu; ama pudra kullanmazdı.

On üç buçuk yaşım, bir mobilya mağazasının ikindi ışığıyla ayna gibi parlayan camında kimseye farkettirmeden kendisine baktı. Beni görmemesi için hemen bir iki adım geriye çekildim. Okul formasının deminden beri durmaksızın konuşan kareli eteğinin belini bir kat daha kıvırıp etek boyunu dizinin üstüne çıkardı. Bu numarayı demek o zamanlar da yapıyormuşum.

Niyagara Şelalesi Pastanesinin cam kapısı ardına kadar açıktı. Kapının, kuru pasta raflarına dayanan, cama benzetilmiş şeffaf plastikten kapı tokmağı, tam yanından geçerken, beni yeniden gördüğüne çok sevindiğini söyledi. Ben de kapının arkasına dolanıp başını şefkatle okşadım. Satış yeri ile oturma bölümlerini ayıran vitrayın üstündeki tavuskuşlarından biriyle tam o sırada göz göze geldim. Kendime bir yer beğenip oraya oturmadan önce onunla biraz sohbet etmek istedim. Ne de olsa Ankara'daki en yakın arkadaşlarımdan biri sayılırdı. Çoktandır uğramadığım için biraz sitem etti önce. Ben de "İş güç işte..." dedim. "Aslında seni çok özledim ama..." Mazeretler bulmamı önlemek ister gibi sözümü kesti: "Seninle ne güzel geziler yapardık eskiden. Hatırlar mısın bir keresinde ta Ottowa'ya kadar gitmiştik." Bu kez ben onun sözünü kestim: "Şimdi niye yapmıyoruz? Hadi gel seninle İzmir'e gidelim. İzmir'i ne çok sevdiğimi bilirsin. Kordonboyu'nda şöyle bir gezeriz. Bir akşam çayı içeriz ya da bir İzmir meyhanesinde balık yer, rakı içeriz." Teklifimi ikiletmedi. Yanındaki tavus kuşundan o gelinceye kadar yerine bakmasını istedi, ben de on üç buçuk yaşımı orada Tayfur'u bekler durumda bıraktım, hemen yola çıktık.

Önce Ankara'ya tepeden bir tavus kuşu bakışı attık. Şehir gitgide büyüyordu ve ben birden Keçiören'e ne kadar uzun zamandır gitmediğimi düşündüm. İzmir'e vardığımızda güneşin son ışıkları Yargıcı modasını takip etmeyip rengârenk giyinmiş ve Kordonboyu'nda gezinmekte olan insanları tatlı okşuyor, palmiyelerin, zenci uşakların efendilerini serinletmek için kullandıkları kocaman yelpazelere benzeyen anneannemin İkiçeşmelik'teki evini görmek istedim. Tavuskuşuna: "Sen kendi başına dönersin, ben İzmir'de biraz oyalanacağım." dedim, vedalaştık.

Yolda Kokoreçci Cemil'le karşılaştım. "Nuriye Hanım'ı hatırlıyor musun?" diye sordum. Cemil, "Çoktan öldü o." dedi. Nuriye Hanım bizim ilkokul öğretmenimizdi. Cemil'i her zaman döverdi. Çünkü Cemil, sümüklü bir çocuktu. Her zaman, burnunun altından dudaklarına kadar uzanan koyu yeşil ve yapışkan bir sıvıyla dolaşırdı. Hacer Dadı'm'ın öğle tatilinde yemem için okula getirdiği sandviçlerle de alay ederdi. Cemil, yoksul bir aileden geldiği için sucuğu, sosisi hiç tanımaz, "Annen bunun içine babanın bir şeyini mi koydu?" derdi ve Nuriye Hanım'dan bir daha dayak yerdi.

Kapıyı anneannem açtı. Hiç ölmemiş gibiydi. Başında her zamanki gibi beyaz namaz örtüsü vardı. Cumbalı balkonundaki sardunyaları suluyormuş. "Sen otur, dinlen biraz. Zaten ölüsün, kendini daha fazla yorma." dedim. Kalan suyu da ben döktüm sardunyalara. Anneannem hayattayken çok güzel saksafon çalardı. Saksafonu nereye koyduğuna bakınırken gözüm piyanonun üstündeki gümüş çerçeveli soluk fotoğrafa ilişti. Paşa dedemin sırmaları parıl parıl parlıyordu. Anneannemin de saçlarını yeni ondüle yaptırdığı belliydi. Benim için yaptığı ağaçkavunlu elma kurabiyelerinden birkaç tane yedikten sonra izin isteyip kalktım. Hayattalarken hiç anlaşamazlardı, bu yüzden babaanneme de uğramak istediğimi hiç söylemedim.

Önce Mezarlıkbaşı'ndaki Hava Sokağı'ndan babaannemin çok sevdiği kuşgönü pastırma aldım. Akşamcılar çilingir sofrasını çoktan kurmuşlar, hatta soğuklar ve arasıcaklar bitmiş, sıra anasıcağı söylemeye gelmişti. Ben onlarla konuşurken anasıcak olarak ortaya getirilen çevirme tavuk gözümden kaçmadı. Bu çocukluğumda oynadığım tavuklardan biri olamazdı; ama onun yakın akrabalarından olduğu kesindi. Ölü gözlerindeki bakış bana pek tanıdık geldi. Çok kısa bir süre sohbet ettikten sonra ondan bir ricam olduğunu söyledim. Beni babaanneme ancak o ulaştırabilirdi. "Kanadımdan tut." dedi; ama kanatlar çok iyi pişmiş olduğu için yolda dağılabilirlerdi, bu yüzden ben sol budundan tutmayı tercih ettim. Hemen havalandık.

Fındıklı'daki eve vardığımda babaannemi kapıda buldum. "Beni mi bekliyorsun?" dedim. "Yok Nuriye Hanım buradaydı, onu uğurladım." dedi. Nuriye Hanım'a yetişemediğimden dolayı çok üzüldüm. "Ne dedi? Benim için bir şey söyledi mi?" diye sordum. Babaannem: "Çok memnunmuş senden. Derslerine çok çalışıyor, ileride büyük bir yazar olacak, dedi." diye cevap verdi. Babaannem bana pastırmalı yumurta hazırlamak üzere mutfağa gittiğinde altın kafesinde uyuklayan yaşlı papağanla sohbet ettim. Bu kadar parlak renkleri olan bir papağanı, daha sonra gideceğim Filipinler'de de Mayorka adalarında da Tayland'ta da hiç görmemiştim. "Seni çok özledim" dedi. "Artık kimse gelip halimi hatırımı sormuyor. Babaannen öldüğünden beri çok yalnızım." O sırada babaannem kahvelerimizi getirdi.

Kahvemi içerken gözüm piyanonun üstündeki fotoğrafa takıldı. On üç buçuk yaşımın kareli okul formalı, uzun örgülü saçlı hali bana oradan bakıp gülümsüyordu. Birden onu pastanede unuttuğumu hatırladım. Kahvemi bitirmeden izin isteyip kalktım. Babaannem on üç buçuk yaşımla buluşmaya gittiğimi anlamıştı. "Gene gel" dedi. "Bir dahaki gelişinde bütün yaşlarını birlikte getir. Onları da çok özledim."

Tekrar geleceğime söz verdim. On üç buçuk yaşımı tam pastaneden çıkarken yakaladım. Tayfur'la yine kavga etmişti anlaşılan, asık bir suratla söylene söylene gidiyordu. Peşine takılıp yürüdüm; çünkü Yukarı Ayrancı'daki evimizin aslan başı biçimindeki kapı tokmağını çok özlemiştim.

Elsa, Ağrı, Aragon

ABDÜLKADİR BUDAK

Dağ olsa olsa bir aşkın özetidir
Ya da aşk denilen şeyin başka biçimi
Elsa ile Aragon'u anlattım
Ağrı'nın huyu değişti

Kendini Aragon sandı Elsa sandı Cilo'yu
Zirvesinden eteğine iniyor gözyaşları
Başka yerlerin göğünden kara bulutlar istiyor
Aşk mektubu yazıyor kartal kanatlarına
Ağrı'ya Aragon olmak yakıştı
Ya Elsa olmak Cilo'ya?

Kuzey Balığı

ALP TAMER ULUKILIÇ

Kuşlar ürkütmüyor artık beni, bu rüzgar bendinde
Korkutmuyor ölüm, o da kim?
Dinleyin:
Bir zamanlar, yarı karanlık yıllar, elimde kibrit
Kutuplarda beklerken ve öksüzken tüm martılar
Bir daire çizerdim / tırnaklarımla
Yırtılırdı suların gözbebeği
Elimde sönmüş bir kibrit
Bir daha denerdim bir daha bir kez daha
Sınırsız bir beyazda küçük bir gri
Seni arardım sularda yerde ve gökte
Beyazda ve mavide -minik bir nokta-
Derinliklerde
Yok hayır, kendimi arardım doğrusu bu
Görünürde mavi olmazdı varsa da ben göremezdim
Beyazlar bozkırında sessiz bir yalancıydım ben
Elimde kibritim yanmazdı, ıslanmıştım
Birazda üşümüştüm, ölü ve donmuş
Kimsesizdim dedim ya
Bayramlarda kendi elimi öperdim, oysa yoktu elim
Ve sinsice gülerdim mektuplarımda, kalemsiz
Onları kendime yazardım, tarifsiz hüzündü her biri
Rüzgarda postalardım, rüzgar ağıttı
Bir tüy sessizliği olurdu günün ortası erirdim
Yalancıydım ben
Uyurdum uyanmazdım, kar sızan gecelerde
Üç eskimo taşırdı cesedimi sessizlerdi ve utangaç
Ama hiç eskimo tanımamıştım doğrusu buydu
Ellerimi kesmiştim buzdan bir hançerle, az önce
Kristal bir kan suya akmıştı
İçinde ben yoktum, buz gibi bir yolculuk
yeni başlamıştı
Rotasız bir kan denizinde kulaç atarken
Ağzımda soğuk bir tuz kokusu
Yine yalan söyledim, tuzun kokusu yoktu
Tuz ve kan cehennemdi
Her taraf beyazdı demiştim, emin değilim
Kuzeyde renk körüydüm, bayrağım bembeyazdı
göğsümde saklı
Bayrağımı açmazdım, hiç sevincim olmazdı
Dörde katlı ütülü öyle dururdu tenimde
Buzullara dikemezdim onu, diksem ölürdüm
Ölüm buzdağının altındaydı
Onulmaz büyük yaralar açmıştım kalbimde
Yaralandığım yalandı, vatanım yoktu
Beyaz korkularım da yoktu sahi ben kimdim?
Kuzeyde bir balık olamayandım, balık burcu
Yalancı bir kaşiftim saati durmuş
Adım yoktu.

18-7-1994

Sanal Durumlar, Banal Gerçeklik

GÜLAY BATUR

ortam güzeldi...gözleri daha da güzeldi...

bu gece bi şeyler olacak...

yuh be!..altı üstü bi çişe gittik, ne biçim pozisyonu kaptı herif...

abi ben mi yavaşım, pozisyonlar mı uçuyo anlamadım... hani biz boşuna mı geri aldık yerimizi...

EEE...YEMEKTEN SONRA N'APTINIZ?..

HIIÇÇ... DAĞILDIK...

N'APICAZ ULAN! Bİ DE SORUYO... DAĞILIP EVE GELDİK, SU ANKİ SESLERİ ÜÇ BEŞ POSTA, Bİ DE GECE DİNLEYİP İYİCE DARMADAĞILDIK... IINNG!.. ANANI.. HIRSSS.. IIY...

AY'Y!.. Hİ Hİ Hİ.. OHŞ, YAVRUM Bİ DAHA!

neyin fazla ulan benden?.. Pisliğin mi bok herif... tipin de gıcık zaten... formmiks saçlı pis lümpen...

aslında birikimle, cazibenin birbiriyle doğru orantılı olmaması mıydı sorun? yoksa kızlar mıydı salak?..

artık bana göre, yoğurdu üflemek de yetmezdi anlıyo musun?, ıslatıp da yiycektim...

işte böyle abi... kız benim tadımı aldı bi kere, ancak gidersin...

ulan tarihin gelmiş geçmiş en hızlı el uzatanı, benim elim havada kalsın ha?, bu da gitti...

hani en garanti, çocukluk aşkımı şimdiye adapte edip tanıştırdım sonunda... yoğun geçmiş hesabı, sağlamdayım.

pes yani kardeşim... daha ben kimi bulayım...

BANA HER BAKTIĞINDA ONUN İÇİN ÖLÜYORUM, N'OLUR BENİ AFFET...

neyse, geç de olsa sonunda senin sorununu anladım tommiks.

VAY!.. MANDALİNA TATLI GALİBA?.. VER ŞUNU BANA!..

benim yediklerimde gözün var...

ABŞŞŞOHH ŞEEHH!.. ÖÖAAŞŞ-BARUT ULANŞ... BUŞŞŞ...

moralim yerine geldi... pes etmekten vazgeçtim... bak işte bu da yeni sevgilim... sana rağmen beni tercih edicek kızı buluncaya kadar devam...

bir haftayı doldurduk halâ bi hareket yok... ne o tıklamıyo mu artık...

nikah davetiyelerini hazırlıyoruz, heriften ses seda çıkmıyo. kızı kapmak için düğünü mü bekliyo ne ?..

ULAN EVLENİYORUZ BE, HALÂ NİYE BEKLİYOSUN?.. BEĞENMEDİN Mİ KIZI YOKSA LAN?.. ÇİRKİN Mİ HA? ÇİRKİN DİMİ?.. OLMASAYDI KAPARDIN!

BEN DE İSTEMİYORUM O ZAMAN LAN!.. BANA NE, İSTEMEEEM!..

Reşat Tahir Bey'in "Fast Food" Rüyası

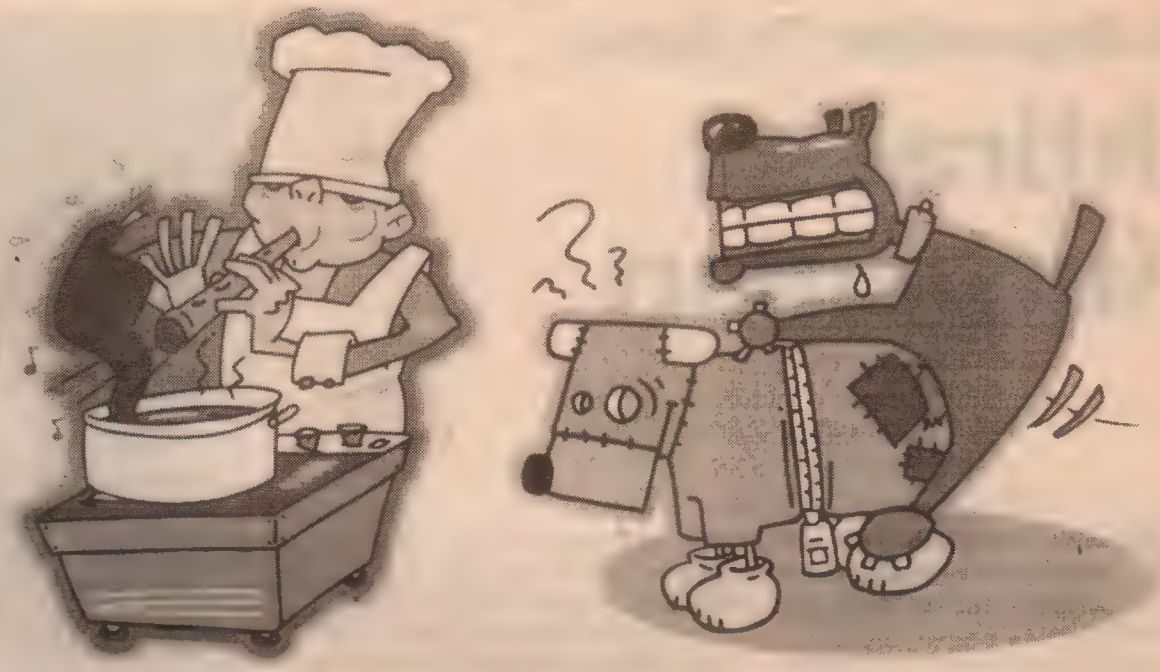

Reşat Tahir, Anadolu'nun bağrına, Çepikbeli kasabasına medeniyet, sürat ve Batı kültürü götürüyordu. Bu seyahat, dünyanın ilk fast food lokantasının açılmasıyla sonuçlanacaktı: Halay-burger Medeni Servis Salonu...

EKREM GALİP YALINER

Fast food hadisesi bugün toplumumuzda çeşitli yönleriyle tartışılmaktadır ve tarihi hakikatlerden habersiz bazı kişiler şöyle demektedir: "Yemek yeme alışkanlığımız bile, mutfağımız bile Amerikan kültürünün etkisi altına girdi. Yazık..." Asıl sizlere yazık! McDonald's'ları, Burger King'leri, İbrahim Tatlıses'in lahmacuncusunu, Sinan Özen'in pidecisini biliyorsunuz da Reşat Tahir Bey'in yıllar, çok yıllar önce, hem de Anadolu'nun bağrında açtığı dünyanın ilk fast food lokantasından haberiniz yok. Hakikaten yazık...

Cumhuriyet'in ilk yıllarıydı. Amerika'daki tahsil hayatını başarıyla noktalayan Reşat Tahir Bey, idealist düşüncelerle ve büyük bir şevkle yurda dönmüştü. Batı kültürünü tam manasıyla ruhuna sindirdiğini düşünüyordu. Şimdi Batılılaşma, muasır medeniyet seviyesine erişme mücadelesindeki vazifesine başlayabilirdi artık. İyi de, ne yapacaktı?

Reşat Tahir Bey'in gözünde medeniyete ve istikbale giden yolun anahtarı belliydi: Sürat.. Memlekete öncelikle sürat kazandırmak lazımdı. Ama nasıl?..

Uykusuz geçen bir gece sabaha kavuşmak üzereyken, Reşat Tahir Bey öyle bir sevinçle fırladı ki yatağından, neredeyse başı tavana değecekti. Tüm sorulara aynı anda cevap bulmuş, tüm arayışlarını aynı noktada birleştirmişti. Bugünkü fast food zincirleri elbette ki henüz proje aşamasında bile değildi ama hamburger o zaman da ecnebi lokantaların mönülerinde yer almaktaydı ve genç Reşat Tahir, bu yiyeceği istikbaldeki medeniyetin simgesi olarak görmekteydi. İşte o hamburgeri yurda getirecek, süratli servisle halka sunacak, böylece Batı zevkiyle medeniyetin gerektirdiği sürati hayatın içinde birleştirmiş olacaktı. Hem de öyle İstanbul'da filan değil, Anadolu'nun bağrında, köylük bir yerde...

Reşat Tahir, Anadolu yollarına düşerken, bir fetih seferine çıkar gibiydi. Ülkesine toprak getirmek için değil, halkına medeniyet götürmek için çıkıyordu bu sefere. Aylarca dolaştı ve aradığı yeri buldu: Çepikbeli... Bu küçük kasabanin çevresinde o kadar köy vardı ki, haftada bir gün değil beş gün pazar kuruluyordu kasabada. Reşat Tahir, Alaşlı Tepesi'nden Çepikbeli'ni seyrederken yüreğinde bir şeylerin çağıldadığını hissetti. "Çok şey değişecek" dedi kendi kendine. Tasarladığı sistem iyi işlerse, her müşterinin servisi en fazla elli saniye içinde tamamlanmış olacaktı. Anadolu köylüsü için hakiki inkılap buydu işte... Ancak, köklü değişiklikler yapılırken, bazı folklorik ve otantik değerlere de saygı göstermek lazımdı. Hamburger ve çizburger'e yerel isimlerini bulmuştu bile genç müteşebbis: Halay-burger ve yaren-burger...

***

Dijital kasalar hariç, görünümüyle bugünkü fast food lokantalarını hatırlatan Halay-burger Medeni Servis Salonu, bir Nisan sabahı kapılarını açtı. Tuhaf bir yer açılacağını duyan ancak kafalarında pek bir şey canlandıramayan köylüler hayretle bakıyorlardı karşılarındaki manzaraya. Reşat Tahir Bey'in sürat kazandırmayı umduğu insanlar, sigara yakıp söndürme hareketleri dışında, saatlerce hiç kımıldamadan seyrettiler Halay-burger Medeni Servis Salonu'nu. Reşat Tahir ve İstanbul'dan getirttiği gençler de onlara bakıyordu. Genç müteşebbis, öğlene doğru kalabalığın yanına gitti.

- Bayanlar baylar, hoşgeldiniz. Salonumuzdan bir şeyler almaz mıydınız?

Çıt çıkmadı.. Reşat Tahir üsteledi, yine ses yok.. Nihayet, yaşlılardan biri, Göncerli köyünden İsmail Ağa konuştu:

- Sağol yeğenim, yedik de geldik.

Halay-burger o gün hiç satış yapamadı. Köylülerden bir kısmı yanlarında getirdikleri çıkınları açıp karınlarını doyurmuş, bazıları da pazar yerinin arkasındaki çorbacıya gitmişti. Reşat Tahir üzüldü ama moralini bozmadı. Sürat denen şeyi süratle yerleştirecekti Anadolu'da.

***

Reşat Tahir'in İstanbul'dan getirttiği gençleri, kaldıkları han civarında çevirerek sohbet açmaya çalışan köylüler, Halay-burger ve yaren-burgerin ne olduğunu öğrenmişlerdi ya, yine de salona giren yoktu. Dokuzuncu ya da onuncu gündü ki, Çepişli köyünden Recep iki numaralı kasanın karşısına dikiliverdi.

- Bak hele, kaçtan veriyonuz bu halay-burgeri?

- Hoşgeldiniz efendim. On kuruş. Orta patates ve içecekle birlikte mönü alırsanız onbeş kuruş.

- Vay vay vay... De az beride beş kuruşa veriyolar aynını. Aynını ne, daha bile âlâsı ki, köftesi aha düven başı gibi.

Recep'in pazarlıkları sonuç vermedi. Maksadın halka hizmet olduğunu düşünen Reşat Tahir, bu olay üzerine fiyatları düşürdü, yine bir şey değişmedi. Recep şimdi de yedi kuruşluk yeni fiyat üzerinden pazarlık açıyordu.

***

Tepikçi köyünden Ali Rıza, Halay-burger Medeni Servis Salonu'na para ödeyen ilk müşteri oldu. Ali Rıza'nın dokuz kuruşa aldığı yaren-burger mönünün servisini kırk saniyede tamamlayan Reşat Tahir ve elemanları tam bunu kutlamaya hazırlanıyorlardı ki, beklemedikleri bir tepkiyle karşılaştılar. Ali Rıza, elinde tepsisiyle bağırıp çağırıyordu:

- Nasıl iş ediyonuz ki siz, yemliğini gapıp gaçan fedik guşu gibi.. Başınızdan adam mı savıyonuz yav? Verdiniz elimize siniyi de govalıyonuz böyle.. Sizin esnaflığınız hepten boşmuş, yeminle...

Reşat Tahir, Ali Rıza'ya, kendisini başlarından savmadıklarını, yalnızca süratli servis yaptıklarını ve bu süratle muasır medeniyet seviyesini yakalayacaklarını anlatmaya çalışsa da nafile... Bütün Tepikçi köyü, bunu kendilerine yapılmış bir hakaret saymıştı.

Bu iş böyle yürümeyecekti. Köylüler ya aşırı çekingen, ya aşırı alıngan, ya da fazlasıyla saldırgan oluyorlardı. Reşat Tahir çareyi Ankara'ya gitmekte buldu. Projesini anlattı, destek istedi. Ankara'daki yetkililerin de hoşuna gitmişti bu iş. "Merak etmeyiniz Reşat Tahir Bey" dediler, "şimdi telgrafla talimat vereceğiz."

Gerçekten de, tüm halay-burger macerası içinde, Reşat Tahir'in özlediği sürate ulaşan tek şey bu telgraf oldu. Ankara'dan gelen talimat üzerine hemen harekete geçen jandarmalar, ertesi gün çorbacı dükkânını kapattılar, köylülerin üzerini arayarak evden getirdikleri çıkınları topladılar. Halay-burger Medeni Servis Salonu'ndan alışveriş yapmayanlar, bütün gün aç kalacaklardı. Ya medeniyet, ya açlık... Pazar yerinde satılan meyvelerden atıştırmak bile yasaktı.

İşe jandarma karışınca, köylüler korkuyla kuyruğa girdiler Halay-burger Medeni Servis Salonu'ndaki kasaların önünde. Ancak Reşat Tahir'in istediği sürat bir türlü yakalanamıyor, kuyruklar erimiyor, alacaklarını akşama kadar alamayan köylüler oluyor, parasızlıktan ne yapacağını şaşıranlar ise genç müteşebbisi üzüntüye sevkediyordu. Yanlış bir şey vardı ama neredeydi?.. Kapıda jandarma dikilince birazcık hızlanan köylüler, jandarmayı görmeyince yavaşlıyor, pazarlığa girişiyor, kasiyerlere sigara uzatıp askerlik anılarını anlatmaya başlıyorlardı. Demek ki sürat, korkuyla geliyordu...

***

Reşat Tahir'in Çepikbeli'ndeki Halay-burger macerası altı ay sürdü. Yanlışın nerede olduğunu bulamamıştı ama süngü gölgesinde Halay-burger yiyen köylülerin, Halay-burger Medeni Servis Salonu dışında yine eski tempolarıyla yaşamayı sürdürdüklerini gördükçe, umutsuzluğa kapılmıştı. Dahası, onları biraz da yavaşlıklarıyla sevmeye başlamıştı. Bir gece, elemanlarını da alıp sessizce veda etti Çepikbeli'ne. Üç gün sonra da, ardında kalan İstanbul'a bakıyordu, Amerika'ya giden bir geminin güvertesinden...

Amerika'daki ilk fast food lokantalarının servis tasarımını Reşat Tahir Bey'in yaptığı ne ölçüde doğrudur, bilinmez. Ancak kesinlikle bilinen iki şey vardır. Dünyadaki ilk fast food lokantasının, Cumhuriyet'in erken yıllarında Çepikbeli'nde açıldığı ve Çepikbeli macerasından çok yıllar sonra, İstanbul'da yürek burkan bir sahne yaşandığı.

Evet, aradan yıllar geçmiş, 1986'da İstanbul'daki ilk McDonald's şubesi hizmete girmişti. Ayakta güçlükle duracak kadar yaşlı bir adam her sabah buraya geliyor, kasaların önündeki izdihamı göz pınarlarından süzülen yaşlarla seyrediyordu, takati yettiğince. Bir gün..

- Reşat Tahir Bey, bak hele, belledin mi beni?

Yaşlı adamın karşısında, elinde Big Mac mönü tepsisi tutan bir başka yaşlı adam vardı.

- Hayır beyefendi, tanıyamadım.

- Çepikbeli'nde Göncerli köyünden İsmail Ağa vardı hani. Onun da küçük oğlu vardı, Enver. Belli, unutmuşsun. Lakin biz seni unutmadık. Çok dipçik yedik senin yüzünden ya, Halay-burger de fena değildi valla. Mayonezi eksikti, bildin mi? Mayonez işi esaslı iş. Bir de ticaretin vaktini bilemedin. Ticarette vakti kestiremedin mi, yandın... Neyse, biz de buralarda iş tuttuk oğlanlarla. Şu kartı al da, bir gün uğrayıp çayımızı içersin, şeref verirsin.

En Beğendiğim Tv Dizisi:

İhtiras Kurbanları

YEŞİM ÇOBANKENT

Kadın kısmı birbirini çekemez, yalan değil. Bu gerçeğin mükemmelen hayata geçtiği, gözler önüne serildiği bir TV dizisi var. Aklınıza yanlış bir şey gelmesin, gündüzleri ev kadınlarının seyrettiği bildiğimiz Meksikalı, Brezilyalı pembe dizilerden değil, soap opera hiç değil. Amerikalı, hem de dünyanın başkenti New York'tan. Ama Amerikalı benzerleri Yalan Rüzgarı, Cesur ve Güzel gibi insanı aptal yerine koyup, bun bun bunaltmıyor. New York dediysek, olaylar New York'un Etiler-Ulus'u Manhattan'da geçiyor. İncelikli bir senaryo, eğlenceli ve hızlı bir tempo, zekice hatta sofistike diyaloglar ve belki inanmayacaksınız ama iyi bir mizah anlayışı bile var dizinin. Mesela karakterlerden birini bir düğüne çağırıyorlar, o da "Gelemem" diyor "Çünkü halk önünde yapılan infazlara dayanamam".

Aslında hikâyesi oldukça tanıdık hatta klişe bile denebilir ama tam Cosmo kızlarının ağzını sulandıracak cinsten. Tırmalaya tırmalaya bir yerlere tırmanmaya çalışan kadınların hikâyeleri. Kariyer ve aşk için (aslında aşk demek pek uygun değil, Cosmocuların pek sevdiği tabirle tutku, bence elde etme ve elde tutma ısrarı) şansını sonuna kadar kullanma arzusuyla yapılan meydan muharebeleri anlatılıyor. Süper entrikanın, hiper yalanın biri bin para, kıskançlık dizboyu, ortalık yılan kadın kaynıyor ve bu yılan kadınlar durmadan nefret uyandıracak kadar şeytani planlar yapıp duruyorlar. Olaylar çok fiyakalı bir moda dergisinin etrafında geçiyor. Karakterler hafif sosyetik, biraz tatlısu enteli ya da en azından snob takılıyorlar. Hepsinin gazete patronluğu, dergicilik, editörlük, borsacılık, ressamlık, galericilik gibi havalı işleri var. Hepsi modern, hatta post-modern, iddialı, seksi ve selülitsiz. Esmer, sarışın, siyah farketmiyor hepsinin burun deliklerinden hırs damlıyor. Çok klaslar, sade ama elegan giyiniyorlar, saatlerce makyaj yaptıkları aşikâr ama nedense çok doğal görünüyorlar. Tenleri ışıl ışıl adeta ışığı geçiriyor, dişleri dizi dizi inci. En gıcığı da kaç yaşında olurlarsa olsunlar çok zayıflar.

Ben şahsen Cindy Crawford'u pek tutmam ama güzellik ayarı bakımından ona yakın (bence daha güzel) tipler var. Mesela cami-mihrap olaylarını çoktan aşmış bir Raquel Welch (ki Hıncal Uluç'un gençlik aşkı olur) ve yirmi yıl öncesinin Claudia Shiffer'i Lauren Hutton (kendileri Richard Gere ile Amerikan Jigalo'da oynamıştır) bunlardan bazıları. Peki dizide hiç mi erkek karakter yok? Var, ama erkek karakterler öylesine silik ve kadınların aksine öyle karizma fakiri ki ayıp olmasın diye usulen boy gösteriyorlar. Dizideki kadınlar, bazen birbirleriyle güya erkekler için dalaşıyorlar ama bence havagazı. Sadece birbirlerinin erkeklerini çalarak güç gösterisi yapıyorlar. Tıpkı gerçek hayatta erkeklerin yaptığı gibi.

Dizide her şey, her ayrıntı çok şık ama görgüsüzce şıkır şıkır değil. Mekân düzenlemeleri son derece göz okşayıcı. Çalıştıkları (çalışmak demek iş arkadaşlarına çelme takmak) ofisleri görseniz, bizzat içinde çalıştığım Medya Plazalar yanında Perşembepazarı'ndaki dükkânların yazıhanesi gibi kalıyor. Dizi görsel olarak da o kadar başarılı ki (mesela jeneriğe kansanız sanat filmi sanırsınız) ve içeriği o kadar hoşamaboş ki izlediğiniz vakit 45 dakika boyunca parlak kağıda basılı, bol resimli pahalı Cosmopolitan ya da Harper's Baazar gibi bir dergiyi okumuşcasına zevk alıyorsunuz. Yapıyorsunuz ama sonra "vaktimi boşa mı harcıyorum" diye biraz vicdanınız sızlıyor ama hemen boşveriyorsunuz, doğrusu keyif verici birşey yaptınız. Bir tür zihinsel çikolata yani. Tabii dizi bitip gerçek hayatınıza döndüğünüzde ve ayaklarınızı sürüyerek yatmaya gittiğinizde yine o dergilerin hissettirdiği gibi kendinizi herşeye rağmen bence Türkiye televizyonlarının en nadide mücevheri olan ve hastası olan bu dizinin adı CWP. Yani Central Park West ya da atv'nin koyduğu zevksiz isimle "İhtiras Kurbanları", ki bu salak ismi koyarak dizinin kalitesini otomatik olarak düşürmüşler. Üstelik hayatta, yükselme hırsı olmayan, kaderci ve vasat insanları da ister istemez ürkütüyorlar. Halbuki bu diziyi onlar seyretmeyecek de kim seyredecek allahaşkına?

Mesela alt sınıftan gelen gazeteci bir kız, zengin sevgilisinin çevresini önce "bunlar kokuşmuş burjuva sınıfı" diye aşağılıyor sonra ne oluyorsa fikir değiştiriyor ve sosyeteye girmek için canını verecek hale geliyor.

Bu dizinin benim üzerimdeki etkisi bir zamanlar Dallas'ın bütün memlekette yarattığı hayat durduran etkiye benziyor. Yalnız itiraf etmeliyim ki diziyi ben keşfetmedim. Bayıldığım parlak dergileri İngilizcesinden okuyan, burada gösterime giren filmleri New York'da seyretmiş olan, "in" olan herşeyi ilk keşfeden ve ilk bırakan, bakımlı, kariyer ve kültür sahibi, sanatsal eğilimleri olan ve evlerinde alternatif partiler veren bir takım avangard genç insanlar benden önce keşfetmiş. Cihangir-Teşvikiye-Maçka hattındaki stüdyo tipi evlerinde toplaşıp, videodan İngilizcesini seyredip mest oluyorlarmış. Benim gibi özenti insanlar içinse atv'den pazar akşamları gecenin bir yarısı yayınlanıyor. Tavuk gibi erkenden sızıverenlerden olduğum halde sahura kalkar gibi uyanıyorum, seyredemezsem uykularım bölünüyor. Elimde olmayan sebeplerden arada birkaç bölümü ıskaladım ve resmen kahroldum, neyse ki analitik bir zekâm var da bu açığımı telafi edebildim, bununla da kalmadım dizi hakkında bir takım teoriler geliştirdim.

Bu teorilerden en mühimi, dizinin feminist bir batış açısıyla bir kadın egemen dizi gibi izlenebiliyor olması. Yazının başından beri kadınlar kadınlar deyip duruyorum, duruma çoktan uyanmışsınızdır. Yalnız bu feminizm, "lipstick (ruj) feminizmi" mi olur, yoksa Spice Girls feminizmi "girl power" (kız gücü diyorlar) mı olur orasını bilemem.

Dizideki kahramanlar (yani kadınlar) adet olduğu üzere üst sınıftan ya da böyle değilse bile sınıf atlamak için kıçlarını yırtıyorlar. Zenginler gibi davranarak zenginliği çağıracaklarına şiddetle inanıyorlar. Mesela alt sınıftan gelen gazeteci bir kız, zengin sevgilisinin çevresini önce "bunlar kokuşmuş burjuva sınıfı" diye aşağılıyor sonra ne oluyorsa fikir değiştiriyor ve sosyeteye girmek için canını verecek hale geliyor. Bunun için sevgilisine "işin bitince fakir kızları halının altına süpüremezsin" diye şantaj yapıyor ve onunla evlenmeye muvaffak oluyor, ama düğününe gelen fakir babasını da "Şu haline bak açık bir yaraya benziyorsun " diyerek kovuyor. Diziden öğrendiğimiz kadarıyla Manhattan sosyetesi bir tuhaf, bizim gibi değiller, skandallardan ödleri kopuyor ve inanılmayacak kadar da edepliler. Sosyete deyince bizim aklımıza Klips dergisi, kokain partileri, seks geceleri gelir değil mi? Bunlar uyuşturucunun adını ağızlarına asla almıyorlar. Zyclon diye kulübümsü bir cafe-barları var, en fazla orada iki tek atıyorlar. Çok matrak ama açık açık seks de yok, sadece yumuşak yumuşak iması ve bolca katır cilvesi var. Mesela kadın karakterlerden biri sevgilisine "aptal çiftleşme oyununda yolladığın sinyallerle bir uçağı indirebilirdin" diye kızıyor.

Diziden esinlenecek feyizler sonsuz, çıkarılacak dersler gani, alınacak tatlar çeşit çeşit . İsteyene Manhattan sosyetesi hatta biraz uyduruk da olsa entelijansiyası ile ilgili bilgiler, isteyene marksist bir izlemeyle sınıflararası tahlil imkanı, isteyene balon feminizmi, isteyene bol bol strateji ve taktik, isteyene de zihinsel çikolata. Bundan iyisi Şam'da kayısı.

Para Puşt'a Kafa Mezara

KANAT GÜNER

Çok küçükken kız arkadaşlarımla anlaşamadığımı farkedip onlardan vazgeçmiştim. Çok sonra karşıma bana çok benzeyen rahatsız bir hatun çıktı, yetmiş iki saat uyumadan muhabbet edebiliyordum, bir kız arkadaşın da gerekli olduğunu düşünmeye başladım. En sonuncusu pembe dizilerdeki kötü, hin, cin kadının underground ve şizofren versiyonuydu. Onun bana cüzdanıma ve ilişkilerime verdiği zararı (çil ilacımı bile çaldı) unutmak için bir süre eroin bile kovaladım.

Onunla karşılaştığımda ise yakınımdaki herkese kızgınlığımdan maksimum adrenalin kafası yaşıyordum, gözüm hiçbir şeyi görmüyordu. Minibüste önümde oturuyordu. Bir afetti, çukurlara girdikçe iri memeleri hopluyor, herkes onu seyrediyor, o ise bıyık altından çapkınca gülümsüyordu. Çok güzel giyinmişti, uzun kıvırcık ateş kırmızısı saçları bile vardı, cep telefonu da vardı ve çaldı, sesi şeftali tüyü sesi gibiydi:

-Alo evet, ben telefonun yeni sahibiyim bir tekila'ya satın aldım, tabi ki benim, söyle...

-.....

- Hayır daha başlamadım. Panikleme geliyorum.

-.....

-Seni hiç ektim mi ,bekle, bay bay.

Göz göze geldik

-Aaa ben sizi tanıyorum. Ben Hilkat, Modalı'yım, bunlar da memelerim. Hoşuma gitti, kitabımı okumuştu.

-Ben kitap okumam, sizinki bir solukta bitti. Sizinle bir içki içebilirmiyiz. Beşiktaş'ta bildiğim bir yer var orda oturabiliriz.

Oturma teklifi çok iyiydi, benden çok uzundu ayaktayken kendimi sepet gibi hissediyordum, iyi bir his değildi.

-Ben küçük orospuluklar yaparım, ağırbaşlı ve meslek sahibi değilim, hayatın çok kısa olduğunu düşünüyorum.

Patavatsızlıklarını veya yalanlarını harbilik olarak yutturan insanlardan bıkmıştım; fazla vakit kaybetmeden aptal olup olmadığını anlamalıydım.

-Yani

-Param varsa da içkimi yemeğimi başkalarına ısmarlatırım, kafalarını karıştırırım, kur yapmaya başladıklarında başka bir bara taşınırım. Hoşuma giden biri çıkınca da yıkarım perdeyi eylerim viran.

-Parayı nerden buluyorsun?

-Babama şantaj yapıyorum, zaten para puşta, boş kafa mezara değil mi?

Sihirli kelimeyi söylediğini sanıyordu,

-Ben aslında kitaptaki kızdan çok farklıyım,o benim hayal gücüm.

-Benim babam da yazar, biraz sonra bir derin dondurucu aile dostumuz gelecek o da yazar, yazarlar ve yazdıkları hakkında bir takım yargılarım var ve bu yargılara göre tarafımdan sen gerçek bir fırlama olarak kabul görüyorsun, debelenme.

Bu arada derin dondurucu amca geldi, öğütler vermeye çalıştı, kasıldı, kasıldı, hiç kaale alınmadığını farkedince, Hilkat'a biraz borç verip kalktı. Arkasından dedikodusunu yaptık. Sevgilisi seviştikten sonra adamın üstüne işermiş, onu hoşgördük.

Otostopla Ortaköy'e gitmeye karar verdik, genç bir Ford'u olan yaşlı bir amca durdu. Ben öne Hil arkaya.. Adam bana baktı, ona baktı ve,

-Arkadaşın ne güzelmiş böyle

-Ben de farkettim.

-Sen de cin gibi birşeye benziyorsun kız.

-Bir şeye benzetebilmenize sevindim.

-Hazırcevap ha, bak sana söylüyorum sen çok çabuk parayı bulacaksın, kafayı kullan iki seneye kadar tamam. Ben anlarım, söylemişti dersin.

-O zaman gelsin daha neler derim.

-Mesaj ha, şeytan .

Bu arada amca yanağıma şakacıktan iki tokat attı. Şaşalamıştım,

-Ne oluyor be, n'aptım.

-Ha ha şeytan şeytan, ha ha iki sene iki

dedi iki tokat daha geçirdi. Hilkat arkadan kolunu adamın boynuna sardı ve sıkmaya başladı. Bu arada

-Sen de iki seneye kadar g.tveren olacaksın, söylemişlerdi dersin. Şimdi söyle bakalım ne olacakmışsın?

-Gö.. gö.. g.tveren

Amcam bizi indirdikten sonra son sürat kaçtı. Kahkahalarla ilk gördüğümüz bara daldık. İçki dedik, garson arkasını dönmeden ikinci içki dedik. Bu arada uzun saçlarını sallayarak, deri pantalonunu hışırdatarak bir tip geldi. Hilkat'ın kulağına birşeyler fısıldadı. O da bana dönüp,

-O geceyi unutalım bu gece versene diyor iyi mi? Ona.

-Hem eşek gibi içip sızıyorsun hem de bir daha diyorsun TÖBE. Benim yanımda sızdığını herkes duydu artık sana kimse vermez, işin bitti.

Arkasını döndü, çocuk geri adımlarla çekildi.

-Yazık çok bozuldu.

-Sızdırmak çok kolay oldu, sevişmek istemiyordum.

-İstememeyi iyi bilirim. Uzun süreli ilişkin oldu mu?

-Biriyle bir sene, iki kişiyle ikişer sene, önümüzdeki dokuz yıllık düzüşme planımda üç kişiye üçer yıl ayırmam gerekiyor, sonra birileri yüzüme kezzap falan döker herhalde.

-Manyaksın sen.

-Sarhoş bir manyak olmak istiyorum, hadi şerefe.

Herşeye gülmeye başlamıştık, bir münasebetsiz daha araya girdi. Tam küçük İskender'in kalemiydi.

-Afedersiniz sadece bir öpücük istiyorum veya başlangıç olarak bir öpücük istiyorum, hangisi? dedi.

Kafasına bardak, apışarasına tekme, suratına yumruk yedi, paketlenip dışarı atıldı. Herkes korkuyla bize bakıyordu. Kalktık. Kapının önüne çıktığımızda, öpücük isteyen çocuğu darmadağınık, kaldırımda yatarken bulduk.

Hilkat onu sürükleyerek taksiye bindirdi.

-Hiç dayanamam, şimdi onu yatağıma atacağım, sabah kendine geldiğinde kahrolacak. Gel seni de bırakayım. N'apıyım böyle acımasız fırsatlara dayanamıyorum. Para puşt'a, boş kafa mezara bunlar da yatağa. Ne dersin?

Kafasına bardak, apışarasına tekme, suratına yumruk yedi, paketlenip dışarı atıldı. Herkes korkuyla bize bakıyordu. Kalktık. Kapının önüne çıktığımızda, öpücük isteyen çocuğu darmadağınık, kaldırımda yatarken bulduk.

Sevenlerine İki Kötü Haber

Leonard Cohen Hem Kafayı Yemiş Hem de Gidici!

RAGIP DURAN

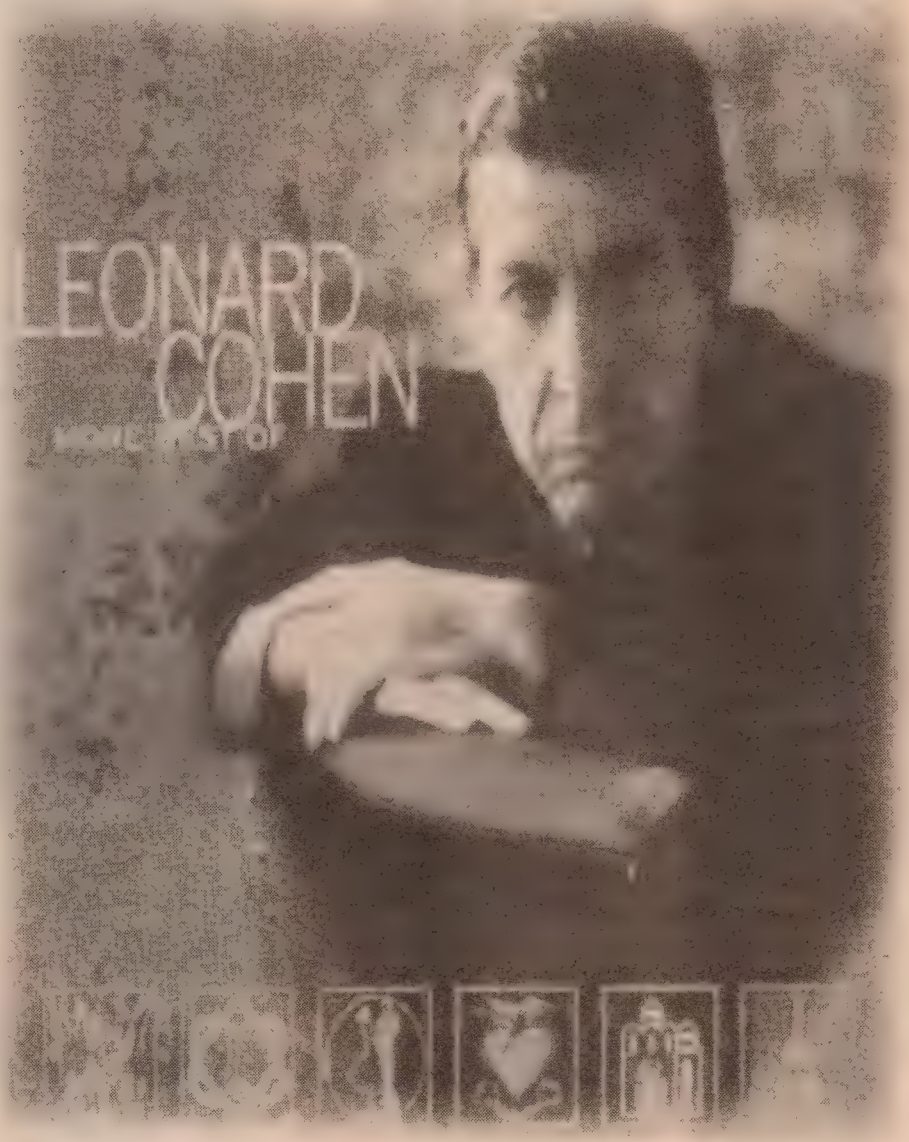

Yetmişli yılların "cult" şarkıcı-şairi Kanadalı Cohen, Los Angeles dolaylarında bir Zen manastırında yaşıyor. Kafayı kazıtmış, bakışları donuklaşmış, "askeri disiplin sevgisinden", "bir arada yaşayıp konuşmayan insanlardan" sözediyor, tarikat şefinin ayakişlerine koşuşturan bir hayal kırıklığı...

Ekim sonuna doğru Batı Avrupa başkentlerinde FNAC, Virgin, HMV gibi büyük plakçı dükkânlarına girenler, "Yeni Çıkanlar" bölümlerinde iki kez Leonard Cohen adına rastlıyor. "More Best of Leonard Cohen" CD'sinin yanısıra "Leonard Cohen Portrait- Printemps 96" başlıklı bir video kaseti, 70'li yılların "Partisan" ya da "Suzanne" gibi şarkılarının şairi ve yorumcusunu görüyor.

CD'de sadece iki yeni şarkı var: The Great Event, acayip elektronik bir fonda kısa bir şiir. Belki de Cohen'in mezartaşı yazısı. İnce sesli bir kadın şakıyor. İnsanlığı kurtarmaya yönelik girişimlerin acı sonunu anlatıyor 6-7 dize.

Never Any Good ise belki de vasiyetname ya da özeleştiri. "Hiçbir şeyi doğru dürüst yapamadım ben, ne iyi bir koca olabildim, ne de baba, iyi sevgili de değildim hiçbir zaman, hiçbir şeye yaramadım ben..." mealinde giden bir günah çıkartma, hafif şarhoşça...

Video kaset daha ilginç. Çünkü Cohen'in 1996 ilkbaharında Mont Baldy'deki Zen manastırındaki yaşamını konu ediniyor. 52 dakikalık kaset bana 3 saat gibi geldi. Her şey çok ağır, çok yavaş, çünkü galiba çok derin ya da öyle bir izlenim verilmek istenmiş.

Cohen'in "Recent Songs" albümünden önce Montreal'de bir akıl hastanesinde tedavi görmüş olduğunu bilenler, şarkıcı-şairin geçmişini romanlarından şarkılarından biraz hatırlayanlar, bu yeni Zen muhabbetini anlamakta pek güçlük çekmeyebilirler. 70 yaşını aşmış bir sanatçı, kız-bayan-hanımefendiler (Deadman lady) evreninde taklalar atıp, kalın cigaralar tüttürüp, Ege'nin Hydra adasında romanlar yazdıktan sonra; iki-üç ay süren dünya turnelerine çıkmıştı. Sesi sanki tabuttan geliyordu, gitarla akordları ilkokul nota defteri kokuyordu. Ama özellikle ortayaşlı madame'lar açısından bir cazibe kulesiydi uzun yıllar. (Tower of Song). Son yıllarda Elton John'dan Tori Amos'a, Bono'dan Sting'e, Peter Gabriel'den Suzanne Vega'ya, REM'den Nick Cave'a kadar bir kocaman sepet anlı şanlı şarkıcı-yorumcu Cohen'e Saygı CD'leri doldurmuştu.

Armelle Brusq'ün yönetmenliğini yaptığı bu yeni Cohen kaseti felsefî.... Sıkılmış bir adamın sıkıntısını anlatıyor. "Babam Kanada ordusunda askerdi. Ben aslında çocukluktan beri askeri disipline hayrandım. Savaşa değil ama askeri yaşama. (The beauty of military life- Roger Waters). Burada da böyle, sabah saat üç'te kalkıyoruz. Ayine gidiyoruz. Herkes kendine bakıyor. Bir arada yaşıyoruz. Bir arada olup birbiriyle konuşmak zorunda olmamak çok iyi bir şey. Ben seviyorum. Çok güzel, çok sessiz bir yer burası. Ama bu yalnızlık sessizliği değil, insanı zenginleştiren bir sessizlik". Zen rahiplerinin kuşaklı, etekli siyah giysilerini kuşanmış Cohen, o inanmış insanların bön bön bakışlarıyla kameraya anlatıyor bunları.

Belgeselin yıldızı Roshi. Bu muhterem, Zen tarikatının lideri 90 yaşında bir çekik gözlü. Şişman, sallana sallana yürüyen bir yaşlı. Hiç konuşmuyor, gülmüyor da. Arada sırada hamhum, kemküm davudî sesiyle bir şeyler mırıldanıyor. Gayrımemnun hipopotamlar gibi. Ama Cohen sanki onun bodyguard'ı. "O benim arkadaşım. Çok yaşlı. Ben ona yardım etmeye çalışıyorum.". Roshi, Cohen'in arabasına biniyor. Cohen, Roshi'nin bavullarını taşıyor. Cohen, Roshi'ye dondurma alıyor.

Şarkıcı, bilgisayarı ile orgunu ve synthète'ini de getirmiş manastıra. Arada sırada yazıp çiziyor hatta şarkı da besteliyor. Bir odanın yarısı karton kutularla dolu. Son 50 yılda yazıp yayınlamadıkları. Şiirler, romanlar varmış kutularda. Bilgisayarla programlanan tüm yapay sesli aletlerle yapılan son bestelerde Zen ayinlerinin askeri ritmlerini duymak mümkün. Cohen bir de aşk pardon sevgi şiiri yazmış. "Roshi için yazdım bunu " diyor, kendinden memnun. Şiir karamela şiiri ya da Behçet Kemal Çağlar mıydı o ateşli dizecinin adı? Yönetmen, "Bir süreden beri yazdığınız tüm aşk şiirleri Roshi için mi?" diye sorunca, Cohen, sanki cinsel çağrışımlar içeriyormuş gibi hafif bozuluyor bu soruya sonra pis pis gülüyor.

15 yaşındaki bir gencin Amerika'da ya da Türkiye'de bir tarikata kapılanmasını kabul etmeseniz bile anlamak mümkün. Ama Cohen gibi görmüş geçirmiş bir sanatçının, bu yaşta böyle Zen ayakları? "Batılı insanın arayış çıkmazı" gibi İslami bir değerlendirme oturur mu buraya? Ya da işini yapıp zamanında düzenleyeceksin jübileni mi, demek gerek?

Belgeselin önemli bir yanı da anakronik bir şekilde, Cohen'in eski şarkılarında bu dini-tasavvufî ortamin ipuçlarını yakalaması. Tarikat liderlerinden, yalnızlıktan, sessizlikten, yalıtılmışlıktan sözeden ya da "Mucizeyi Bekliyorum", "Görüyorum kardeşim gelecek cinayettir" diyen Cohen'in şarkıları biniyor manastır resimlerinin üzerine.

Musevi Cohen'in zaten örselenmiş bu kimliğine bir de Kanadalılık gibi amorf bir pardesü (Famous Blue) örtülünce, bunalimin yapısallığı kaçınılmaz mı ne?

Cohen'in şiir, roman ve söyleşilerinde gerçek bir din alimi olduğunu anlamak kolay. Tevrat'ı bir kaç kez yutmuş, Ağlama Duvarı'nı sevmiş, İsrail hayranlığı ile sionizm taraftarlığına çok uzak olmayan satırları var. Yani eskiden beri bir dinselcilik var Cohen'de. Yanlış anlaşılmasın, Cat Stevens gibi laik bir pop müzik yıldızının bir tarikata kapılması ya da kendini dine vermesi değil Cohen hadisesi. Sırplar'la Boşnaklar'ı bir gören dizelerin yazarı, Arap nefretini satırlarına yansıtan şair, sonunda askeri disiplin sevgisi ile Zen liderinin çömezi oluyor. Karasevda şarkılarının buğulu sesli ozanı (Merhaba Sezen Cumhur Önal), huzuru Zen'de bulmuşa benziyor. O buna huzur diyor.

Belgesel başarılı ama Cohen hayranlarını üzüntüye belki de depresiyona uğratacak kadar kasvetli. "Geri verin bana Berlin Duvarını, Stalin'i, Aziz Paul'ü" diyor son şarkılarından birinde Cohen. Dinleyicileri de "Songs from room"un Cohen'ini geri istiyor. Manastır hayatı Cohen'in kaçınılmaz olarak şiir ve müziğini de, hadi en diplomatik deyimle söyleyeyim, "sadeleştirmiş".

Son iki nokta:

Cohen'in manastır hayatı part-time. Çünkü arada sırada şehre yani Melekler kentine inip kızının köpeğiyle uğraşıyor ya da büroya uğrayıp menecerinden gelen fakslara filan yanıt veriyor, fatura ve çekleri bankaya götürüyor. Acemi askerler ilk Pazar iznine çıktığında kentin sokaklarında abuk sabuk dolaşır ya, işte öyle bir Cohen var Los Angeles caddelerinde. Daha çok da Yahudi mahallesinde...

İkinci nokta: Zen felsefesi, yalnızlık, sessizlik, içine kapanmak, Nirvana'ya sadece gidiş bileti kestirmek ya da pasif protesto... tüm bunlar artık kamuya yönelik bir gösteri olabilir mi? Bu hayat çok özel bir hayat değil mi? E o zaman neden böyle bir belgeselin çekimine izin vermiş Mister L.Co?"The Show Must Go On!" mu?

Bir Futbolcunun Kendi Ağzından 'Özenilen' Hayatı

ORAY EĞİN

Başlangıç

Babam, annem Almanya'dan artık yuvaya dönüyor biz de onlara uymak zorundaydık. İlk zamanlar çok zorlandım. Türkçe'de çok zorluk çektim, derslerde anlattıklarını algılayamadım. Çünkü benim Almanya'da gördüğüm derslerle buradakiler çok farklıydı. O yüzden Orta 2'den terkim. Orta 2'den terk olduğum için hiç pişman değilim. Babamın karşısına geçtim, dedim "Baba, bu iş gitmiyor", o benim futbolcu olmamı istiyordu. Ben de o yöndeydim, şans da yanımızdaydı... Sonra her şey Trabzonspor'da çok çabuk gelişti. Her şey bir anda oldu. Bir seçmelere katılmam, bir yükselişim, ***hepsi bir anda oldu.***

"Niye hâlâ Trabzon" dediğin zaman belirli bir cevap yok. Ama belirli bir yaşantımı kurmuşum Trabzon'da. Trabzonspor'u seviyorum. Kesin dönüşten önce fazla Türkiye'ye gelmemiştik. Trabzon'u seviyordum, çünkü biz ***Almanya'da denizden uzakta yaşıyorduk.***

Şampiyonluk..

Bir futbolcu, futbol hayatı boyunca en azından bir kere olsun şampiyonluk yaşamak ister. Ama zor... Olmayınca çok zor... Benim hedefim ***bir kez olsun Trabzonspor'u şampiyon yapabilmek.*** *Çünkü uzun yıllardır oynuyorum ve 2.lik, 3.lük, 4.lük mücadelesi yapıyorsun. Bunu alttan bir takım da yapabiliyor. Hedefi açıkladığı zaman eskiden 5. olabilmek diyordu, şimdi 2.olabilmek diyorlar.*

Transfer..

Ben eğer 8 yıldır bir takımdaysam bu yanlış. 3 yıl kalırım, 3 yıl sonra takım değiştiririm, 2 yıl başka takımda oynarım. Bir futbolcu sürekli gezip hayatı tanımak zorunda. Biz bir yerde kalmışız, bir kalıp içerisindeyiz, o kalıp içerisinde yürüyoruz. Onu kırmak zorundayız. Futbolcu olarak da aşmak zorundayız, genel bir toplum olarak da aşmak zorundayız. Benim en basit şu olayımda 7-8 takım aradı. Sırf ***beni oradan koparabilmek için.*** *O an düşünüyorsun. Ama ondan sonra öyle kişiler araya giriyor ki, kıramayacağın kişiler...* ***Sıfırlı rakamları ilk zamandan beri kabul etseydim şu anda 3 otel sahibi olurdum.*** *Ama belirli bir şeyler var. Trabzonspor'da kaldım, çünkü belki Trabzonspor'a borcumuz var, vefa borcumuz var. Onu ödedik, bundan sonra artık...*

Trabzon..

Şehir'deki ekonomik duruma bakmak zorundayız. Trabzon gerçekten çok küçük bir şehir, yapılacak fazla sosyal faaliyet de yok, spor dışında, o da Trabzonspor dışında yok. ***Trabzonspor dışında hiçbir şey doğru dürüst ilgi görmedi.*** *Ama Trabzon'da, şu andan itibaren veya bir ay sonra çok şeyin değişeceğine inanıyoruz. Çünkü çok büyük atılımlar yapılıyor, çok büyük faaliyetler başlıyor. Özellikle bir kaç kişinin fabrika kurması, yeni otelin açılması çok şeyi değiştireceğine inandığımız olaylar Trabzon'da. Çünkü gerekli ama geç kalınmış şeyler.*

Siyaset..

Trabzonspor'a hiçbir siyasi parti girmedi. Ünal'ı diyorsan, herkesin bir görüşü olabilir, herkesin görüşüne saygı duyuyoruz. Ama takım içinde bu görüşün etkisi yok. ***Siyasetle futbol çok içiçe olduğunda herkes karşısındakini kullanmaya çalışıyor.*** *Birinin eğer bir siyasetçiyle diyaloğu varsa bu ona ya saygıdan olur, ya çıkarı içindir. Siyasetçi eğer bir maça geliyorsa belki o takımı tuttuğu için geliyordur. Ama fazla içiçe iyi değil.*

Trabzonspor'a hiçbir siyasi parti girmedi. Ünal'ı diyorsan, herkesin bir görüşü olabilir, herkesin görüşüne saygı duyuyoruz. Ama takım içinde bu görüşün etkisi yok.

Türkiye, İstanbul'dan ibaret olmadığı gibi, futbol da sadece İstanbul takımlarının egemenliğinde değil.

Medya..

Türk medyası çok acımasız. Bir futbolcuyu çok çabuk göklere çıkartıp, çok çabuk yerlere vurabilirler. Futbolcu burada elinden gelen mücadeleyi yapıyordur. Ama futbolcunun ne şartlarda sahaya çıktığını kimse bilemez. Ben hasta çıkıyorsam bu benim yanlışımdır. Çıkmamam gereken bir maçtır. İnatçı olduğum için Türkiye-Galler maçında bulunmak istedim ama yanlış yaptığımı daha sonra anladım. Medya bunu derhal ***"Ogün şöyleydi, böyleydi, rezildi"*** *diye yazdılar. Çok acımasızlar...*

Gelecek..

Şu anda belirli bir şeyi düşünmek zorundayız. Futbolun yaşı yok. 28 yaşında da futbolu bırakabilirsiniz. Bir sakatlık olur, bir anda her şeyi bitirebilirsiniz. Onun için çok iyi bir düşünce sahibi olmak lazım. Olursa ne yapabilirim, onu düşünüyorum. ***Hiçbir şey yapamam.*** *Futbolu bıraktığım zaman spor yazarlığı yapabilirim, antrenörlük yapabilirim, ama onu istemiyorum. Dünyayı da gezemem, uçağı pek sevmiyorum.. Ne yapabilirim? Bir konfeksiyon dükkânı açabilirim... Ticaret düşünüyorsun...*

Yağız..

Yağız, oğlum.. Onun seçimini kendisine bırakacağım. Ben hiç ***baskı yapmayacağım.*** *Okuyacak. Yetenekliyse futbolcu olur, o da kendisine kalır. Ama o daha çok basketbola yöneliyor. Potalarla falan oynuyor. Basket istiyor. Sonuçta kendi seçecek, inşallah biz de görürüz "o gün"leri...*

Şimdi..

Nisandan beri, özellikle benim olayımdan beri çok şey değişti. Özellikle insanların futbolcuya bakışı değişti. Trabzon'daki insanlar ***kimin iyi, kimin kötü olduğunu seçebildi*** *artık. Uzun yıllardır yapması gerekeni ancak böyle bir olaydan sonra yaptı. Ama bu da sevindirici bir tarafı, sonuçta doğruyu buldular.*

Nisan ayında tüm Türkiye yukarıdaki hayatın sahibi **Ogün Temizkanoğlu**'nun linç edilişini izledi. Türkiye, her nedense iyi işler yapan insanları kolay küstürmekle ünlü bir ülke haline geldi.

Trabzonspor'un kötü oynadığı bir maçın ardından taraftarlar kaza yapıp öldüğünde, **"onların katilleri futbolcularıdır"** denmesi de buna örnek, herhalde.

Futbolda, sahanın dışındaki hayatlar sadece İstanbul'daki barlarda manken sevgililerle, pahalı arabalarla dönmüyor. Anadolu'da da iyi futbolcular yaşıyor. Onların da umutları, hedefleri, hırsları var. Türkiye, İstanbul'dan ibaret olmadığı gibi, futbol da sadece İstanbul takımlarının egemenliğinde değil. Aynı heyecanlar, aynı coşkular, aynı hırslar oralarda da yaşanıyor. Ogün'de olduğu gibi bazen daha aşırı boyutlara da taşınıyor.

Şimdi, **Ogün** cephesinde sular durulmuş. Bu her şey unutulmuş anlamına da geliyor. O, ısrarla her şeyin iyi gittiğini vurguluyor.

Bazen, her şeyin iyi gitmesi veya suların durulması yetmiyor. Çok şeylerin değişmesi de yetmiyor, her şeyin değişmesi gerekiyor, unutmamak gerekiyor. Çünkü sadece yaşayanlar unutmuyor.

Şimdi, zor da olsa, **insanı anlamak gerekiyor...**

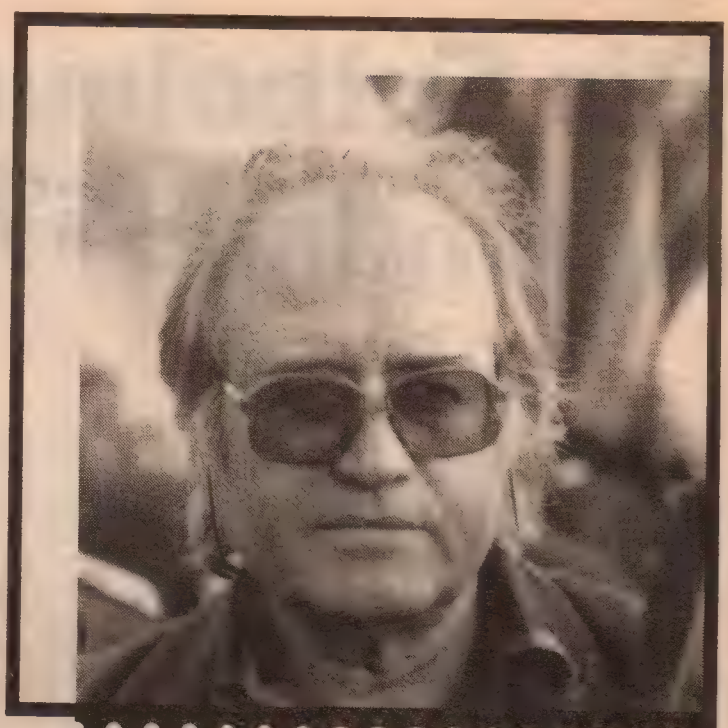

Sinemam Şiirleri

Danyal Topatan

NİHAT
ZİYALAN

Metin Üstündağ'a

Karataş'ın geçimli dalgalarını hırçınlaştıran
topatmış sesli Danyal
tısladı Pire Nuri'ye
elim kolum bağlanacağına
bir kurşunla rolümü bitir arkadaş

şalvarımın içinde ferah
yaldız kağıttan altın kaplarken dişimi
yansıdı Yılmaz
burnunun ucundaki patlıcan moru
gülümsetmesi Nebahat'e
demek biliyorlardı
Danyal'ın korktuğunu hayatı boyunca eli kolu bağlı
şimdi bir film setinde gırgır şamata

karşılıklı kurşun sıkışırken sevmiştim Danyal'ı
At Hırsızı filminde düşman reisi
sinemanın en fotojenik harita yüzü
anlatmıştı yemek molasında
bir tango kıvraklığında

atı bir tepikledim
uçarcasına Rumeli Hisarı merdivenlerini
çıktım Topkapı Melina Mercury'e
şaşkınlıktan ağzından kaçırttım
follow me
beni takip et ne demek arkadaş
istese atardım kendimi mazgallardan
atımla bir defada

son yıllarında
ütülü ipek mendil bir aşk yaşadı Danyal
baltasıyla traş olan
Camako

Sydney / 1997

Cüneyt Arkın'la Karate mi Yaparsınız Giyom Tell'cilik mi Oynarsınız?

AGÂH
ÖZGÜÇ

Okun ve yayın tehlikesinden kurtulunca bu kez de karşımda el ve kol hareketleriyle naralar atıyor. Anlaşılan benimle karate yapacaktı. Ve beni oturduğum yerden ani bir hareketle kaldırdı.

Hangi olayın içinde olsam da kendimden sözetmeyi, mecbur olmadıkça hiç sevmem. Nedense bu tür anlatılar, öteden beri bana ters gelir. Ne var ki, beklenmedik zamanlarda yaşanan tatsız olaylar, insanı ister istemez yıllar öncesine götürüyor. İşte, Antalya Film Festivali'nin son gecesinde **Cüneyt Arkın**, durup dururken bana sataşınca, aramızda geçen bir olayı anımsadım. Daha doğrusu Antalya Falez Oteli'nin kumarhanesinde içip içip kafayı bulan **Arkın**, ileri geri konuşarak 23 yıl önceki olayı kendisi hatırlattı.

Geçtiğimiz Antalya Film Festivali'nin son gecesinde yine alkole yenik düşen **Cüneyt Arkın**, eskileri karıştırarak beni hedef aldı. Ben herhangi bir olaya sebebiyet vermemek için kaçınca, kabak tiyatro oyuncusu **Güven Kıraç**'ın başına patladı. Tartıştılar ve olay TV ekranlarına kadar yansıdı.

Hani **Cüneyt Arkın** içkiyi bırakmıştı. Hani alkolün zararları konusunda bir TV dizisi yapmıştı. Hani TV ekranlarında **"alkol kullanmayın"** diye hayranlarına uyarıcı konferanslar veriyordu. Hem de TGRT ekranlarında...

Hey gidi **Cüneyt Arkın,** hey!..

Neyse biz, 23 yıl önceki olaya dönelim.

Yıl 1974, aylardan Ekim. Vefalı eşi Betül Işıl ile ikinci kez evlenen **Cüneyt Arkın**'ın Levent'teki villasındayız. Bu ikinci evliliğin nikâh şahitleri yapımcı **Türker İnanoğlu** ile öğrencilik yıllarındaki hocası **Prof.Halit Ziya Konuralp.** Davetliler yavaş yavaş dağılmaya başlarken benim biraz daha kalmamı istiyor. **"Laflaşalım"** diyor ve kalıyorum. Keşke kalmaz olaydım.

Cüneyt Arkın, alkol aldıkça davranışları sertleşiyor, giderek de kendini kontrol edemez hale geliyordu. Birden elindeki içki kadehini bırakıp, duvara asılı duran oku alıyor. Pis pis gülerek karşıma geçip okunun yayını geriyor. Anlaşılan **Giyom Tell**'cilik oynayacak. Başımın üzerinde elma yoktu, ama oturduğum yerin hemen arkasında bir saksı vardı. Saksıya nişan aldığında sapsarı olmuştum korkudan. Ok hedefini şaşırabilir, alnımı delebilirdi. İşin hiç şakası yoktu. Yine de soğukkanlılığı elden bırakmayıp, evden nasıl kaçabileceğimi düşünüyordum.

Okun ve yayın tehlikesinden kurtulunca bu kez de karşımda el ve kol hareketleriyle naralar atıyor. Anlaşılan benimle karate yapacaktı. Ve beni oturduğum yerden ani bir hareketle kaldırdı. Bir saniye içinde kendimi yerde buluyorum. Alnımda bir acı. Düşerken salondaki sehpanın mermerine çarpmışım.

Büyük bir işkence altındaydım. Birkaç kez kaçmayı deniyorsam da o iri kıyım vücuduyla önüme geçip beni engelliyordu. Eşi **Betül** ise tüm bu olaylardan, gürültü ve patırtılardan rahatsız, yukarıdaki odalardan birinde oturmuş sessizce bekliyordu. Yapacak birşey yoktu.

Yeni bir atak daha gerçekleştirmeye hazırlanan **Arkın**, başka bir oyuna daha geçti. Duvardaki eski kılıç koleksiyonuna uzanıp birini çekip alıyor. Ucu ve kenarları paslanmış kılıçla bu kez de karşımda **Malkoçoğlu**'nu oynuyordu. Ve kılıcın bir yüzünü yanlamasına gırtlağıma dayadı. Hafif hafif bastırırken gülüşlerinden sadist bir zevk duyduğu anlaşılıyordu. Bu ara nasılsa elinden kurtulmayı başarabildimse de mutfağın önünde tekrar yakalandım. Elleriyle boğazıma sarıldı. Canımı acıtmak için herşeyi yapmaya hazırdı.

Bir dizi garip işkencelerden geçtikten sonra gece yarısına doğru, nasıl olmuşsa kendimi salon kapısından dışarı atabilmiştim. Ancak villanın taş merdiveninden indiğim sıra içeriden büyük bir şangırtı kopmuştu. **Arkın**, geçirdiği bunalım sonucu salondaki buzlu cam bölmeyi kırıp parçalıyordu. Dönüp baktığımda eşikte **Cüneyt Arkın**'la burun buruna geldim. Elinde bir silah vardı. Yine gülüyordu. Filmlerdeki gibi balıklama üzerime atladı.

Düşünebiliyor musunuz, dev yapılı bir **Cüneyt Arkın** ve onun karşısında yarım porsiyon kalan ben, villanın taş basamakları üzerinde boğuşuyoruz. Silahı elinden alabilmenin tek çaresi hayalarına dalmaktı. Korkudan mı nedir, alt alta üst üste boğuşurken kendimi olağanüstü güçlü hissettim. Ya da öyle bir güç geliverdi birden. Ve bir tekme darbesiyle gevşeyen parmakları arasından silahı çekip aldım. Ardından demir kapılı bahçe kapısından kendimi hızla dışarı attığımı hatırlıyorum.

Gecenin kör karanlığında göğsü bağrı açık, elinde silahla Levent sokaklarında koşan bir adam... Sonra önüme çıkıp garaja giden bir belediye otobüsüne atlamışım. Şoför şaşkın, ben şaşkın..

Ertesi sabah, menejeri **Leon**'la gönderdiği özür mesajları. Sanki benimle karate yapan, silahla üzerime çullanan o değildi.

Barıştıktan bir süre sonra silahı geri istiyor. Aracılar gönderiyor. Verir miyim? **"Bu bir harp ganimeti"** diyorum.

Ne esrarengiz bir olaydır ki aylar sonra Nişantaşı'ndaki evimin kapısı kırılıyor, tabii o **"harp ganimeti silah"** da çalınıyor. Bu **"geceyarısı operasyonu"**nun sırrını hâlâ çözmüş değilim.

İşte böyle **"sayın seyirciler"**...

Sadece Numaralarıyla Hatırlayabildiğim İlkokuldaki Sınıf Listem:

EZGİ

50- Nesim Bilgeç, **60-** Muazzez Kurgucu, **71-** Cemil Sözdağ, **88-** Ahmet Pekkanlı, **341-** Ajlan Diktaş, **979-** Yalçın Akoğlanoğlu, **980**-Yeter Karabey, **999**-Kezban Kök, **982**-Hülya Düztaş, **Öğretmen:** Ali Gözan

50- Ne kadar çiftçi, ne kadar asil, ne kadar zeki, ne kadar güçlü, ne kadar güleç, ne kadar mert, ne kadar esmer, ne kadar yakındı. (Altı sene kadar önce kasabamızda görmüştüm. Lise son sınıftaki bir arkadaşıyla evlenmiş ve galiba köyünde mandıracılık yapıyormuş.)

60- Ne kadar ağzı açık, ne kadar burnu kanayan, ne kadar erkek yürüyüşlü, ne kadar yoksul, ne kadar beyaz tenli, ne kadar kıs-kıs gülen, ne kadar tuvaleti gelen, ne kadar yalnızdı. (Bilmiyorum lakin kasabamızda mütevazı bir evlilik muhtemeli düşünüyorum.)

71- İri-kara gözlü, çok kalın kaşlı, illaki BJK'li, kitap kurdu, acayip mucit, (bir kaza sonucu) alnının ya sağ ya sol üst köşesinde eti inip kalkan, ne kadar problemliydi. (Altı yedi sene kadar önce İzmir Kordon'da görmüştüm. Kızlara yakınlaşamamaktan yakınıyordu. Alnı yine aynıydı. Galiba o problemi hâlâ atlatamamış. Babasının oto tamir dükkânında çalışıyormuş.)

88- Çok sinirli, çok sinsi, sapsarı, olur olmaz yüzü pancar gibi, çok disiplinli, tertemiz, müthiş sert kemikli, çok soğuktu. (Bilmiyorum ama üniformalı ya da üniformasız asker ya da polis, veyahut memlekette tüccarlık türü bir iş olasılığı olabilir.)

341- Çalışkan, bi tuhaf, alaycı, öpmeye bayılan, yakışıklı abili-bitirim babalı, Fransız tipli, hem sonsuz güven hem güvensizlik verendi. (Yine beş altı sene önce kasabamızda görmüştüm. Tıbbiyede öğrenciymiş, çok da yakışıklı olmuş, tipik bir Fransız kibarıydı.

979- Ne kadar uzun soyadlı, ne kadar şehit amcalı, ne kadar çalışkan, mutaassıp aileli, ev kuşu, hepsi pekiyili, A.P.'li, çok bas sesli, uyaroğluydu. (Onun da Tıp öğrencisi olduğunu duyumsamıştım. Evlenmiştir ve beş vakit namazındadır herhalde.)

982- Ne kadar başına buyruk, şımarık, ukala, ezici, bedavacı, bencil, öğretmene yakın komşu aile dostu, ne kadar megolomandı. (Bilmiyorum ama evlendiyse, kocasını parmağının ucunda fır döndürüyordur ya da çok başarılı bir iş kadınıdır ya da beynelminel bir korsan fahişedir.)

999- Ne kadar silgi yiyen, ne kadar hırsız, ne kadar kalem yiyen-kemiren, ne kadar kolay ağlayan, sarı muşamba çantalı, yalancı, ne kadar anlaşılmaz, ne kadar sümüklü, ne kadar tembel, gecekondulu, ne kadar paylaşan, gönül alan, sözlülerde yukarıya bakıp mırıldayan, ne kadar dosttu. (Aldığım duyuma göre İstanbul'da Figüranlar Kahvehanesi'nde yıldız olma hayalindeymiş. Ufak tefek rollere de çıkıyormuş.)

Öğretmen: Ne kadar kelek, bariz geğiren, kel, düşeni tekmeleyen-düzeni destekleyen, çok küfürbaz, öğrenci tutan, öğrencilerin hata veya yanlışlarından keyif alan, ne kadar alaycı, ne kadar psikopat, kahredici, çok esneyen, ortaokula terfi ederken; bazılarının hatıra defterlerine özene ballana yazılar yazıp, bazılarına da (ben de dahil) pis pis sırıtarak "sana yazmayacağım" diyen, ne kadar Hiç'ti. (Sağsa aksi ve adi bir bunak olmuştur, söylene-geğire-esneye namaz kılıp, oruç tutuyordur. Ölmüşse de iyi olmuştur.)

980- Ne kadar yoksul, utangaç, hassas, duygusal, üstüne üstlük tamı tamamına beş sene gibi bu öğretmenin korkunçluğundan korkup, okula gitmek zorunda kalandı. (Şimdilerde (!) siz, adam gibi bir iş arayan, işsiz bir homoseksüel.)

Not: O zamancıklardan çok sevdiğim bir sürü çizgi kahramanlarım vardı. Ama bir ikisi var ki, son duyumlarıma göre halleri şöyleymiş:
Sevgili Casper'imiz, artık o insanlık kaygılarına yeter deyip, pezevenkliğe karar vermiş. Kabasakal'ı sürekli tahrik edip sonra da Temel Erkekim diye bağıran Safinaz'ın bu durumunu, bilinçaltı fahişelik diye yorumlamış, bu durumu iyi bir şekilde değerlendiren sevimli hayaletimiz, Safinaz'ı kendine sermaye yapmış, şimdilerde de psikopat bir godoşmuş. Temel mi? O da şu an alkolik olmuş ve Tanju Okan'ın "Kadınım" şarkısında takılıymış. Kabasakal'da kendini ticarete vermiş, bir şarküteri imparatorluğunun en yakın adayıymış.

Bir Masal ki...

MIGIRDİÇ MARGOSYAN

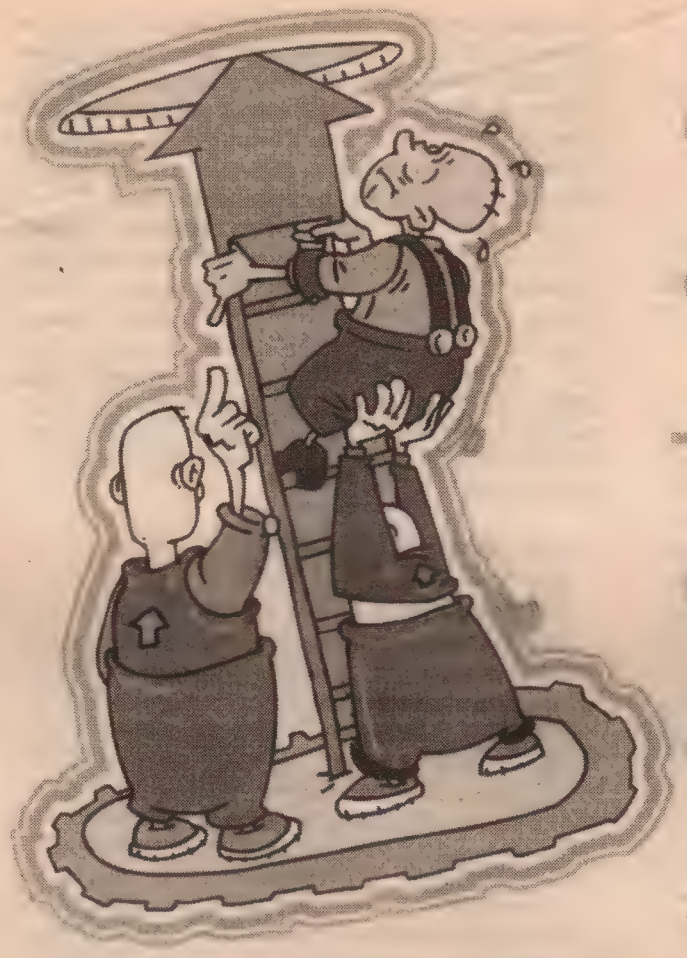

Terör, önce vapurdaki tuvaletlerin kapanmasına, ardından da çöp bidonlarının kalkmasına neden oldu. Çöp bidonlarına, çöp sepetlerine karşı zaten alerjisi olan insanlarımızı bu durum hiç mi hiç etkilemezken, iş, vapurdaki keneflerin kapatılmasına gelince, kazın ayağı hiç de öyle olmadı.

Terör, kapalı kapılar dışında "yolcu yolunda gerek" diyerek yol alırken, bu arada Kadıköy-Karaköy arasında mekik dokuyan vapurlarda aniden sıkışan prostatlı yaşlılarla, kilitli tuvalet önlerinde altlarına kaçıran çocuklarına sinirlenen analar da, "Allah belanı versin kiiız! Biraz daha dişini sıksaydın ya!" diyerek sinirlerinden küplere biniyor. Aslında bu çiş işinin diş sıkmakla önlenemediğini bildiklerinden, kapıları kilitleyip böylece terörün ve terörizmin canına ot tıkama yöntemini keşfedenlere, kocaman gemilerini yüzdürürken, küçücük tuvaletlerine sahip çıkamayan, bunları ilgililerin emrine acımasızca terkeden kaptanlardan taa çımacılara kadar herkese kalayı basıyorlar. Eh, denizin ortasında sıkışanlar denize atlayarak yılana sarılacak değil ya! Tuvalete girip rahatlayamayınca, hiç olmazsa küfrederek rahatlıyorlar.

Kimimizi dağda, kimimizi bayırda vuran terör, kimimizi de kapalı tuvalet kapılarının önünde ansızın kıskıvrak yakalayınca, terörün ne denli büyük bir sorun olduğu da ayan beyan gün yüzüne çıktı.

Kırsal kesimlerde ve dağlarda başlayan çatışmaların ardından vapur tuvaletlerine kadar uzanan terör köprüsüne en çok içerleyip küfredenler de, özellikle bu tuvaletlerin müdavimleri "Tosun"lu edebiyat meraklılarıyla, tuvalet duvarlarını telefon fihristi gibi kullanıp "Ararsan memnun bırakırım!" yazışmalarıyla birbirlerine ulaşmak isteyenlerin yanısıra, bir de Güzel Sanatlar Akademisi giriş sınavlarına hazırlanırken, ilk çizimlerini burada sergileyen ressam adaylarının da bu yüznumara kapatma "operasyon"larından nasiplerini almasıyla, maalesef estetik, etik kültürümüz giderek güdükleşti..

Ne ki, terörün bu tür zararlarının dışında bir yığın da faydaları oldu.

"Etik", "estetik" kültürümüz fukaralaşırken onun yerine "politik" kültürümüz giderek zenginleşti. Bu kültürü üreten, ürettiği için de yöneten politikacı amca, dayı ve bacılarımızdan "muhterem vatandaşlar" olarak şunları öğrendik:

"...Kii, terör, kökü hem içeride hemi de dışarıda olan bi acayip şeymiş; kii gizliden gizliye 'lam'ı da 'cim'i de olduğu için şakaya asla gelmezmiş; maazallah kafasına esip 'bir gece ansızın geldiğinde' önceleri bir karın guruldaması, ardından baş ağrısıyla başlayıp sonra da tüm bedeni tifo, tifüs, tetanos gibi sararmış. Üstelik kolera gibi bulaşıcı olduğundan, bu hastalığın önlenmesinin ilk şartı da, umuma açık helaların, belaların kaynağı olarak zapturapt altına alınması, kapılarının kırmızı mühür mumuyla iplenerek mühürlenmesi gerektiği imiş! Yurt içinde 'in'lerce, yurt dışında da 'bin'lerce 'hin'lerce desteklenen bu belanın kafasının ezilmesi için, hep beraber, el ele, kol kola ve 'süngüü taak!' komutuyla üzerine gitmekten başka da çaremiz yok imiş, hatta ilk ve en son çare de bu imiş! Zaten bu işin üstesinden gelebilecek ortada kapı tokmağı gibi 'güm! güm!' çözümler dururken, kimi zibidi ve de dangalakların minidokunmatik 'demokratik' çözüm önerilerinin altında, aslında, vatanın bölünmez bütünlüğüne göz dikmiş kökü dışarıda salatalık tohumları var imiş kiiii!..."

Terör, aynı zamanda "coğrafik" ve de "jeopolitik" kültürümüzün gelişmesine de katkı sağladı. Böylece bizler, yaniyakim öküz olmayan "möhterem vatan evlatları", yaniyakim öküz olmayan "imtiyazsız, sınıfsız bölünmez kitle", yaniyakim tek öküzüyle beraber kendini çifte, karabasana koşmak mecburiyetinde kalmayan "efendi köylü"lerle, efendi olmayan "diğerleri", öncelikle neden, niçin etrafımızın düşmanlarla çevrildiğini öğrendik:

"...Kii, 'bizlerin, bizlerden başka dostu asla olmaz, olabilemeeez!' Vee bunun tek sorumlusu da bizlerin makus talihidir; bu da, yüce Tanrı'nın bu coğrafyada bi tek bizlere layık gördüğü bir kaderdir ve kat'a değiştirilemez!"

"... Hattaaa ki, enflasyon namı altında bir 'gâvurun dölü' de ortalarda tebdili kıyafet canavar kimliğiyle dolanıp, 'yurdun afakını sarmışsa şayet' bunun terörle ne yakından bacanak, ne de uzaktan enişte gibi bir hısım akrabalığı hâşâ, sümme hâşâ mafişmiş! Eh, olmayan bir şeyden dolayı terör 'quelle' alaka elemterefiş...?"

"...Neyse ne, anası yahşi babası vahşi, bu enflasyon itinin belinin ortasına indirilecek baltalar elimizde, boynuna, boğazına dolayıp gırtlağını sıkacağımız ipler, kınnaplar, halatlar da belimizde olduğuna göreee, artıkın, bunun iki 'cek cek'lik, üç 'cuk cuk'luk ömrü ya kaldı ya kalmadı demektir ki, kikiri kiii!.."

Terörün bir başka faydası da şu oldu ve öğrendik:

"... Kii, bir zamanlar 'birlik ve dirlik' olimpiyatlarında ipi göğüsleyen memleketin tüm kaportacı, cilacı, badanacı, işportacı, çuhacı, dondurmacı, kunduracı, eczacı, zurnacı gibi tüm 'acı'lı meslek erbaplarının çocukları, dün Yunan ve Moskof gâvurlarına karşı savaşırken, bugün de, 'bölücü eşkıyaya' karşı dağlardaysa; bunun sorumlusu, sadece ve sadece babalarının 'acı'masızca seçtikleri 'acı'lı meslekleridir. Bu babalar zaten acı çekip acı soğan, acılı lahmacun yemeye bayıldıkları içindir ki fabrikatör, distribütör, armatör gibi meslekleri seçmemişlerdir. Bu meslektörlerin silah, postal, palaskadan taa makarna ve konserveye dek alınteriyle helalinden kazandıkları tel kadayıfı lüp lüp lüpleyerek işkembelerine indirdikleri, üstüne kıtlama terör çayı içtikleri yolundaki lafların tümü, külliyen yalan, dolan ve kuru, kupkuru bir iftira ve boynuzlu bir alageyik muhabbetidir ki, kikiri kukuru!.."

Kimi araştırmacılara göre terörün sayısız faydalarının yanısıra en önemlisi de şu olmuştur:

"...Kii, ve doğrudur ki, estetik, etik kültürümüze darbe vuran terör, öncelikle vapurlardaki tuvaletleri kapatarak ileride yetişecek yazar, çizer, şairlerden bizleri yoksun kılmıştır ammaaa, öte taraftan da politik kültürümüzün temelini teşkil eden 'sidik' edebiyatını umuma açık keneflerden kurtarıp umuma kapalı meydanlara getirmek suretiyle siyasi prostatizasyonun operasyonel kanallarını da açmıştır, netekim...!"

Nasıl Yazıyorlar?

Suat Derviş:

"Mevzularımı evvelden seçmem, onlar kendileri bana gelirler, bu da şöyle olur; hayatta rastladığım hadiseler veya tipler üzerimde etki yaratır ve bana üzerine eğilmemiz lazım gelen bir mesele veya bir davayı hatırlatır. Sonra, ben, o eseri işlemeye başlarım. Bu hazırlama devresi bazen birkaç hafta bazen birkaç sene sürer. Her mevzunun kendine göre bir olgunlaşması ve yazılacak eser haline gelmesi için bir devre vardır. Çünkü ben natüralist bir muharrir değil realist bir yazarım. Ve her mevzuumu hayattan aldığım gibi yani bir fotoğraf makinası gibi aksettirmem, onu bütün boyutlarıyla, nedenleriyle birlikte göstermek isterim. Benim tiplerim oldukları gibi değil, daha fazla onları malzeme gibi kullandığım birçok tipten kompoze edilmiş kişilerdir. Eğer onlar hakiki insanlara benziyorsalar ve realiteye uygunsalar roman ilerlemeğe başladığı zaman onların dizginini kaybederim. Onlar beni dinlemezler, çünkü ben onları etten kemikten yapılmış şu ya da bu sosyal şartlar içinde bulunan kişilerin yaptığı ve yapabileceği şeylerden ne fazlasını ne de eksiğini yaparlar, bayağı direnirler. Birçok Fatmalardan kompoze ettiğim Fatma, eğer hakikaten hayattaki eşlerine benziyorsa onu tanıyabilmiş ve benzetebilmişsem, birkaç sahife sonra, o, tek başına hareket etmeye başlar ve hemen özgürlüğünü kazanır. O artık tıpkı bir canlı insandır ve romanımda benim onu evvelden götürmük istediğim sonuca gitmez, o beni sevkeder. Bir romanda benim tipim veya tiplerim bana isyan ettiler, kendi başlarına buyruk oldular mı, ben bayram yaparım. Çünkü "roman çok iyi olacak" diye düşünürüm ve hakkım da vardır.

Ben yazılarımı sabahları ve yatağın içinde yazmayı çok severim. Kimseyle konuşmadan gündelik hayatın içine girmeden. Dinlenmiş durulmuş bir başla.

Kolay yazarım, yaşar gibi. Mesleğimin benim üzerimde çok tesiri oldu. Ben yalnız edebiyatçı değil, aynı zamanda da gazeteciyim. Gazeteci günün her saatinde memleketinin insanları ve problemleriyle temas halindedir. Ben gazeteciliğe başladıktan sonra memleketimi ve insanlarımı tanıdım. İstanbul'un en fakir semtlerini bildiğim gibi, en ücra köşelerinden en lüks muhitlerine kadar girip çıktım. Sefaleti ve refahı aynı şehirde birbirinden çok uzakta değil, aynı şehrin belediye hudutları içinde seyrettim. İstanbul'umu çok tanırım, çok severim ve onun için de çok yazarım."

1968

Okuduğum Kitaplar

METİN CELÂL

BÜTÜN OYUNLARI CİLT 7
Bertolt Brecht
(Çeviri; Ahmet Cemal, MitosBoyut yay.)

Tiyatro anlayışını temelinden dinamitlemiş, tamamen değiştirip yenilemiş bir yazar Bertolt Brecht. Epik tiyatro anlayışının babası. MitosBoyut yayınları Brecht'in Bütün Oyunları'nı üç yıl içinde ve toplamı 5000 sayfa olacak on üç büyük cilt halinde yayınlamaya başlamış. Son derece özenli çevirilerle, titizlikle basılan Brecht'in Bütün Oyunları yayın projesi hoş bir rastlantıyla da onurlandırılıyor, 1998 Brecht'in 100. doğum yıldönümü. 7. Cilt'te yer alan oyunlara gelirsek, sırasıyla Galilei'nin Yaşamı, Dansen ve Demirin Fiyatı. Ciltte Galile'nin yazılmış tüm versiyonları yer alıyor. Ayrıca oyunlara ilişkin tüm ekler, açıklamalar, Brecht'in oyunlarla ilgili açıklamaları da yer alıyor. Öncelik tiyatro ile ilgilenenler de olmak üzere, her okuyucunun edinmesi, okuması gereken bir dizi.

İÇERDEKİ KEDİ
William S. Burroughs
(Çeviri; Fahri Öz - Nihan Hatipoğlu, Altıkırkbeş yay.)

"Kedi hizmet sunmaz. Kedi kendisini sunar. Tabii ki bakım ve barınak ister. Sevgiyi karşılıksız elde edemezsiniz. Tıpkı diğer saf yaratıklar gibi, kediler de akılcıdır." Geçen ay hayatta el edip ortadan yok olan Beat kuşağının en önemli yazarlarından William S. Burroughs'un diğer eserlerinden oldukça farklı bir kitabı **İçerdeki Kedi.** Onun kendisini "Kedi Adam" olarak adlandırmasına yol açan kedilerle ilişkisini sorgulayan bir kitap. Özellikle de "Güçlü, sevimli, yürekli asil bir kediydi." diye tanımladığı kedisi Ruski'yle ilişkilerini sorguluyor, tatlı anılarını anlatıyor ve Ruski'nin kendisini zamanla nasıl kedileştirdiğini araştırıyor.

ŞERİAT VE KÖLELİK
İlhan Arsel
(Kaynak yay.)

Profesör İlhan Arsel, İslamiyetle ve özellikle şeriatla ilgili araştırmalarıyla tanınmış bir araştırmacı. Çalışmalarını bilim adamı titizliğiyle yürüttüğü ve kaynaklara, gerçeklere dayalı iddialar ileri üsrdüğü için de önemsenmesi, yazdıklarının dikkatle okunması gereken biri. Bu tip çalışmaların yaşadığımız günlerde çok önemli ve gerekli olduğuna inanıyorum. Çünkü bu araştırmalar, bir kör döğüşüne dönüşen / dönüştürülen laik - islamcı çatışmasına, savaşına vardırılmak istenen bağrış çağrıştan ayrılan, gerçekten sonuç alınabilecek, tartışılabilecek tezler.

İlhan Arsel, son çalışmasında **Şeriat ve Kölelik** ilişkisini araştırıyor. İçindekiler bölümünden bazı başlıklar bile bir şeyleri anlatmaya yeterli... "İslam Şeriatı, köleliği kaldırmak değil, sürdürmek amacına dayalıdır.", "Kur'an'a göre kölelik doğal bir kuruluş", "Muhammed, köleliği kaldırmak değil, fakat doğal bir kuruluş olarak (Hem de Araplara uyguulanan eski şekliyle) sürdürmek istemiş, bizzat kendisi köle edinmiş, köle satmış ve başkalarına köleler hediye etmiştir"....

OĞLUM KIZIM DEVLETİM
Ece Temelkuran
(Metis yay.)

Dünyada en tutucu, en zor yerlerinden kıpırdatılabilen insanların ev kadınları olduğu gözlemlerin yanında araştırmalarla bilinen bir gerçek. Aileyi kutsal, evini bir mabet, mutfağını ise en güvenli ortam olarak gören ev kadınları aynı zamanda tahammülün, boyun eğmenin, sabırın birer kanıtı gibidir... Belki de bu yüzden sağ partiler en çok oyu kadınlardan alırlar. Çünkü onlar dirlik, düzenliklerinin değişmesini istemezler.

Ece Temelkuran, hangi gücün bu kadınları evlerinden çıkartıp sokaklara döktüğünü, açlık grevlerine, cumartesi eylemlerine yönelttiğini araştırmış **Oğlum Kızım Devletim**'de. Gidip o "eylemci" annelerle konşmuş. Birinci elden almış bilgileri. Mayıs - Temmuz 1996 tarihleri arasında yaşanan cezaevlerinde açlık grevleri olaylarında annelerin nasıl bir rol oynadıklarını, nasıl direndiklerini ve isyan ettiklerini annelerden dinlemiş.

ÇENESİNİ TUTAMAYAN KEDİ
Lilian Jackson Braun
(Oğlak yay.)

Kitabın kapağının en üstünde *"Bir Jim Qwilleran macerası"* yazması bir şey değiştirmiyor asıl kahraman bir kedi, bir siyam kedisi. Romanın kahramanı gibi gözüken Qwilleran yıllarca aktif gazetecilik yaptıktan sonra uzun süre işsiz kalınca küçük bir kentte, küçük bir gazetenin sanat sayfasında çalışmaya razı olmüştur. Dizinin ilk romanı **Tersten Okuyan Kedi**'de bu kente yerleşmesi ve esas kahramanla, kediyle tanışması anlatılır. Qwilleran'da böylece sanat dünyasının hiç de düşündüğü gibi sessiz, sakin olmadığının farkına varır. Oluk oluk kan akmaktadır ve katilleri bulmak kolay değildir. Kediler, özellikle Koko olmasa hiçbir cinayetin de aydınlanacağı yoktur.

Polisiye sevenler kadar kediseverlerin de hoşlanacağı ve de hoşça vakit geçireceği bir dizi. **Çenesini Tutamayan Kedi** ayrıca antika meraklıları için de hoş bir macera olabilir...

TUNA, SAVA, MORAVA VE DRİNA'YA BİR KIŞ YOLCULUĞU -YA DA SIRBİSTAN'DA ADALET- • BİR KIŞ YOLCULUĞU'NA YAZ EKİ
Peter Handke
(Çev. Sezer Duru, Telos yay.)

Alman edebiyatının yaşayan en önemli yazarlarından Peter Handke, Sırplarla Bosnalıların savaşı sırasında, hemen herkes Bosna'ya gidip savaşı sıcağı sıcağına izlemeyi tercih ederken aynanın öte tarafına geçmeye karar verdi. Aynanın öte tarafı Sırbistan'dı. Peter Handke'nin bu kış yolculuğunun notları Almanya'da yayınlanınca büyük tepkiler topladı. Bu yolculuğu yapmış olması bile onun "Sırp yandaşı" olarak adlandırılması, eleştirilmesi için yeterliydi ve bu bilgiyle yola çıkmıştı. Handke ne yazdığına aldırılmadan kıyasıya eleştirildi. Belki de bu yüzden Sırbistan'a tekrar gitme ihtiyacı duydu ve yaz yolculuğunu yaptı. Handke'nin diğer tarafa, Sırbistan'a bakmayı deneyen gezi notlarının Türkçe'de yayınlanmasının ayrı bir önemi var. Sonuçta biz, topyekün, millet olarak bu savaşta taraf olarak sayılıyorduk, Bosnalılar'ın tarafındaydık. Belki o nedenle birçoklarımız, Kusturica'nın sinema şahaseri Underground'a gitmeyi bile karaladı. Peter Handke medyanın sunduğundan farklı bir görüntüyle geliyor okuyucu karşısına. Aynanın öteki tarafını görmenin, "savaşlarda kimsenin haklı olmadığı", "her savaşta ille de taraf olmak gerekmediği" gibi tezleri tartışmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.

BİR KADININ BİR ERKEKLE YATMASININ 21 NEDENİ
Doris Lerche
(Çev. Saffet Günersel, Kabalcı yay.)

Doris Lerche, insan ilişkilerinin en vazgeçilmez olanını anlatıyor, aşkı. Aşkın, sevmenin kaçınılmaz olarak birlikte yaşamayla sonuçlanmasının getirdiklerini anlatıyor örneklerle. Kaçınılmaz ayrılıkları, düş kırıklıklarını, aldanmaları, aldatmaları... İnsanların "aşkı aramak" olarak adlandırdıkları kavramın arkasında neler gizli olduğunu araştırıyor ve bir hamlede en az yirmi bir neden buluyor. Aşık olmak, sevmek, birlikte olmak hep beraberinde dillendirilmemiş istekleri getiriyor. Bunların en önemlisi de yalnızlık korkusu herhalde. İnsanlar yalnızlıktan kurtulmak için, fazlaca düşünüp taşınmadan ilişkilere giriyorlar, birlikteliklere başlıyorlar. "Bir Kadının Bir Erkekle Yatmasının 21 Nedeni" aynı zamanda birlikte yaşamanın da, bir an önce ayrılıp yalnız ama özgür olmanın da nedeni.

HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ
Jean Genet
(Çeviri; Yaşar Avunç, Ayrıntı yay.)

"Piç, öksüz, hırsız, eşcinsel ve yazar", kitabın arka kapağında gördüğümüz bu beş sıfat aslında yazarın tüm niteliklerini de anlatmaya yetiyor. Genet, hırsızlık yüzünden onuncu kez yargılanıp müebbet hapse mahkum edildiğinde yazdığı ilk romanla dikkatleri çekmiş. Sartre, onu Aziz Genet, "St. Genet" diye selamlamış. Baş yapıtı sayılan **Hırsızın Günlüğü** içinse şunları yazmış; *"Hırsızın Günlüğü'nde ikizlik miti en güven uyandırıcı, en yaygın, en doğal biçimini almıştır. Genet burada doğrudan doğruya Genet'den konuşur; yaşamını, sefilliğini ve mutluluğunu, aşklarını anlatır; düşüncelerini dile getirir; Montaigne gibi, kendisini saf ve senlibenli bir biçimde bettimlemek niyetinde olduğunu sanabilirsiniz. Ama Genet hiçbir zaman senlibenli olmamıştır, kendisiyle bile. Elbette herşeyi söylüyor. Tüm gerçeği, yalnızca gerçeği söylüyor; Ne var ki bu gerçek kutsal bir gerçektir. Özyaşam öyküsü özyaşam öyküsü değildir, yalnızca görünüşte öyledir; Bu, kutsal bir kozmogonidir."*

en çok güldürenler

1. *Martin Mystere /* ***Uçan Kentin Savaşçıları,*** *Marduk (AD Yay.)*
2. ***Karikatürler 1,*** *Selçuk Erdem, (Parantez yayınları.)*
3. ***Dikkat Yazılı Var,*** *Ahmet Gülüm, (Kora yayınları.)*
4. ***Kıllanan Adam,*** *Ahmet Yılmaz (LM yay.)*
5. ***Asterix Oburiks ve Şirketi,*** *Goscinny (Remzi Kitabevi)*
6. ***Tenten Kongo'da,*** *Herge, (Yapı Kredi yay.)*
7. ***Hüzünbaz Sevişmeler,*** *Yılmaz Erdoğan (Sel Yayınları.)*
8. ***İmza; Bir Dost,*** *Metin Üstündağ (Parantez Yayınları.)*
9. ***Çerkez Ethem,*** *Suat Yalaz (Yalaz Prodüksiyon.)*
10. ***Temel Bilmeceleri,*** *Adnan Ersan (Arkadaş yayınları.)*

Bu liste Beyoğlu Komikçi Dükkânı verilerine dayanılarak hazırlanmıştır.

bir kitaptan bir şiir

YAŞAMA SEBEBİ

sıkmışım dişlerimi gözlerim kanayana kadar
çeyizimizde hüzün motifleri
göçebe bir ağıt göğsümün derinliklerinde
bu aşkın dönüşü yoksa
duman kırığı gözlerinde gecenin hıçkırıkları
kırık keman sesi ve adağım var
moraran hercai düşlerim ateşi delip
ıslatır mendilimi
kalbime dolar -sonsuz uykuma- korkuya susamış
bu yasadışı rüzgâr

bu aşkın dönüşü yoksa
suya düşer kokusu menekşelerin
deniz her zamankinden daha köpüklü
serçeler bi garip ötüşlüdür
martıları mavnalarla başka türlü danseder hamuruna sevgi katılmış bu dünyanın

küflü yüzler yok hiçlik de
hani ne derler gözlerinden öperim çocuk,
gamlı sevda, şiir
ne'm kalır geriye gülüm seni alırlarsa benden
tiksintiler toplamı umutsuzluk sapağında ölüm

KAAN İNCE
(Ka n'dan İzlek yay.)

Genet, çağımızın en önemli yazarlarından, üstelik anlatıkları ve içtenliğiyle çok farklı bir yazar. Yeraltını, marjinali merak edenler kuşkusuz bu kitabı kaçırmayacak, ama esas keyfi gerçek edebiyatseverler, okuyucular çıkartacak.

DÜNYA'NIN EN GARİP YASALARI
J. Paschall - Ron Lyon
(Çeviri; Kutsi Akıllı, Parantez yay.)

Yasalar her zaman en doğruyu ve mantıklıyı mı ister? **Dünya'nın En Garip Yasaları** bu sorunun cevabını araştırıyor. Araştırma sonuçları ise bizi bir kitap dolduracak kadar çok garip yasayla karşılaştırıyor. Örneğin, Hawai'de kulağınıza demir para sokmak yasaktır. Bir Carolina yasasına göre ise "Trenler , North Carolina'dan geçerken süt içmek yasaktır.". Oregon'da ise saat 18.00'den sonra genç kızların kahve içmesi yasayla yasaklanmıştır. New York'ta hâlâ yürürlükteki bir yasaya şöyle der; "Baş parmağı burna dayayıp, diğer parmakları sallayarak bir başka adamı selamlamak uygun bir davranış değildir." Ne dersiniz, yasalar düşündüğünüz kadar ciddi ve asık suratlı değilmiş değil mi?

İNSANLAR ÜÇE AYRILIR: SAYI SAYMASINI BİLENLER VE BİLMEYENLER
İsmet Berkan
(Milliyet yay.)

İsmet Berkan'ı ben Radikal'in en okunaklı köşe yazarı olarak tanırım. Bilgiye, araştırmaya, zekaya dayalı yazılar gibi gelir onun yazdıkları. Güncel, günlük politik durumlardan söz eden şeyler yazsa da arka planda entelektüel birikim hemen hissedilir. Zaten entelektüel çevrelerde de tanınan bir isimdir. Sinan Çetin'in ünlü filmi Bay E'nin ondan esinlenerek yapıldığı söylenir. Bu kadar olumlu bilgi kuşkusuz bir kitabın satın alınması için yeterli, ama okunması sırasında da yazar açısından bir dezavantaj olduğu bir gerçek. Hele kitabın arka kapağında "usta işi bir kurgu, akıcı bir biçem" gibi koca koca laflar edilmişse... Kafa karıştırmak için de "polisiye roman kurgusu ve senaryo sürükleyiciliği" gibi aslında bir romanı ucuzlatan laflar edilmişse... Sonucun hayal kırıklığı olması kaçınılmaz.

İsmet Berkan, sıradan, kolay okunan bir roman yazmış. Bu romanı yazarken bol bol eğlendiğine de kuşku yok. Benim gibi, biraz da arka kapak yazısının etkisiyle, entelektüel bir yazardan kallavi bir eser okuyacağınız koşullanmasına girmezseniz, bol vaktiniz de varsa okumakla bir şey kaybetmezsiniz.

bir kitaptan bir bölüm

Bir kadının bir erkekle düzüşmesinin yirmibir nedeni:

1. Adama acıdığından
2. Bu da işin bir parçası olduğu için
3. Adam ünlü bir yayıncı olduğu için
4. Öç almak istediğinden
5. Adamın üzerindeki o sevimli çekingenlik yüzünden
6. Kendi özgürlüğünün bilincinde olduğu için
7. Adam onu altı kez yemeğe davet ettiği için
8. Adam başkasını düzmesin diye
9. Ortada sadece tek bir yatak olduğundan
10. Adam kendisinin frijit olduğunu düşünmesin diye
11. Son tramvayı kaçırdığı için
12. Adam onu terk etmesin diye
13. Adamdan korktuğundan
14. Paraya ihtiyacı olduğundan
15. Adam kendisini artık rahat bıraksın diye
16. Bir kız arkadaşı o adamın iyi düzüştüğünü söylediği için
17. Adamın sohbeti çekilmez olduğu için
18. Adam kendisinin iyi bir sevgili olduğunu sansın diye
19. Adamın ibne olup olmadığını anlamak için
20. Aklına, buna itiraz edecek bir sebeb gelmediği için
21. Adamı canı çektiği için

Dorris Lerche
(Bir Kadının Bir Erkekle Yatmasının 21 Nedeni'nden, Kabalcı yay.)

mevzu

Otosansür

Meşhur atasözlerimizden biri "Eline, diline, beline sahip ol!" der. Bizim edebiyatımızda bu söze uymakta çok özen gösterir, "diline sahip olur". Diline sahip olarak eline de beline de sahip olacaktır nasılsa. Üstelik adından gelen bir "edeb"liliği vardır.
Belki de bu yüzden hemen her konu rahatlıkla işlenemez bizim edebiyatımızda. Attilâ İlhan'ın deyişiyle "hadım edilmiş" bir gerçekçiliği vardır. İnsanlar birbirlerine aşık olurlar ama eylemlilikleri analmalı sözlerden, elele tutuşmacadan, bilemediniz küçük bir buseden ileri gitmez. Karı kocanın yatak odasında ne yaptıkları sır olduğu gibi, çocukları leyleklerin getirmesi kaçınılmaz bir olgudur.
Çünkü yasalarda "Halkın ar ve haya duygularını rencide etmek" diye geçen eylemi savcılar, yargıçlar alabildiğine geniş bir yorumla uygulamayı, ona dayanarak davalar açmayı severler.
Böyle olunca da insanların doğalarında olan eylemler edebiyat söz konusu oldu mu ayıp yasak şeyler halini alır. Yazarın kalemi o konulara geldi mi duruverir.
Otosansür gündeme girer. Çünkü yüz kızartıcı bir suçtan yargılanmak, kitabın toplatılması, hapis ya da para cezası almak bir yana, kitabın yayınlanması da tehlikeye girebilir. Yazar, yayıncı bulamayabilir.
İş bir kere şirazesinden çıktı mı, tam çıkıyor herhalde. Savcılarımız insani eylemlerin yazılmasından, onların adlarıyla anılmasından da hoşlanmaz, onu da suç olarak değerlendirir. Hemen her milletin serbestçe kullandığı sözcüklerin biz de karşılığı bulunamaz. Alt yazılı filmlerde "fuck" sözcüğünün karşılığı olarak "kahretsin"i kullanmaktan başka çare bulunamaz. Herhalde "kahretsin" lafı, yanlış bir çeviriyle sözcüğün anlamı olarak değil de, doğru anlamı kulanamadığı için çevirmen tarafından durumu protesto etmek için kullanılmıştır.
İş o kadar çığrından çıkmıştır ki; bazı organlarımızı günlük hayatta kullandığımız adlarıyla bile edebi metinlerde adlandıramazsınız, ya vagina, penis kolayca anlaşılamayacak tıbbî terimler kullanılır, ya da orası, arkası gibi muğlak ifadeler.
O zamanda Doris Lerche'nin "Bir Kadının Bir Erkekle Yatmasının 21 Nedeni" gibi bir kitap yazmanız imkansızlaşır. Hatta onu çevirmeniz bile mümkün değildir. Çünkü çeviriyi yaparken, halkın rahatlıkla kullandığı sözcükleri, deyimleri kullanamayacak "yatmak" gibi muğlak ifadelerle yetinmek zorunda kalacaksınızdır.
Buna da otosansürden başka ne denir, bilemiyorum.

M.C.

16. İSTANBUL KİTAP FUARI
16th İSTANBUL BOOK FAIR
31 Ekim - 9 Kasım 1997
October 31, - November 9, 1997

ALIŞVERİŞ LİSTESİ

İstanbul Kitap Fuarı'na giderseniz sizlere kolaylık olsun diye bir kitap listesi hazırladık. Mutlaka alın demiyoruz, ama aklınızın bir köşesinde bulunsun, en azından kapağına bakın, karıştırın, arka kapak yazısını okuyun kitapların... Paraya kıyın, birkaç tane de alın!.. Korkmayın ısırmaz!..

Şiir
Ofelya, Arthur Rimbaud, Opus / **Baş ve Ayak**, Salâh Birsel, Adam
Doğu - Batı Divanı, Enis Batur, Yapı Kredi yay. / **Kırk Şiir ve Bir**, Haydar Ergülen, Varlık / **Gül ve Telve,** Seyhan Erözçelik, Yapı Kredi yay.
Büyük Mastürbatör, Salvador Dali, Varlık / **Toplu Şiirler,** Tuğrul Tanyol, Yapı Kredi yay. / **Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman,** Enver Ercan, Varlık
Ciddiye Alındığım Kara Parçaları, küçük İskender, Yapı Kredi yay.
Yunus Emre, Haz. Sabahattin Eyüboğlu, Cem

Roman
İpek, Alessandro Baricco, Can / **Namı Diğer Grace**, Margaret Attwood, Oğlak / **Musa Dağda Kırk Gün,** Franz Werfel, Belge / **Cemil Şevket Bey, Aynalı Dolaba İki Revolver,** Selim İleri, Oğlak / **Siyah Makamı,** Ümit Kıvanç, İletişim / **Mülksüzler,** Ursula K. LeGuin, Metis / **Gökteki Göz,** Philip K. Dick, Metis / **Gelecekbilim Kongresi,** Stanislav Lem, İletişim / **Çöl Gezegeni Dune,** Frank Herbert, Sarmal / **Varolmayan Şövalye,** Italo Calvino, Can / **Akan Su Gibi,** Marguerite Yourcenar, İletişim / **Çocukluk,** Nathalie Sarraute, Can / **Gene Aşk,** Doris Lessing, Can / **Hiçbir Aşk Hiçbir Ölüm,** İnci Aral, Özgür / **Labirent,** Lawrence Durrell, Telos / **Çiçek Açmış Genç Kızların Gölgesinde,** Proust, Yapı Kredi / **62 Maket Seti,** Julio Cortazar, Ayrıntı / **Kutsal Bölge,** Carlos Fuentes, Ayrıntı / **Gerillalar,** Naipaul, İletişim / **Jacop'un Odası,** Virginia Woolf, Oğlak / **Çılgın Üçlü,** Henry Miller, Can / **Beyaz Kitap,** Jean Cocteau, Altıkırkbeş / **Onun,** Lawrence Ferlinghetti, Altıkırkbeş / **Dur Bir Mola Ver,** Tom Robbins, Ayrıntı / **Genç Kız Kalbi,** Mehmet Rauf, Arma / **Koca Tembel,** Romain Gary, Can / **Hermann Lauscher,** Hermann Hesse, Afa / **Paris'te Satori,** Jack Kerouac, Parantez

Öykü
Hayatı Savunma Biçimleri, Adalet Ağaoğlu, Oğlak / **Yansılar Kitabı,** Münir Göle, Afa / **Sular Güzelse,** Erdal Öz, Can / **Otuz Yılın Bütün Hikayeleri,** Selim İleri, Oğlak / **Bütün Öyküler,** Anton Çehov, Cem / **Güvercinim Harput'ta Kaldı,** Hamasdeğ, Aras / **Ruh İkizini Arar,** Mahir Öztaş, Yapı Kredi yay.

İnceleme / Araştırma
Bilim ve Şarlatanlık, Hüseyin Batuhan, Yapı Kredi Yay. / **Flört Üzerine,** Adam Phillips,, Ayrıntı / **Ağaç ve Doğanın Doğası,** John Fowles, Afa **Susurluk, 20 Yıllık Domino Oyunu,** Enis Berberoğlu, İletişim / **Holokost - II. Dünya Savaşı Döneminde Yahudi Soykırımı,** Gözlem / **Yaratıcı Aklın Sentezi,** Server Tanilli, Adam / **Bireycilik,** Steven Lukes, Ark / **Einstein'ın Büyük Yanılgısı,** Donald Goldsmith, Sarmal / **Şeriat ve Kadın,** İlhan Arsel, Kaynak / **Tüketim Toplumu,** Jean Baudrillard, Ayrıntı / **Kadınlar Neden Yazdıkları Her Mektubu Göndermezler,** Darian Leader, Ayrıntı / **İkili İlişkilerde Terörizm,** Vincent Miller, Varlık / **Gözaltında Tecavüz,** Meryem Erdal, Çivi Yazıları / **Gazeteciyim,** Metin Göktepe, Evrensel / **Türkiye'de Mezhepler ve Tarikatlar,** Abdülbaki Gölpınarlı, İnkilâp / **Söz Mezbahası,** Eduardo Galeano, Belge / **Seçilmiş Düşünceler,** Nietzsche, Assos / **Ergenekon, Devlet İçinde Devlet,** Can Dündar, İmge / **İstiklal Mahkemeleri,** Ergun Aybars, Milliyet / **Evrenin Kısa Tarihi,** Tübitak **Diyaloglar,** Giardano Bruno, Berfin

Anı / Deneme
Gölgede Kalan Yıllar, Memet Fuat, Adam / **Güvercin Curnatası,** Cemal Süreya'nın Söyleşileri, Yapı Kredi yay. / **"İki Gözüm Ayşe",** Sabahattin Ali'nin Özel Mektupları, Bilgi / **Bütün Günceleri,** Slyvia Plath, Oğlak / **Kadınlığımın Hikayesi,** Simone de Beauvoir, Payel / **Paranın Cinleri,** Murathan Mungan, Metis

Oyun
Toplu Oyunları, Ionesco, Mitos / **Toplu Oyunlar,** Adalet Ağaoğlu, Yapı Kredi Yay. / **Küçük Tragedyalar,** Puşkin, Oğlak / **Toplu Oyunlar,** Gülten Akın, Yapı Kredi Yay. / **Yaşamın Kırılma Noktasında Dram Sanatı,** Sevda Şener, Yapı Kredi Yay.

Mizah/Karikatür
Nasreddin Hoca, Haz. Abdülbaki Gölpınarlı, İnkilâp / **Oteller Kitabı,** Ferhan Şensoy, Orta Oyuncuları / **Dikkat Yazılı Var,** Ahmet Gülüm, Kora **Seni Sevdiğimi Kimseye Söyleme,** Gani Müde, Parantez / **Gözünüz Aydın Efendim,** Aziz Nesin, Adam / **İmza; Bir Dost,** Metin Üstündağ, Parantez / **Kıllanan Adam,** Ahmet Yılmaz, Leman / **Karikatürler 1,** Selçuk Erdem, Parantez / **Öğreten Adam,** Kaan Ertem, Leman / **Yalnızlık Aletleri,** Atilla Atalay, İletişim / **Terelelli Pictures,** Esas Oğlan, Can Barslan, Parantez / **Bıyıksız Hikayeler,** Gülay Batur, İletişim / **Kabız Kuğu,** Bülent Üstün, 4 M / **Ne Biçim Kurbağasın Sen,** Behiç Ak, İletişim

KUTLUKHAN PERKER

bir kereliğine bir çok şey

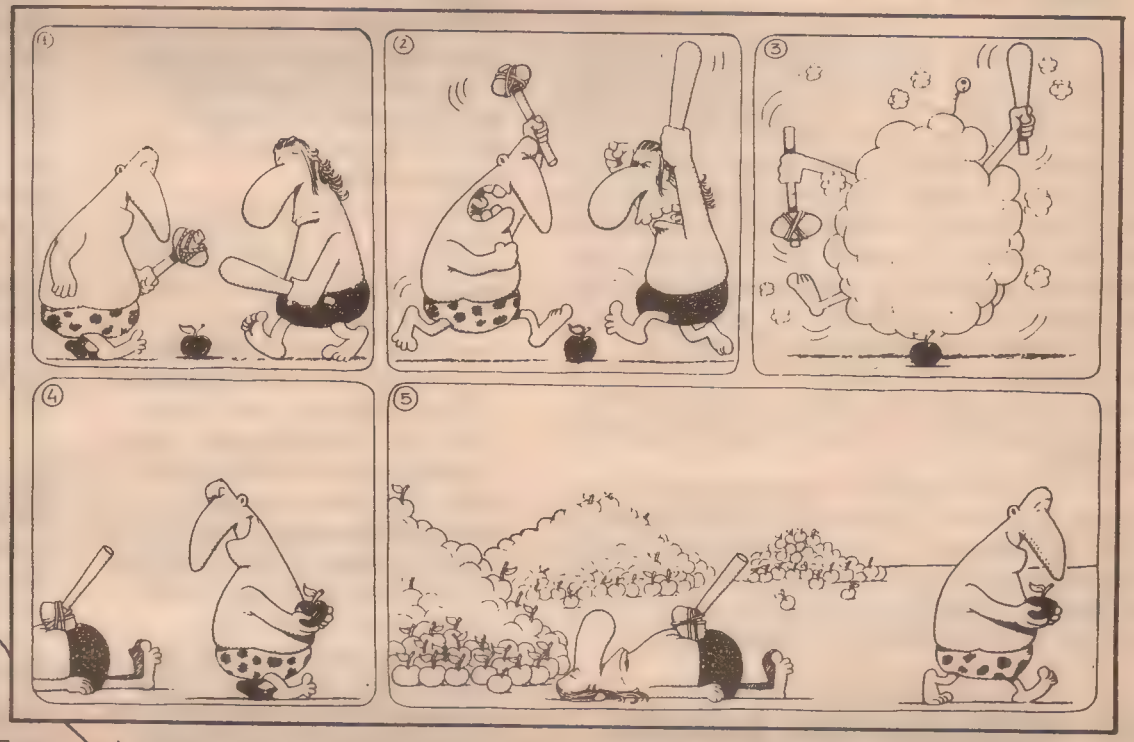

bir başarı öyküsü...

tek oyuncunun kullanıldığı maliyeti düşük karikatürler...

Geniş Zaman Senaryoları

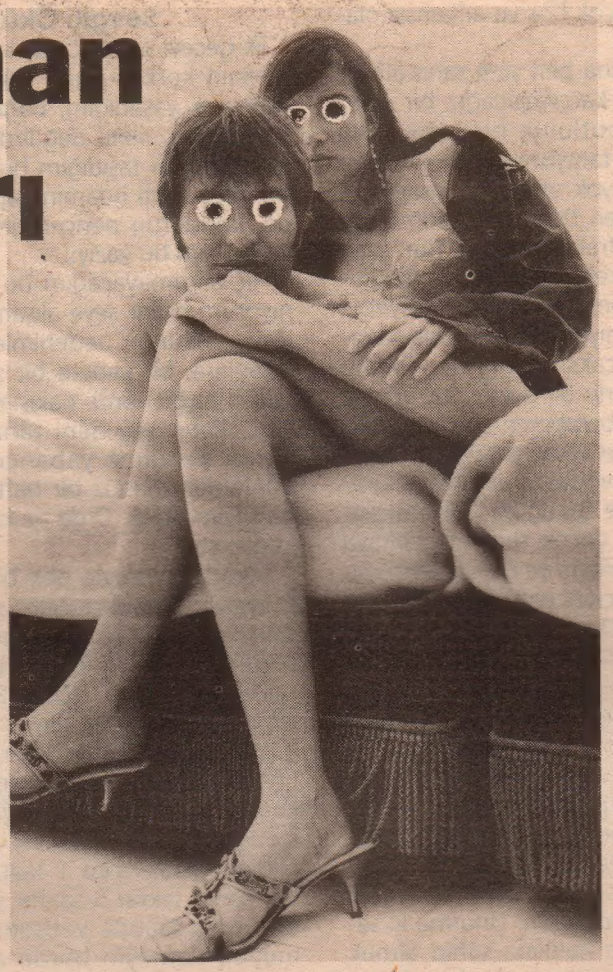

Aşağıdaki hikâye, seralarda turfanda yaş sebze ve meyve üretimine gönül vermiş ve ürettikleriyle, bizleri manav tezgâhlarında sevinçli bir şaşkınlığa uğratan, hayatımıza küçük de olsa renk katan, isimsiz kahramanlara ithafen yazılmıştır.

FATİH SOLMAZ

Yerelgül ağlayarak...

YERELGÜL - Beni kirlettiler Borucan...

Borucan yarı şaşkın yarı inanamaz gibi fifti fifti bir ifadeyle...

BORUCAN - Sigtiiir!... Sana bunu kim yaptı Yerelgülüm?

Yerelgül gülmeyerek... (Yani, anti ifade olgusuyla...)

YERELGÜL - Ağanın oğlu Pimaşhan'la, kahyası Forttettin.

BORUCAN - Yazıklar olsun onlara... Oysa onlara ne kadar da güvenirdim.

Yerelgül bir suçlu ifadesiyle ellerini Borucan'a doğru uzatır.

YERELGÜL - Al bu ellerimi kes Borucan!

Borucan şaşırmış bir ifadeyle...

BORUCAN - Ellerini kesmek mi? Aaa! O niye Yerelgülüm?

Yerelgül çok üzülüyormuş gibi yaparak veya gerçekten üzülerek...fark etmez...

YERELGÜL - İkisi de elime verdiler. (es) Gayrı ben bu pis kirlenmiş ellerle sana yemekler yapıp, saçlarını okşayamam Borucan. İlerde doğacak çocuğumuz "Anne, bu ellerle babamın ki dışında kimlerin şeyini eline aldın?" diye sorarsa ne cevap veririrm ben?...

BORUCAN - Evet, bak bu hiç aklıma gelmemişti. Akşama bu soruyu ben de kendi anneme sorayım. Neyse, Vay alçaklar! Demek öyle yaptılar haa!?

YERELGÜL - Çok direndim ama... Ühüüü ühüüü ühüüü! Onlar ısrar edince... almak zorunda kaldım.

Borucan gözlerini intikam ateşiyle kısar. Burun delikleri büyür. Kaşları ihtirasla titrer. Yumruklarını kuvvetlice sıktıktan sonra havaya doğru kaldırır.

BORUCAN - Tövbemi bozuyorum ulaaann! Yemin etmiştim. En son ihtiyar heyetinden Sübyanettin dedeyi doğradıktan sonra kimseyi baltayla doğramayacağıma yemin etmiştim! Ama tövbemi bozuyorum işte!

Borucan hızla koşmaya başlar. Yerelgül, Borucan'ın peşinden kaygıyla bağırır.

YERELGÜL - Dur yapma Borucaaan! Elini kana dulamaaa! Ayy pardon bulamaaa! Sen de o ikisinin eline ver, ödeşeliiiim! Veya birininkine ver. Diğerinden alacaklı oool!

Borucan, Yerelgül'ü duymaz bile. Koşarak eve gelir. Evde onu yatalak annesi Bunaknur ağlayarak karşılar.

BUNAKNUR - Rrüüüh! Hüüllll! Dürrr! Cürrrr!

BORUCAN - Ne diyorsun anne? Ne dürü, ne cürü?

BUNAKNUR - Ağlıyorum oğul. Ama yaşlılık işte ağlarkan nasıl bir ses çıkartmak gerektiğini unuttum. Bir tek "Ü" harfini hatırlayabiliyorum.

BORUCAN - Peki niye ağlıyorsun aney?

BUNAKNUR - Ağanın yatalak babası Bafihan ile yatalak kahyası Hınfettin az önce sürünerek eve gelip, elime verip gittiler. Düürrr! Cüürrr! Xüüüwww!

Borucan'ın öfkeden kulakları büzüşür. Dişleri diken diken olur. Parmaklarını sinirle çıtlatırken...

BORUCAN - Tövbemi bozuyorum ulaaann!

Borucan bir an düşündükten sonra...

BORUCAN - A pardon. Tövbemi az önce bozmuştum galiba... Neyse, intikammm! İntikam almalıyım! Benim baltam nerede aney?

BUNAKNUR - Baban ormana ağaç kesmeye gitmişti oğul. O kadar dedim gitme Maymullah diye ama dinlemedi. Öküzler kabız olduğu için tezek yapamıyor, soğuktan donacak mıyız dedi, ağaç kesmeye gitti.

Borucan koşarak, bir çırpıda ormana gider. Fakat babası bir ağacın altına oturmuş üzgün bir şekilde sigara içmektedir.

Borucan kafiyeli bir ifadeyle...

BORUCAN - Babaaa! Babaaa! Nerde baltaa!

MAYMULLAH - Getti oğul. Balta getti. Baltamın gettiği yetmiyormuş gibi bir de elime verdiler.

BORUCAN - Kimler?

MAYMULLAH - Erozyonu Önleme Vakfı Sürekli Eylem Komitesi Militanları oğul. (es) Elimde baltayla beni ağaç keserken görünce üstüme atladılar. "Ülkemiz çöl olmayacaak! diye bağırıp, elime verdiler.

BORUCAN - Peki balta? Balta n'ooldu baba?

MAYMULLAH - Baltayı da alıp, gittiler.

Borucan'ın öfkeden gözleri şaşı olur, telefonu kaplama alanından çıkar. Sinirden deliye dönmüş bir şekilde pantolununun paçalarını yukarı katlarken...

BORUCAN - Ağğaaahh! Yedim ulan sizi! Sizi elimden muzaffer TEMA bile kurtaramaz artık!

Senaryonun sonu özetle şöyle gelişir. Borucan, İstanbul'a giden ilk motorlu araca biner. Ki bu otobüstür. Otobüs, ihtiyaç molası verdiğinde, Borucan tuvalete gider. Ve cırcır olduğu için otobüsü kaçırır. Tuvaletçiyle dertleşmeye başlar. Tuvaletçinin yıllar önce Bauhaus'da kaybolan kardeşi olduğunu öğrenir, birbirlerine ağlayarak sarılırlar. Kardeşi Fayanscan ile tertemiz dört elle hayata sarılmaya ve kendilerine yeni bir hayat kurmaya karar verirler. Bu güzel mutlu final için de, Öküz Dergisi'nin basılmasına bundan dolayı yazarın acelesi olmasına yıllarca dua ederler...

Şarkılarında Rüzgargülü

OKTAY TAFTALI

açık bırakmasan kapıları
ben uzayıp gitmesem
su istemese çiçekler
ama sen su versen
açık bırakmasan kapıları
ben hiç değişmesem

bir gün güneş alsa odam, ışıkları söndürsem
bir rüzgar gülü bulsam şarkılarında
serin yollarını yitirmesem
açık bırakmasan kapıları
duymasa başkaları, duymasa şehir
benim olmayan bu çığlığı

keşke korkmasan, giden belki ben değilim
işte yazıyorum
ben şimdiyim, buradayım
işte yazıyorum, yazıyla kutsanırmış zaman
hem sen beni ne kadar bilirsin
ne kadar bilirsin çocukları
şimdi burada olan ve
değişmeyen hiçbir zaman
artık bu hayatı ne denli uzatsam,
el versem yalnızlığına
bütün korkular sana beni yazar
giden belki ben değildim, ama artık gittim
o kapıları da yalnız ben kapatacağım
ben hiç değişmedim, şimdi sen sus
sen sus aralığında akşamın
ben yalnız
ben bir hikaye zamanda ağlayacağım

Şezlong

MEHMET YAŞIN

Kafalong'un Leyla'ymış
annemin en samimi arkadaşı
gencecik kızlığında. Bir şezlonga uzanmışlar
kız kıza
bir kah kaha bir kihkihi... Diğer fotoğraflarda
Kraliçe Victoria Mektebi'nden çıkan
bütün kızlar da ağzı kulağında:
Şaziye, Edibe (Dırdır), Melda, Suzi, Müjgan
ebedi bir hâtıra 3.7.1947
Ama isimlerini hatırlayamazdım
Pembe Marmara bir şiire yazmamış olsa.
Annemle yanyana, zaman sonra şimdi
bir şezlonga uzanmışlar gene
Lefkoşa Gayrı Hristiyan Mezarlığı'nda. Ve ben
şu anda bunları düşündüğüm Manhattan'da
cinsel tercihi her an değişebilir
bir arkadaşımda, 12.9.1997
ipek sesli Çin kuşlarının öpüştüğü bir kumaşta
çektiği filmin oyuncusu benmişim gibi bir pozla
yayıldığım bu şezlongda...
"Çocukluk ölülerini kendiyle taşır" diyor karım
"gömecek yer bulunamadığından."

Evet ama çocukluğudur en güvenilir yakını
İnsanın, zor zamanlarında sığınabileceği kadar
sağlam, candan, sadık.

Ve eski bir şezlongdaki ferahlık.

(New Yok) Londra, 1997

Akşamsefası

Sevgili ÖKÜZ mektupları
KÜLTÜR FİZİK DERGİSİ
imam adnan sok no:20
80800 Beyoğlu -İST.

Ulan sayfa boş kaldı. İsraf.

Olayın gerçeğini anlatayım. Bizim bi arkadaşı babası yolda sigara içerken görür. Arkadaşlarının yanında önce yanına çağırır. Elindeki sigarayı kırar. Bir Osmanlı şamarı. Sonra tatilin son haftası boyunca dışarı çıkma yasağı. Ereğli'ye döndüklerinde çocuk 24 saatin 12'sinde babasının dükkanındadır. Hava alma ihtiyacını dükkana giderken (saat 5'te karga bokunu yemeden) ve dönerken karşılar. Daha sonra harçlık kesilir. Elinden anahtarı alınır ve çocuk sigarayı bırakır. 2 hafta sonra eski hayatına döner. Anlayacağınız baskı bu sefer de kazanmıştı. Ama tabi bunun 2.raundu var.

Buzağıların gözlerinden öperim. İnek yengeye de selam söylemeyi unutma. Hadi Öküz'cüm kendine iyi bak. Mektubunu bekliyorum. Kısrağın bol selamı var. Öptüüüm.

Ceren

Gidene İlk ve Son Çağrı

Sorun aslında bende, daha doğrusu sana açılamamda. Fakat bunda haklıyım. Çünkü tepkinin ne olacağını tam bilemesem de, olumsuz olacağı yolunda sezgilerim var. Buna ilaveten duyumlarım. Yaşamında bir başkası olduğunu söyledi bana. Günlerce merak ettim: Acaba kim o seni benden alarak hayatıma müdahale eden ve belki de bundan sonraki yaşamımda beni karanlığa mahkûm etmeye çalışan? Benden farkı ve fazlalığı ne? Sonra anladım ki ortada aslında bir seçim bile yok. Benim platonik düzeye ulaşan sevgim ve sizin mantık çerçevesi içerisindeki birlikteliğiniz.. Mutluluğu bulma yolunda sizin attığınız iki adım ve o adımların altında ezilen, isyan eden ama isyanını kalbine gömen ben... Biliyorum bundan sonra söylenecek sözler anlamsız. Ve mutlu olacaksan eğer mutluluğunu gölgelemek gibi bir kastım da yok. Çünkü seni mutlu edebilmek için sevdim. Demek o daha çok sevmiş. Yine de sizinki karşılıklı mutlu etme çabası, salt kendi mutlulukları için atılmış iki bencil adım..

Seninle zenginleşen, anlam kazanan ve gözümde değerli bir konuma ulaşan yaşamımın bundan sonra kaktüslerle dolu bir çöle dönüşeceği muhakkak. Zenginliğin kalıcı olmadığını da öğrenmiş oldum. Ve bazı zenginliklerin sadece görünüşte olduğunu, temelde kuru araziye ekilen sulak ürünler gibi eğreti durduğunu... Bir süre sonra, yani hasat vakti gelince tüm ürünün kuruduğuna tanık olacağız. Ve sermayeden zarar edeceğim.. "Çöle pirinç ekersen olacağı budur." diyerek kızacağım kendime. Belki de arabeskvari bir hava tutturacak, geceler - ki gündüz kavramı anlamını yitirmiş olacaktır.- boyu içilen sigaralar sonunda ağzımda zehir gibi bir tat ve halsiz bir halde, artık kimseyle paylaşamayacağım günleri karşılayacağım. Hayatı tek yaşamak çok boş ve anlamsız olacak değil mi?

Sen başkasına ben yine sana ait bir halde tekrar karşılaşacağız bir gün. Yanındaki mutluluk hırsızını bana "Eşim" diye tanıştıracaksın. Ve ben içimden onu yok etmenin hesaplarını yaparken ve en ücra hücrelerime değin ondan nefret ediyorken, tüm duygularımı maskeleyip sahte bir gülümsemeyle "Memnun oldum." diyeceğim. Memnuniyetsizliğimin asla farkına varamayacaksın belki de. Çünkü pembe pancurlu bir eviniz, bir düzine çocuğunuzla beraberce sonsuza dek, mutlu bir hayat yaşama yalanına inanmışsındır. Yanındaki yumurcağı tanıtırken de "işte çocuğum" diyeceksin. O an ben bir çocuk saçını okşamaya hasret nasırlı ellerin ve çocuk sevgisine aç bir kalbin acısını daha fazla duyumsayacağım. "Oysa bu bizim çocuğumuz olabilirdi" diye düşünürken, ikimizin almasını hayal ettiğim çocuğun saçlarında görünüşte kısa ama gerçekte uzun bir an gezinecek ellerim. Seni bir çoban kavalında değil, bulduğumu sandığım an yitirmişim meğerse. İşte tüm bunları düşün giderken. Ve istersen eğer sonrasında kendine, içinde beni barındırmayan bir hayat kur. Seçim şimdi senin. Unutma ki seçim yapabilme hakkına sahip olmak güzeldir ama asıl güzel olan doğru olanı seçebilmektir... Kimbilir belki de umut vardır...

Fırat Doğru / Şanlıurfa

Merhaba Sevgili Öküz.

Ben şu anda Türkiye'nin bir ucunda tankların ve panzerlerin sesiyle kulağım çınlana çınlana sana bu mektubu yazıyorum.

Senin her sayını takip ediyor ve senin gibi entellektüel bir dergimiz olduğu için çok seviniyorum.

Değerli Öküz, soydaşlarına hakaret gibi olmasın ama sen bütün Öküz soydaşlarından daha güçlü olmakla birlikte bu fatalist halkın bilinçlenmesinde çok büyük bir rol oynuyorsun.

Öküz her zaman horlanmış, sömürülmüş bir çok sadist tarafından işkencelere maruz kalmış emekçi ve mazlum bir hayvan olmaktan çıkmış ve artık kendi soydaşlarına evet kendi soydaşlarına örnek olmuş. Ayrıca bununla birlikte öküz gibi mazlum insanlara bir öncü olmuştur.

Her ne kadar fatalist de olsa öküzün sömürülmesine ve çok çalıştırılmasına her zaman karşıyım.

Sevgili Öküz seni seviyor ve seninle övünüyoruz. Sen çok ilerledin.

Serbest Tımarcı
Yüksekova

Sayın Çok Değerli Öküz Dergisi Çalışanları

Satırlarıma başlamadan önce size sonsuz selamlarımı iletir, her zaman başarılarınızın devamını dilerim.

Ben 25 yaşında, 1.72 boyunda, esmer bir gencim. Kader kurbanı olarak cezaevinde bulunuyorum. Benim yalnızlığımı, sevgimi, nefretimi, acı ve sevincimi paylaşacak tüm insanların mektuplarını bekliyor ve şimdiden teşekkür ediyorum.

Satırlarımı noktalarken tekrar selamlarımı iletir, kolaylıklar dilerim.

Saygılar

Adnan Küçükaslan
E Tipi Kapalı Cezaevi 18100 Çankırı

Sevgili Öküz

İlk geceyi saatlerce aynaya bakan bir insanın korkusu gibi ürkerek yatağa sığınarak yaşadığım, boğularak çığlıklar attığım, elimi değdirdiğim her şeyin ağırlığını taşıdığım bu yerde şimdi bu gece vakti odamın kapısının önünde, koridorun penceresinin yanından yazıyorum bu yazıyı.

Hiç alışamayacağım bu şehirde (sanıyorum hiçbir şeye alışamıyorum) öylesine sürünen bedenimle bakıyorum insanlara, bir yerlere bir şeylere, ama burda hiçbir yerde bakışımın izi kalmıyor. Hiçbir şey beni tahrik etmiyor. Kendi kendime yabancılaştığım ilk günlerden (henüz bir hafta oldu.) daha iyiyim şimdi. O da ne kadar varsa o kadar işte.

Burada kimseyle pek birşey konuşmuyorum. (konuştuğum şeyler de bir şey değil) Suskunluğumu daha çok sevdim şimdi. Afalladım bir anda topalladım birden. Topal Pelin oldum şimdi, beynim topallıyor. Eskisinden daha çok sarıldım kitaba. Sırf Cezmi Ersöz'ün, Murathan Mungan'ın kitaplarını, Öküz ve Varlık dergilerini almak için sabah çıkıp 5 saatlik yol gidip az bildiğim Ankara'da 1 saat kalıp aldıktan sonra tekrar 5 saatlik yol aşıp yurdun giriş saatine yetiştim. Orda yok muydu demeyin burda arasanız da aradığınız yerde kalırsınız. Yeni hiçbir şey yok. Öyle mutlu oldum ki o gece çok gelen bir mutluluğu yaşadım sevindim, sevindim.

Ben Cezmi Ersöz'ü çok severim. Bir gün onu yolda gördüğümü sanmıştım. Belki de oydu. Biraz yürüdükten sonra fotoğraflardan tanıdığım yüzü görmek için geri döndüm. O yağmurun altında saatlerce caddede dolaştım. Ama o fotoğraf yoktu. Sanki kimsecikler yoktu orda.

Geldiğim yerin Fredie Kahlo'suydum, buranın da olabilir miyim, Kahlo'lar aşıma uğramaz değil mi?

Evet sevgili Öküz, seni seviyorum. Seni seviyorum. Aşk da yok burda, hayatın kısacığımı bu aşk, yaşamış mıydım? Birisi benden önce cevap versin lütfen.

Tekrar yazacağım Öküz. Siz de bana yazın. Siz sevgili okurlar sizler de yazın bana. Belki de cevap vereceğim size.

Sevgiyle.

Pelin Doğdu
Gevher Nesibe Kız Öğrenci Yurdu
Talas Yolu üzeri
Talas-Kayseri

Aman Dikkat Size de Çıkabilir!

12 Eylül 1980 askeri faşist darbe yapıldıktan sonra Türk toplumu hızla çürümeye başladı. Toplum çürüdükçe kurumlar da çürümeye başladı. Rüşvet, dolandırıcılık yaygınlaştı. Her şeyin mafyası ortaya çıktı. Şans oyunlarında patlamalar oldu. Yeni yeni şans oyunları eklendi.

Salazar, Franko, Mussolini ve Hitler gibi faşist diktatörler bile kendi halklarını, Türkiye'de yaşayan halk haline getirmediler. Bugün onlar sağ olsaydı, bu ülkede yönetim erkine ders almaya gelirlerdi. Salazar'ın meşhur 3 F (Futbol, Fuhuş, Fiesta) doktrini. Türkiye'de katlanarak uygulanıyor. Futbol ırkçılığa, şövenizme dönüştürülüyor, gündemdeki önemli olaylara da perde yapılıyor. Futbolla Toto, Loto, Sayısal Loto altında halka dayatılıyor. Altılı Ganyan'da patlama oluyor. Fuhuş o kadar yaygınlaşıyor ki, dağılan doğu bloğundan gelenlerin bazıları da bu sektörde yer alıyorlar. Demokrasi ile yönetilen ülkelerde basın, dördüncü kuvvet olurken, Türkiye'de devlete ve burjuvalara göbekten bağlı olan basın-yayın ise halkın beynini dumura uğratıyor, gerçek sorunları gündeme almıyor, suni gündemleri manşet yapıyorlar. Ardından da hızla promosyonu gündeme sokuyorlar. Şans oyunlarına hem destek oluyorlar, hem de kendileri yapıyorlar.

Türk toplumunun çoğunu kişiliksiz bir kişiliğe dönüştürmeyi başardılar. Birlik yerine bireyi, emek yerine sömürüyü, bedavacılığı, apolitikliği, bananeciliği, duyarsızlığı topluma aşıladılar. Ülkemizde ise tam tersi gelişmeler yaşanıyor. Ülkenin bir ucunda kirli bir savaş sürüyor. Bir coğrafya insansızlaştırılıyor, bereketli topraklar çölleşiyor. Kan, gözyaşı dinmiyor. İki binden fazla köy boşaltılıyor. Çetelerin doğuş yeri oluyor. Uyuşturucu, silah ticareti, siyasi cinayetler (faili meçhul) yaygınlaşıyor, devlet eliyle suç şebekeleri ortaya sürülüyor. Bunlar ortaya çıkınca da yakalanıp beraat ediyorlar (Susurluk gibi). Savaşın kaynağının çoğu da şans oyunlarından elde ediliyor. Her vatandaş şans oyunları yerine bilmeli ki, biletlerin bir kurşun, bomba ve cenaze bileti olacağını unutmasın. Daha çok şans oyunları oynadıkça Karadeniz, Akdeniz, İç Anadolu toplarla, kurşunlarla dolup taşacak ve mutlaka size de çıkacaktır.

Bu yazıtı sırf ÖKÜZ'lüğümden yazdım. Hiçbir etki yaratmayacağını hatta kaale alınmayacağını biliyorum. Dergimizin ismi ÖKÜZ'lüğüme denk geldi. Oturdum bu yazıtı ÖKÜZ'ledim.

Sevgi ve saygılarımla.

M.Salih Akıçgöz
Diyarbakır

Bir Hans'a, Bir Helga'ya

Oturdum, düşündüm, ne yazayım?.. Aslında benim yazacağım pek çok konu var. Baksana V.Ö bile böyle yazılar yazabildiğine göre, ben şahaserler çıkarırım. Neymiş efendim; 'Vedat Bey'in Görkemli Hayatı.' Kimmiş bu adam ya? Bu adamın yaşadığı hayatın görkemi ne olabilir ki, benim yaşadıklarım yanında?.

Efendim, aslında benim konum çok güncel. Şu Almanlar'a karşı göğsümüzü kabartacak babayiğitler arıyor gönlüm. Bu Alaman milleti, bu Hans ve Helga topluluğu, bira tüketiminde dünya sıralamasında birinciymişler... Yılda bilmem kaç bin galon bira tüketiyorlarmış da; bana mısın demiyorlarmış!

Ee, durur mu Anadolu çocuğu böyle esef veren bir durum karşısında? Bizler yurdun tüm inançlı gençleri olarak, şu andan itibaren bu yarışta start almış bulunuyoruz.

Bu fikri ortaya atan biraz da ben olduğum için, yarışta öncülük etmeye de karar verdim.. İşe gözlem, analiz, sentez, uygulama ve bilmem ne tekniklerini kullanarak başladım. Kendime bir denek buldum önce. Denek 1.90 cm boylarında sarı kafalı, göbeği yüzünden bel altını göremeyen otuzkırk yaşlarında tam bir Hans'dı.

Deneği bir hafta boyunca izlemeye karar verdim. Her gün not tutup, gece bu notları değerlendirmeye alacaktım. Yurdumun alçak gönüllü, bağrı açık (aynı zamanda yanık) gençlerine bu

Akşamsefası

domuz suratlı heriflerin (karılarının da tabii) bu işi nasıl kıvırdıklarını gösterecektim.

Birinci gün sabah beş buçukta iş başı yaptım. Bu uğurda yirmi dört saat bile çalışmaya razıydım. Bizim Hans'ın sekiz-dokuz gibi zıbardığı yerden kalkacağını düşünürken; onu altı gibi restoranın kapısında görünce irkildim doğrusu. (Bu restoran Ege kasabalarında herhangi bir restauranttır biline!) Herhalde güne bir kahve ile başlayacak diye düşünürken, kıl herif beni yine şaşırttı ve ; 'ein beer' sipariş ederek olaya başladı.

Bu adamların dünya rekorunu elinde bulundururken, koordine bir çalışma yürüttüklerini tahmin etmeliydim. Beş dakika sonra Helga geldi bu domuz suratlının yanına. O da bir bira sipariş etti. Şimdi [illegible] domuz suratlı, domuz pastırması türü bir [illegible]yip biralarını zıkkımlanıyorlardı. Aslında biraz acıdım bu adamlara, baksana hayatları hep domuz pisliği kokusu içinde geçiyordu. (Doğrusu onlardan çekinmeye başlamıştım, bu yüzden böyle bir iftira atma ihtiyacı duyuyordum!)

Öğleye kadar orada oturup Hans onbeş, Helga on olmak üzere tam yirmibeş bira ziftlenmişlerdi. Artık bunlar sızar ertesi sabaha kadar uyanmazlar diye düşünüyordum ki (öyle olmayacağını hemen anladınız tabii) Helga kırıtarak, Hans da hafif sallanarak havuza indiler. Kendilerine gölgede bir şezlong bulup dinlenirler diye düşünmüyordum, o koca kıçlarıyla gidip bar sandalyesine çörekleneceklerini içimden geçirmiştim bile.

Barmen dolduruyor, bunlar içiyordu... Barmen doldurmaya, barboy bardak yıkamaya yetiştiremiyordu. Hayır, otelde yalnız bunlar kalmıyorlardı tabii ki.. Aristokrat İngiliz'i burun kıvırır, Hollandalı'sı her bir boktan rahatsız olur, Finli'si de bu adamlar böyle para harcarlarken içleri cız etmiyor mu diye düşünürdü. Ee, ne de olsa hepsinin Almanlar'a karşı bir gocuntusu vardı!

Bu Hans ve Helga denen zilletin durdurak bilmeyeceğini anlamaya başlamıştım. Be Allah'tan korkmaz adamlar! Öğlene kadar yirmibeş, öğlenden sonra otuz bira götürdünüz; hadi anlayalım dedik. Ya akşam yemeğinden başlayıp zıbarana kadar içtiğiniz otuziki birayı nasıl açıklayacaksınız?

Sizden açıklama bekleyende kabahat, siz ki; bu dünya rekorunu daha nice yıllar elinde tutmaya kararlı (burada bir hakaret kelimesi kullanmak istedim ama uygun olanı bulamadım) insanlarsınız. Ben de kalkmış geri kalmış bir ülkenin daha süt tüketim sıralamasında bile en altlarda bulunan bir neslin çocuklarına, bira tüketim şampiyonu, yapmanın yollarını gösteriyorum. (Gazlıyorum anlayacağınız)

Siz boşverin evlatlarım, dostlarım; gelin biz rakımızı alalım, biraz beyaz peynir, (bulabilirseniz) biraz kavun (bazıları şalgam suyuyla sever, ben de!) ile devirelim. Gelsin Alman'ı, gelsin İngiliz'i de gösterelim rakıyla nasıl coşar bizim iman dolu göğüslerimiz.

Oğuzhan Yılmaz
Marmaris

YAZIYOR(MU?)

Yine bir insan
kıymış en güzel canına
kendi elleriyle.
İntihar ne kötü!..
Ama yazılamayanlar da var.
Bunu hiç düşündün mü?
Yo yo! Unutulup ta değil
çoğu zaman görülemeyen,
sayısı nedir bilinemeyen;
ancak yitirilmiş değerlerin
acısını saklayamamanın
ortaya çıkardığı durum ile
sadece sezilebilen,
düşünce intiharıdır dediğim.
Sonu yoktur onun hiç ölmezsin!..
şu an düşünüyorsun değil mi?

Rıza Adaklı

Merhaba

Öncelikle tüm Öküz dergisi çalışan ve yazarlarına sevgilerimi gönderiyorum. Dergimizi ilk çıktığı günden beri hiç aksatmadan izliyorum. Güzel bir dergi olduğunu düşünüyorum. Ancak okur mektupları köşesinin aynı güzellikte olduğunu söyleyemeyeceğim; çünkü bazen yayınladığınız öyle şeyler var ki ben bunları okuyunca derginin içeriğine hemen dönüyorum, sonra tekrar okur mektupları köşesine bakıyorum ve kendi kendime diyorum ki "Ya bu elimde tuttuğum dergi Öküz dergisi değil ya da bu sayfa yanlışlık ile buraya karışmış!" İnanın diyorum bunu. Haa.. unutmayayım şunu da söyliyeyim: Çok güzel yazılar, şiirler yayınlanmıyor değil bu demek istediğim!..

Sevgiyle kalın

Rıza Adaklı

Siz Çüklüler Hep Erkek Misiniz? Yoksa Arada Bir İnsan Olur Musunuz?

Baktım olacak gibi değil, sekreterlikle karın doymuyor. Üstelik sekreterlikle ekonomik bağımsızlığını kazandığın falan da yok. Sürekli iç borç alıp babama bağımlı halde yaşıyorum. Ekonomime karışan babam zamanla iç işleyişime de müdalale ediyor, ulaşım, haberleşme ve tüm sosyal hayatımı kontrol altında tutuyordu.

Yirmibeş yaşındaydım, bu gidişe bir an önce dur demeliydim. Bağımsızlığımı ilan etmeli, vatana, millete, bayrağa, ezana sahip çıkmalıydım. İşe nereden başlasam dedim. Büyüklerimin, en büyüklerimin tecrübelerini gözönüne alarak ekonomi cevabını verdim.

Ben ne yapabilirim ki? Çok iyi dümen çeviremem, silah, eroin, ayran işinden de anlamam, bu kadar vasıfsız halimle bakan olma şansım da yok. Bir futbolcu bulup evlensem, şarkı sözü yazsam, genelinden bir ev açsam, evimim patroniçesi olsam, halkıma hayırlı hizmetlerde bulunsam... diye düşünürken sesli sesli bir gece vakti, anadan üryan ak saçlı bir dede çıktı karşıma. Dede dede senin üstün başın nerede? dedim. Dede şeyini kaşıya kaşıya, sen beni bırak kendine bak, sana yardıma geldim dedi. Vardım elini öptüm. Vay sen hoşgelmişsin dedim. En iyi yaptığın iş nedir? dedi. Kem küm ettim, "Bilgisayarda iyi yazı yazarım, çok iyi alo, burada değiller efendim, bir notunuz varsa alayım efendim gibi cümleleri çok iyi kurarım" "Tamam kes uzatma" dedi. "Düşünerek zaman kaybetme, hem düşünmek sana yakışmıyor, böyle çok daha güzelsin... Madem öyle sen bir bilgisayar al, akşamları evde tez, dergi vs. gibi işler yap" dedi ve ışıklar saçarak uçup gitti.

Gördüm ki ihtiyar zeki, sözleri aklıma pek yattı. Sağdan ve soldan borçlanıp bilgisayar aldım. Ooh dedim, yolu yarıladım, ha gayret kızım bağımsızlığa az kaldı. İnançlıydım, gururluydum, Türktüm, Türk müydüm, es geçtim, göğsüm iman doluydu, güzel günleri görmeden ölüm yoktu bana.

Eeeh bilgisayarı alıp bekledik, biri kapımızı çalsın; tezim var, dergim var, dizer misin? desin. I-ıh üç dört ay bu cümleyi kuran olmadı. Ayaklarıma yol göründü, gazete, radyo ilanlarıyla dizgicileri, yayınevlerini dolaşmaya başladım. Bütün ilan sahipleri çüklü, bıyıklı ve dişleri eksik, ya da dolguluydu, bunları geçelim, benim konumla, konumumla ilgisi yok dedim. Hah işte tam orada yanıldım.

Bıyıklılar nedense bana çok iyi davranıyor, hatta beni ilk görmelerinde ortaklık teklif ediyor(!) işi büyütmem için beni cesaretlendiriyorlardı. Gelişmeler garip bir hal almıştı; işi arayan bendim, benim onların peşinden koşmam, işi kapmak için didinmem gerekirken, onlar beni arayıp iş vermeye geliyorlardı. Daha aldığım kitapları yazmadan, çok ince düşünüp paraya ihtiyaç olup olmadığıyla ilgileniyorlar...Bilgisayarda takıldığım konuda telefondan yardım isterken, hiç erinmeden sorunu yerinde halletmek için birbirleriyle yarışıyorlardı.

İşler açılmış şeytanın bacağını tam diz kapağından kırmıştım. Ooh olsun şeytana diyordum. Ben böyle sevindirik biçimde sırıtırken etrafa, bıyıklılar boş durmadı. Beni, ben gibi güzeli (bu arada boyum hâlâ 1.50, esmer esmer de laf mı? kara kaşlar kalın) yemek, sinema, arabayla sizi evinize bırakayım teklifleriyle sardılar. Ben hayır hayır dedikçe kızdılar.

Üç kuruş kazanıp bağımsızlığımı ilan edeyim derken, elimdeki bir avuç özgürlük de tehdit altına girmişti. Bunlar başıma dert açacaklar, babamın darbe yapmasına neden olacaklardı. Suç bendeydi bu eksik etek halimle ne demeye çüklülerin dünyasına girmiş, onların işini yapmaya çalışıyordum ki? Para kazanmak benim neyime, dizimi kırıp evimde oturmalıyım. Ya da para kazanma sevdasını bir yana bırakıp yine sessiz sessiz ÖKÜZ'e yazı yazmalıyım. Bir 365 gün geçti, fakslarımı görmediler ama olsun insanlık ölmedi ki.

Ayten Kaya

Merhaba;

Biz Bursalı bir grup genç yüreklerimizden gelen sesleri insanlara duyurmak için bir dergi çıkarıyoruz. Edebiyat ve düşünce dergisi niteliğinde geniş bir penceresi olan dergimizde mizah, siyasi, edebi, kısaca her nitelikte yazı yayınlanacaktır. Eğer siz de sesini insanlara duyurmak istiyorsanız sizin de anlatacak birşeyleriniz varsa ve birşeylerin değişmesi gerektiğine inanıyorsanız her ilden arkadaşlarımızın desteğini bekliyoruz. Her tür yazı, şiir, karikatür vb... eserlerinizi bekliyoruz. Eserler konusunda hiçbir sınırlama yoktur.

Bursa'dan sevgiler.

Setenay Peker
Yazışma Adresi: Bülent Arabacı
İntizam Mah. Andaç Sok. No:50/1
Osmangazi/BURSA

TesTus MetÜst'us

1- bu yılki **adana altın koza film festivali'**nde en iyi yönetmen seçilen genç ve yetenekli sinemacının adı nedir?

a-) zeki demirgürbüz
b-) zeki demirburguz
c-) zeki demirkubuz
d-) zeki demirtuzbuz

2 - aşağıdaki kitaplardan hangisi şair **küçük iskender**'e ait değldir?

a-) dedem beni korkuttu hikâyeleri
b-) gözlerim sığmıyor yüzüme
c-) ikizler burcu hikâyeleri
d-) gözleri fettan güzel

3- "hanende ay doğacak" isimli öykü kitabıyla sait faik ödülü'nü kazanan yazarımız kimdir?

a-) şebnem işigüzel
b-) şebnem ferah
c-) şebnem dönmez
d-) cebrail okçu

4- aşağıdakilerden hangisi son günlerde bir vukuat işlememiştir?

a-) süleyman mercümek
b-) beşir darçın
c-) kadir sarmusak
d-) bahattin potatos

5- suat yalaz'ın ünlü çizgiromanı **karaoğlan'**ın en harbi kankası olan kanka kimdir?

a-) camoka
b-) kanyakçı
c-) mr.no
d-) çiko

6- melahat'iyle de ünlü bir ilimiz neresidir?

a-) bolvadin
b-) çanakkale
c-) artvin
d-) çorum

7- iri memeleriyle müzik piyasasını altüst eden nadide sultan gibi yine iri memeleriyle eskiden bilinçaltımızda taht kuran sanatçımız kimdir?

a-) nigar uluerer
b-) sevim tuna
c-) aysel tanju
d-) serbülent sultan

8- "berlin panteri" eski ve ünlü kaleci kimdir?

a-) peter sellers
b-) turgay şeren
c-) datçu
d-) mrmiç

geçen ayki testus metüstus'un doğru cevapları: 1-c, 2-a, 3-c, 4-d, 5-a, 6-d, 7-c, 8-b

not:
geçen ayki **testus metüstus**'a öküz hakkı için bütün şıkları da doğru tek bir mektup gelmedi.. infial ve şok içindeyiz!. dolayısıyla sevgili **kaan ertem**'in kitapları da elimizde kaldı. bu ayki doğru şıkları işaretleyip gönderen öküz okurlarına yazarımız **gani müjde**'nin imzalı kitaplarından göndereceğiz. hadi hayırlı testuslar.

Akşamsefası

Yanda insanlık durumumuz açısından eşsiz bir belgeye şahit olacaksınız. Yeryüzü için nadir onur kavgalarından birini gösteriyor.! Bu ülke için ise, 'nadide' bir belge artık. Olay Türkiye'de geçiyor. Gençliğinin tümünü içerde geçiren 56 yaşındaki görmeyen bir adamın, yaptığı bir konuşmadan dolayı 23 yıl daha yatması kesinleşir. Dünyanın tüm büyük gazeteleri onunla röportaja gelir. Ülkemizin tüm büyük sivil kurumları ve ekranları ona destek verir. Ancak 'devlet' kılını bile kıpırdatmaz, yasal değişiklikleri yapmaz. Bu soylu insan da içeri girme hazırlıklarına başlar. Ancak yazdığı oyunun sahneye konulmasını bekler. Oyunun galasından sonra kendisi tıpış tıpış gidip devlete teslim olacaktır. Fakat devletin, görmemezliğini sakatlıktan sayıp, özel bir af çıkartabileceğini, yani bir lütuf gösterir gibi onu bağışlayacağını da hesap ederek, kara kara düşünür! Ve kendi ayaklarıyla avukata, notere gidip, şayet böyle bir af çıkarsa, asla kabul edemeyeceğini beyan eder. Olur ya o içerdeyken, bir punduna getirilip, devlet bir lütuf olarak önüne 'özel' bir af koyabilir. Gençliğinin tümü içerde geçmiş, 56 yaşındaki bu yakışıklı ve onurlu adam, bu tavrıyla bir anlamda 23 yıl cezayı kendi elleriyle imzalar! İşte yüzyılımızın en önemli metin ve belgelerinden birisi!

ÖKÜZ

İrade Beyanımdır

İSTANBUL 2 NOLU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ'NCE 3713 SAYILI YASANIN 8.MADDESİNE AYKIRI DAVRANMAKTAN 10 AY HAPİS CEZASINA ÇARPTIRILMIŞ BULUNUYORUM. MAHKEMENİN MAHKUMİYET HÜKMÜ YARGITAY İNCELENMESİNDEN GEÇEREK KESİNLEŞMİŞTİR.

SÖZ KONUSU CEZANIN KESİNLEŞMESİ İLE BİRLİKTE, DAHA ÖNCEDEN SAMSUN 2. AĞIR CEZA MAHKEMESİ TARAFINDAN, 12 EYLÜL YARGILAMA KOŞULLARI ALTINDA VERİLEN MÜEBBET AĞIR HAPİS CEZASININ 14 YILINI HAPİSTE GEÇİRDİĞİM KISMINDAN ARTA KALAN VE ŞARTLI SALIVERME HAKKINDAN YARARLANDIĞIM 22 YILLIK GER[illegible] KALAN KISMI DA TCK'NUN 17. MADDESİNİN UYGULANMASINI GÜNDEME GETİRMİŞ BULUNMAKTADIR. SONUÇ OLARAK ŞİMDİ BU İKİ CEZANIN TOPLAMI OLAN YAKLAŞIK 23 YILLIK HÜRRİYETİ BAĞLAYICI CEZA SÜRESİNİ GEÇİRMEK ÜZERE CEZAEVİNE GİRMEM SÖZKONUSUDUR.

BU KOŞULLAR ALTINDA CEZAEVİNE GİRDİĞİMDE, CEZAEVİ ŞARTLARI GÖZÖNÜNE ALINDIĞINDA MUHTEMEL GELİŞMELER KARŞISINDA İRADEMİ AÇIKÇA İFADE ETMEM MÜMKÜN OLMAYABİLİR ENDİŞESİYLE AŞAĞIDAKİ HUSUSLARI ÖZGÜR İRADEMLE VE AÇIKÇA BEYAN ETMEK ZORUNLULUĞUMU HİSSEDİYORUM.

YUKARIDA BELİRTİLEN MAHKUMİYET NEDENİYLE CEZAEVİNE GİRMEM HALİNDE YETKİLİ DE[illegible] ORGANLARINCA, İŞ BU CEZANIN HAFİFLETİLMESİ YA DA ORTADAN KALDIRILMASI KONUSUNDA GÖZ[illegible]GÖRMEMESİNİ GEREKÇE GÖSTEREREK YAPACAKLARI GİRİŞİMLERE HERHANGİ BİR TALEBİM VE MUVAFAKATIM YOKTUR. AYRICA BU KONUDA GEREK YASAL TEMSİLCİLERİMİN VE GEREKSE AVUKATLARIMIN TALEPTE BULUNMAYA YETKİLERİNİN OLMADIĞINI AÇIKÇA BEYAN EDERİM.

YİNE SAKATLIĞIM GEREKÇE GÖSTERİLEREK RE'SEN YAPILACAK BU TARZ BİR İŞLEMİN DE RIZAM OLMADIĞI İÇİN KİŞİLİK HAKLARIMA VE ONURUMA KARŞI YÖNELTİLMİŞ CİDDİ BİR TECAVÜZ OLDUĞUNU AÇIKÇA BEYAN EDERİM. ZİRA; 5.3.1978 - 1.8.1991 TARİHLERİ ARASINDA CEZAVİNDE TUTULDUM. YUKARIDA BELİRTİLEN MAHKUMİYETLERE ESAS TEŞKİL EDEN FİİLLERİN İŞLENİLDİĞİ İDDİA EDİLEN TARİHTE DE GÖZLERİM GÖRMÜYORDU. ŞİMDİ TÜRKİYE'NİN DEĞİŞEN KOŞULLARI KARŞISINDA DEVLET ORGANLARINCA YAPILACAK BU TÜRDEN İŞLEMLERİN HUKUKİ DEĞİL SİYASİ OLDUĞUNU BELİRTMEK İSTERİM. ANAYASANIN 104. MADDESİNİN UYGULANMASINDA SAKATLIĞIMIN ANAYASA'NIN 10. MADDESİNİN UYGULANMASINA HUKUKSAL ENGEL YARATTIĞINA İLİŞKİN ÖRNEKLER BULUNMAKTADIR. (KÖRLÜĞÜN BİR SAKATLIK OLMASINA RAĞMEN SUÇ ANINDA DAHİ KÖR OLAN MAHKUMUN 'KÖRLÜĞÜ' SEBEBİ İLE CEZASININ KALDIRILMASI TEKLİFİ DEVLET BAŞKANINCA KABUL OLUNMAMIŞTIR. 18/8/1976 VE 29309 SAYILI ADALET BAKANLIĞI TEKLİFİNİN DEVLET BAŞKANINCA REDDİ.)

BENİM 23 YILLIK MAHKUMİYETİME YOL AÇAN DURUM BİR AYDIN OLARAK ÜLKEMDEKİ GELİŞMELER KARŞISINDA DÜŞÜNCELERİMİ AÇIKLAMIŞ OLMAMDIR. BÖYLE BİR NEDENLE CEZAEVİNE KONULUYOR OLMAM EVRENSEL ADALET DUYGUSU AÇISINDAN KABUL EDİLEMEZ. TÜRKİYE'NİN TARAF OLDUĞU ULUSLARARASI ANDLAŞMALAR UYARINCA DA BU DURUM MÜMKÜN DEĞİLDİR. ADALETE VE İNSAN HAKLARINA, DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELMİŞ BİR SALDIRI İLE YÜZYÜZE OLDUĞUMU DÜŞÜNÜYORUM.

CEZALANDIRILDIKTAN SONRA GÖZLERİMİN GÖRMEYİŞİNİ GEREKÇE GÖSTEREREK YÜRÜTÜLECEK İŞLEMLERİ AYNI GEREKÇEYLE KİŞİLİK HAKLARIMA VE İNSANLIK ONURUMA YÖNELTİLMİŞ CİDDİ BİR SALDIRI OLARAK DEĞERLENDİRMEKTEYİM. CEZALANDIRMA HAKKINI ELİNDE BULUNDURAN DEVLETİN, BU CEZANIN TOPLUM VİCDANINDA YARATTIĞI TAHRİBATI TELAFİ EDEBİLMEK İÇİN BENİM SAKATLIĞIMI BİR LÜTFUN KONUSU OLARAK DEĞERLENDİRMESİNİ, ÇAĞDAŞ BİR TOPLUMDA KABULLENİLMESİ MÜMKÜN OLMAYAN AĞIR BİR İNSAN HAKKI İHLALİ OLARAK ALGILAMAKTAYIM. DEVLETİN LÜTUF YOLUYLA DA OLSA YURTTAŞLARININ SAKATLIKLARINI İSTİSMAR KONUSU ETMESİ KİŞİLİK HAKLARINA AÇIKÇA BİR SALDIRIDIR.

BİR KEZ DAHA AÇIKÇA BU TÜRDEN MUHTEMEL BİR UYGULAMAYI KİŞİLİK HAKLARIMA VE ONURUMA YÖNELMİŞ BİR SALDIRI OLARAK KABUL EDECEĞİMİ BELİRTİR, BU KONUDA UYGULAMA GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ TAKDİRDE RIZAM HİLAFINA YAPILACAK BU UYGULAMA KARŞISINDA AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ DAHİL BÜTÜN İÇ VE DIŞ HUKUK YOLLARINA BAŞVURACAĞIMI AÇIKÇA VE ÖZGÜR İRADEMLE BEYAN EDERİM.

İŞ BU İRADE BEYANIMIN KAYIT ALTINA ALINMASINI, İRADEMİ ÖZGÜRCE İFADE EDEMEYECEĞİM KOŞULLAR ALTINDA YAŞAMAYA MAHKUM EDİLDİĞİMDE HUKUKİ DEĞERİ HAİZ OLDUĞUNU KAYIT ALTINA ALINMASINI SAYGILARIMLA TALEP EDERİM. 18.09.1997

M. Eşber YAĞMURDERELİ

İş bu Eşber Yağmurdereli'nin irade beyanını huzurumuzda imzaladığına tanıklık ederiz.

Nihat Genç

ASLININ AYNIDIR
Av. Nurcan TEKİN

Av.Nuray TEKİN